

Výzkumný ústav stomatologický, 1. LF UK a VFN, Praha
Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky

ANALÝZA ORÁLNÍHO ZDRAVÍ
VYBRANÝCH VĚKOVÝCH SKUPIN OBYVATEL
ČESKÉ REPUBLIKY
2003

Souhrnná zpráva o výsledcích statistického zjišťování v oboru stomatologie
v roce 2003 ve srovnání s roky 1994, 1997 a 2000

Praha 2004

Autorský kolektiv:

Prof. MUDr. Zdeněk Broukal, CSc., VÚS, 1. LF UK Praha

Mgr. Lubor Mrklas, VÚS, 1. LF UK Praha

Doc. MUDr. Otakar Krejsa, CSc., VÚS, 1. LF UK Praha

Mgr. Vlasta Mazánková, ÚZIS ČR

Ing. Vlasta Pázlerová, ÚZIS ČR

Obsah

Úvod	5
Věcná charakteristika, periodicita a okruh šetření	6
Charakter šetření	6
Zpravodajské jednotky (ZJ) šetření.....	6
Vstupní formulář šetření	6
Ukazatele kazivosti, stavu chrupu a stavu parodontu	6
Možnosti statistického zjišťování	7
Statistické hodnocení rozdílů	8
Cíle SZO a FDI pro rok 2000, resp. 2010	8
Cíl pro rok.....	9
Orální zdraví vybraných věkových kategorií v roce 2003	11
Děti ve věku 5 let	11
Kazivost a stav chrupu (Tab. 1.1)	11
Potřeba ošetření (Tab. 1.2)	11
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 1.3).....	11
Děti ve věku 12 let.....	12
Kazivost a stav chrupu (Tab. 2.1)	12
Potřeba ošetření (Tab. 2.2)	12
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 2.3).....	12
Děti ve věku 15 let.....	13
Kazivost a stav chrupu (Tab. 3.1)	13
Potřeba ošetření (Tab. 3.2)	13
Stav parodontu (Tab. 3.3).....	13
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 3.5).....	13
Jedinci ve věku 18 let.....	14
Kazivost a stav chrupu (Tab. 4.1)	14
Potřeba ošetření (Tab. 4.2)	14
Stav parodontu (Tab. 4.3).....	14
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 4.5).....	15
Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 4.9)	15
Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest (Tab. 4.12).....	16
Osoby ve věku 35-44 let.....	16
Kazivost a stav chrupu (Tab. 5.1)	16

Potřeba ošěření (Tab. 5.2)	16
Stav parodontu (Tab. 5.3)	17
Zubní náhrady (Tab. 5.5)	17
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 5.6)	17
Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 5.12)	18
Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest	18
Osoby ve věku 65-74 let.....	18
Kazivost a stav chrupu (Tab. 6.1)	18
Potřeba ošěření (Tab. 6.2)	19
Stav parodontu (Tab. 6.3)	19
Zubní náhrady (Tab. 6.5)	19
Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 6.6)	19
Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 6.12)	20
Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest	20
Porovnání výsledků z let 1994, 1997, 2000 a 2003 - komentář	21
Děti ve věku 5 let	21
Děti ve věku 12 let.....	23
Děti ve věku 15 let.....	24
Dorost ve věku 18 let.....	26
Dospělí ve věku 35 až 44 let	28
Senioři ve věku 65 a více let	32
Orální zdraví populace ČR a cíle SZO	36
Stav chrupu.....	36
5letí	36
12letí.....	36
18letí.....	36
35-44letí	36
65-74letí.....	36
Stav parodontu.....	37
15letí.....	37
18letí.....	37
34-44letí	37
65-74letí.....	37
Tabulková příloha	39

Úvod

Počínaje rokem 1994 zařazuje Ministerstvo zdravotnictví ČR monitoring orálního zdraví populace ČR mezi statistická zjišťování v resortu s tříletou periodicitou. Díky porozumění České stomatologické komory a jednotlivých stomatologických zařízení tak bylo v letech 1994, 1997 a 2000 vyšetřeno vždy kolem 90 000 jedinců.

V roce 2003 se uskutečnila čtvrtá etapa šetření a výsledky byly porovnány se zjištěními v předcházejících etapách.

Šetření bylo organizováno Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR, zpracování dat, analýzu šetření a komentář k výsledkům provedli pracovníci Výzkumného ústavu stomatologického 1. LF UK Praha a VFN.

Stav orálního zdraví vybraných věkových kategorií populace je vyjádřen souborem standardních ukazatelů kazivosti, stavu chrupu, stavu parodontu a potřeby stomatologické péče.

Výsledky čtvrté etapy monitoringu, uskutečněné v roce 2003 jsou porovnávány s výsledky předchozích etap šetření a s cíli programů Zdraví pro všechny do roku 2000 a Zdraví 21.

Prof. MUDr. Zdeněk Broukal, CSc.
vedoucí
Oddělení pro orální epidemiologii a prevenci
Výzkumný ústav stomatologický, 1. LF UK a VFN, Praha

Mgr. Vlasta Mazánková
ředitelka
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Věcná charakteristika, periodicita a okruh šetření

Charakter šetření

- výběrové, probíhalo od 1. 4. do 30. 4. 2003,
- bylo sledováno šest vybraných věkových skupin obyvatelstva, 5, 12, 15, 18, 35-44 a 65-74 let, pro které SZO stanovila parametry cílů orálního zdraví;
- výsledek vyšetření se zaznamenal pouze při první návštěvě pacienta z vybrané věkové skupiny, který se dostavil v dubnu 2003 k ošetření (jednalo se vždy o prvních dvacet pacientů, kteří se dostavili v tomto měsíci k prvnímu ošetření a patřili do jedné z šetřených věkových skupin).

Zpravodajské jednotky (ZJ) šetření

ZJ byla stomatologická zařízení praktického zubního lékaře bez ohledu na zřizovatele. Šetření se zúčastnilo celkem 5427 samostatných zařízení a 160 zařízení sdružených.

Vstupní formulář šetření

Vstupním formulářem tohoto šetření byl tiskopis Z (MZ)2-99 „Výběrové statistické šetření o stavu chrupu a ošetření“, který vyplňovala každá ordinace praktického zubního lékaře (bez ohledu na to, kolik lékařů se v ní střídá) a bez ohledu na zřizovatele.

Ukazatele kazivosti, stavu chrupu a stavu parodontu

Postižení chrupu zubním kazem a jeho následky se hodnotí podle řady mezinárodně porovnatelných ukazatelů. Jsou to především ukazatele kazivosti, které hodnotí zda vůbec a jak často zubní kaz vzniká. První z nich, použitelný především u školních dětí, je **podíl dětí s intaktním chrupem**. Odděleně se přitom hodnotí chrup dočasný a stálý, a to i v době, kdy děti mají v ústech chrup smíšený tj. zuby dočasně i stálé. Většina dětí a skoro všichni dospělí nemají chrup kazuprostý, jako druhou míru kazivosti proto používáme počet zubů kazem postižených - **průměrný počet KPE zubů na osobu**. Jednotlivá písmena označují zuby s neošetřeným kazem (**K**), zuby ošetřené výplní nebo korunkou (**P**) a zuby, které bylo třeba extrahovat pro následky kazu (**E**). Od třiceti let věku se však již k důvodu extrakce nepřihlíží a pod symbol **E** se zařazují všechny extrahované zuby. Také u tohoto ukazatele se dočasný chrup hodnotí samostatně; používá se pro něj označení **kpe**.

K podrobnějšímu popisu stavu chrupu se samostatně vyčísľují **průměrné počty** jednotlivých **složek K, P a E**. Ty indikují, nakolik, a jak včas, byl chrup ošetřen. K přehlednějšímu popisu míry ošetření chrupu slouží **restorativní index, RI** (ri pro

dočasný chrup), což je procento **P** zubů ze součtu **K** a **P** zubů. Čím je jeho hodnota vyšší, tím včasněji je chrup ošetřován.

Pro hodnocení stavu parodontu doporučuje Světová zdravotnická organizace používat Community Periodontal Index - **CPI**. Pro tento účel se celý chrup dělí na šest úseků - sextantů. Aby byl CPI vůbec hodnotitelný musí sextant obsahovat alespoň dva zuby, u nichž není indikována extrakce. Stav sextantu se hodnotí podle nejvyššího dosaženého stupně: **0** = zdravý parodont, **1** = krvácení dásní, **2** = přítomnost zubního kamene, **3** = přítomnost mělkého parodontálního chobotu (do hloubky 5 mm včetně), **4** = hluboký parodontální chobot (>5 mm hloubky). Hodnocená osoba se klasifikuje podle stavu nejhoršího hodnotitelného sextantu. Index CPI se používá až od patnácti let věku, kdy je již téměř úplně dokončena výměna dočasných zubů za stálé. Nověji se hodnotí i **průměrný počet sextantů s hodnotou CPI=4**.

Možnosti statistického zjišťování

Klasická výběrová šetření, jakými jsou celostátní průzkumy stavu chrupu, ukazují více či méně přesně (podle počtu vyšetřených jedinců a podle míry dohledání vybraných osob) stav chrupu u celé populace. Statistické zjišťování naproti tomu zobrazuje pouze stav chrupu těch osob, které přišly do zubní ordinace za účelem vyšetření či ošetření. Stav jejich chrupu se může značně lišit od situace v ústech těch jedinců, kteří se ošetření zubů vyhýbají, resp. těch dětí, o jejichž vyšetření a následné ošetření rodiče nedbají. Následující tabulka ukazuje, jak rozdílný je stav chrupu i u těch dětí, které rodiče k zubnímu lékaři přivádějí a které se liší jen tím, zda přicházejí včas nebo až s bolestí zubů. Tabulka byla sestavena z vybraných ukazatelů stavu chrupu u 3186 pětiletých dětí vyšetřených při Statistickém zjišťování v roce 2003).

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	Ano	Ne
Počet vyšetřených dětí	426	2911
Stav dočasného chrupu (průměry a SE)		
Zuby s neošetřeným kazem (k zuby)	* 3,86	1,17
SE	0,17	0,04
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	* 0,96	0,12
SE	0,10	0,01
procento z počtu k zubů	24,8	10,6
Zuby s výplní (p zuby)	* 1,04	0,79
SE	0,08	0,03
Zuby extrahované pro kaz (e zuby)	0,28	0,32
SE	0,05	0,03
kpe zuby	* 5,18	2,28
SE	0,18	0,06

* signifikantní rozdíl proti dětem nepotřebujícím bezprostřední péči pro bolest ($P < 0.05$)

Stav chrupu dětí, které nepotřebují bezprostřední péči pro bolest, a které tedy rodiče přivádějí k zubnímu lékaři spíše jen na preventivní prohlídku, je podstatně lepší než u dětí s bolestí. A nejsou to jenom rozdíly v počtu zubů s neošetřeným kazem nebo v počtu zubů s výplní, obě skupiny se liší i v celkové kazivosti tj. v počtu **kpe** zubů. V důsledku větší pečlivosti rodičů, kteří děti vodí i na preventivní prohlídky, mají však tyto "lepší" děti vyšší pravděpodobnost, že v době statistického zjišťování do zubní ordinace přijdou a v celkových výsledcích tedy více „váží“. K této skutečnosti je třeba při hodnocení výsledků vždy přihlížet, zvláště když vypočtenou hodnotu některého z ukazatelů chceme porovnávat např. s cíli SZO.

S mnohem větší důvěrou než na číselné hodnoty jednotlivých ukazatelů však můžeme hledět na porovnání výsledků z různých lokalit nebo z různých časových období. Výše zmíněné "nadlepšení" výsledků se sice může v různých místech poněkud lišit, nebo se může s časem mírně měnit, vždy se však uplatní v obou porovnávaných souborech.

Statistické hodnocení rozdílů

K porovnávání průměrných hodnot byl použit Studentův **t**-test při nestejných rozptylech a při hladině významnosti $P = 0,05$.

Pro porovnávání relativních četností (procenta) byl ve většině případů použit Snedecorův χ -kvadrát test s Yatesovou korekcí. Pouze tam, kde byly relativní četnosti příliš nízké byl nahrazen Fisherovým exaktním testem čtyřpolní tabulky, vypočteným za pomoci faktoriálů resp. jejich logaritmů s přesností 8 Bajtů. Pro větší přesnost byly k výpočtu použity počty osob, nikoliv vypočtená relativní čísla (procenta). Hladina významnosti byla též zvolena $P = 0,05$.

U některých ukazatelů nebyla statistická významnost rozdílů hodnocena vůbec. Jedná se o restorativní index (RI resp. r_i) a o procento zubů určených k extrakci pro zubní kaz z počtu K (resp. k) zubů, což jsou relativní čísla vypočtená jako vzájemný poměr dvou jiných sumárních ukazatelů. Také distribuce sextantů podle CPI nebyla takto hodnocena, jelikož jednotlivé sextanty nejsou navzájem nezávislé jednotky.

Cíle SZO a FDI pro rok 2000, resp. 2010

V rámci programu "Zdraví pro všechny do roku 2000" stanovila na začátku 80. let Světová zdravotnická organizace cíle v oblasti orálního zdraví pro jednotlivé věkové kategorie dětí a dospělých. V roce 1994 byly pak tyto cíle ve spolupráci s FDI rozšířeny ještě o některé cíle doplňující.

V roce 1996 vyhlásila Světová zdravotnická organizace následný program s názvem „Zdraví 21“, který vyzval vlády členských zemí, aby zvýšily úsilí v dalším zlepšování zdraví populace. V programu Zdraví 21 byly stanoveny také cíle ve zlepšování orálního zdraví, kterých by mělo být dosaženo na počátku druhé dekády 21. století.

Po celosvětové diskusi na úrovni FDI a jejích národních členských stomatologických společností a stomatologických profesních organizací byly v oficiálních dokumentech

ponechány pouze cíle ve snížení kazivosti dočasného a stálého chrupu 5 a 12letých dětí.

Některé cíle byly vypuštěny pro nereálnost (*žádná extrakce zubu pro kaz u 100 % mladistvých do roku 2010*), jiným se vytýkala vágnost definice sledovaného ukazatele (*osoby s alespoň dvaceti funkčními zuby*).

Věková skupina	Cíl pro rok	Ukazatel orálního zdraví
Ukazatele kazivosti chrupu		
5 let	2000	intaktní dočasný chrup u 50 % dětí
	2010	intaktní dočasný chrup u 80 % dětí
12 let	2000	počet KPE zubů nižší než 3,0
	2010	počet KPE zubů nižší než 1,5
Ukazatele stavu chrupu		
18 let	2000	žádná extrakce zubu pro kaz u 85 % mladistvých
	2010	<i>žádná extrakce zubu pro kaz u 100 % mladistvých</i>
35 až 44 let	2000	podíl osob bez vlastních zubů - snížení proti roku 1980 o 1/2
	2000	podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 75 %
	2010	<i>podíl osob bez vlastních zubů nižší než 2 %</i>
65 a více let	2010	<i>podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 90 %</i>
	2000	podíl osob bez vlastních zubů - snížení proti roku 1980 o 1/4
65 až 74 let	2000	podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 25 %
	2010	<i>podíl osob bez vlastních zubů nižší než 5 %</i>
65 až 74 let	2010	<i>podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 75 %</i>
	2010	<i>podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 75 %</i>
Ukazatele stavu parodontu		
15 let	2010	<i>5 sextantů s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % dětí</i>
18 let	2000	3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % osob
	2010	<i>3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % osob</i>
35 až 44 let	2000	3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 75 % osob
	2010	<i>průměrný počet sextantů s CPI=4 nižší než 0, 1</i>
65 a více let	2000	podíl osob s CPI=4 nižší než 10 %
65 až 74 let	2010	<i>průměrný počet sextantů s CPI=4 nižší než 0, 5</i>

Cíle jsou rozděleny do tří skupin podle toho, zda se týkají **kazivosti chrupu** (závislé na primární prevenci zubního kazu), nebo **stavu chrupu** (ten je závislý i na sekundární prevenci tj. na včasném ošetření), či zda se týkají stavu parodontu. Rozdělení není zcela přesné, podíly osob bez vlastních zubů a s alespoň dvaceti funkčními zuby závisí i na ztrátách zubů pro onemocnění parodontu.

Řada cílů je velice náročných a nelze jich dosáhnout bez intenzivní a široce rozšířené primární prevence kazu (cíle pro děti ve věku 5 a 12 let), jiné jsou pro naše podmínky až příliš „měkké“.

Program Zdraví 21 s jednotlivými cílovými ukazateli zlepšování zdraví populace byl formulován jako návod, jak si mají jednotlivé státy analyzovat situaci a jak si mají stanovit vlastní národní cíle, kterých chtějí dosáhnout.

Orální zdraví vybraných věkových kategorií v roce 2003

Děti ve věku 5 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 1.1)

Bylo vyšetřeno celkem 3337 5letých dětí, z nich mělo 41,6 % intaktní dočasný chrup, 12,4 % mělo všechny zuby s kazem ošetřené výplní a 46,0 % potřebovalo ošetření.

Průměrná hodnota kazivosti dočasného chrupu činila 2,65 kpe zubů na dítě. Z toho průměrný počet dočasných zubů s neošetřeným kazem činil 1,51, zubů s výplní 0,82 a zubů extrahovaných pro kaz 0,32. Restorativní index (ri) činil v průměru 35,7 %.

Vyšetřené děti měly v průměru 0,92 prořezaných stálých zubů, kazivost stálých zubů činila v průměru 0,02 KPE zubů na dítě.

Potřeba ošetření (Tab. 1.2)

V celém souboru připadala na dítě potřeba konzervačně ošetřit v průměru 1,28 dočasných zubů a 0,58 zubů by bylo potřeba extrahovat. V přepočtu na děti potřebující ošetření činily tyto hodnoty 2,79 resp. 0,58.

Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 12,8 % dětí (27,8 % z dětí potřebujících ošetření).

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 1.3)

Podíl 5letých dětí s intaktním dočasným chrupem činil za celou republiku 41,6 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly děti vyšetřené v Praze a v Jihomoravském kraji (49,6 % resp. 47,9 % s intaktním dočasným chrupem), statisticky významně pod tímto průměrem byly děti ve Zlínském a Moravskoslezském kraji (34,4 % resp. 29,8 %). Ve stupni ošetření (ri), jehož republikový průměr činil 35,7 % se děti v jednotlivých krajích signifikantně nelišily (Tab. 1.3).

Proti republikovému průměru kazivosti dočasného chrupu (2,65 kpe zubů na dítě) byla kazivost ve Středočeském a Jihočeském kraji signifikantně nižší (2,08 resp. 1,96 kpe zubů) a naopak ve Zlínském a Moravskoslezském kraji signifikantně vyšší (3,61 resp. 3,63 kpe zubů) (Tab. 1.4).

Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 0,02 KPE zubů na dítě a signifikantně nižší byla pouze v Jihočeském kraji (0,0 KPE zubů) (Tab. 1.5).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 12,8 % vyšetřených dětí, signifikantně více v Ústeckém a Severomoravském kraji (17,9 %, resp. 16,2 %) a signifikantně méně ve Středočeském a Zlínském kraji (8,6 % resp. 8,1 %) (Tab. 1.5).

Z dětí potřebujících bezprostřední péči pro bolest bylo 92,7 % dětí potřebujících ošetření, 2,8 % dětí se sanovaným a 4,5 % dětí s dosud intaktním chrupem.

V průměru měly tyto děti signifikantně vyšší kazivost dočasného chrupu proti republikovému průměru (5,18 proti 2,65 kpe zubů) a vyšší počet zubů s neošetřeným kazem (3,86 proti 1,51) (Tab. 1.6).

Děti ve věku 12 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 2.1)

Bylo vyšetřeno celkem 5832 12letých dětí, z nich mělo 24,2 % intaktní stálý chrup, 35,4 % mělo všechny zuby s kazem ošetřené výplní a 40,5 % potřebovalo ošetření. Děti měly v průměru prořezaných 24,64 stálých zubů.

Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 2,96 KPE zubů na dítě. Z toho průměrný počet stálých zubů s neošetřeným kazem činil 0,83, zubů s výplní 2,11 a zubů extrahovaných pro kaz 0,02. Restorativní index (RI) činil v průměru 71,8 %.

Potřeba ošetření (Tab. 2.2)

V celém souboru připadala na dítě potřeba konzervačně ošetřit v průměru 0,89 stálého zubu a 0,12 zubu by bylo potřeba extrahovat (včetně důvodů ortodontických). V přepočtu na děti potřebující ošetření činily tyto hodnoty 2,20 resp. 0,30.

Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 7,5 % dětí (18,4 % z dětí potřebujících ošetření).

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 2.3)

Podíl 12letých dětí s intaktním stálým chrupem činil za celou republiku 24,2 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly děti vyšetřené v Praze (31,9 %). Statisticky významně pod tímto průměrem byly děti ve Zlínském kraji (19,6 % 29,8 %). Ve stupni ošetření (RI), jehož republikový průměr činil 71,8 % se děti v jednotlivých krajích signifikantně nelišily (Tab. 2.3).

Proti republikovému průměru kazivosti stálého chrupu (2,96 KPE zubů na dítě) byla kazivost v Praze a Olomouckém kraji signifikantně nižší (2,29 resp. 2,66 KPE zubů) a naopak v Jihočeském, Karlovarském a Zlínském kraji signifikantně vyšší (3,44, 3,55 a 3,44 KPE zubů) (Tab. 2.4).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 7,5 % vyšetřených dětí, signifikantně více v Moravskoslezském kraji (11,6 %) a signifikantně méně v Praze (5,4 % (Tab. 2.5).

Z dětí potřebujících bezprostřední péči pro bolest bylo 80,7 % dětí potřebujících ošetření, 11,7 % dětí se sanovaným a 7,6 % dětí s dosud intaktním stálým chrupem. V průměru měly tyto děti signifikantně vyšší kazivost stálého chrupu proti republikovému průměru (4,14 proti 2,96 KPE zubů) a vyšší počet zubů s neošetřeným kazem (1,77 proti 0,83) (Tab. 2.6).

Děti ve věku 15 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 3.1)

Bylo vyšetřeno celkem 5026 15letých dětí, z nich mělo 12,0 % intaktní stálý chrup, 37,6 % mělo všechny zuby s kazem ošetřené výplní a 50,4 % potřebovalo ošetření. Děti měly v průměru prořezaných 28,13 stálých zubů.

Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 5,16 KPE zubů na dítě. Z toho průměrný počet stálých zubů s neošetřeným kazem činil 1,25, zubů s výplní 3,87 a zubů extrahovaných pro kaz 0,04. Restorativní index (RI) činil v průměru 75,8 %.

Potřeba ošetření (Tab. 3.2)

V celém souboru připadala na dítě potřeba konzervačně ošetřit v průměru 1,23 stálého zubu a 0,02 zubu by bylo potřeba extrahovat (včetně důvodů ortodontických). V přepočtu na děti potřebující ošetření činily tyto hodnoty 2,44 resp. 0,05.

Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 9,4 % dětí (18,6 % z dětí potřebujících ošetření).

Stav parodontu (Tab. 3.3)

Hodnotu CPI=0 mělo 68,3 % dětí, CPI=1 21,8 %, CPI=2 9,6 % a CPI=3 0,2 % dětí. Procento dětí s alespoň 5 sextanty s CPI=2 činil 77,2 %. Z celkem 30104 hodnocených sextantů připadalo 81,6 % s CPI=0, 15,6 % s CPI=1, 2,8 % s CPI=2 a 0,1 % s CPI=3. Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=0 se vyskytoval v horním frontálním sextantu (84,7 %), signifikantně nižší v dolním frontálním sextantu (74,4 %). Signifikantně nižší podíl hodnot CPI=1 se vyskytoval v dolním frontálním sextantu (14,3 %). Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=2 se vyskytoval v dolním frontálním sextantu (9,1 %), signifikantně nižší v ostatních sextantech. Distribuce hodnot CPI=3 se v jednotlivých sextantech signifikantně nelišila (Tab. 3.4).

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 3.5)

Podíl 15letých dětí s intaktním stálým chrupem činil za celou republiku 12,0 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly děti vyšetřené v Praze (20,5 %). Statisticky významně pod tímto průměrem byly děti v Jihočeském a Zlínském kraji a na Vysočině (6,6, 7,0 a 7,9 %). Ve stupni ošetření (RI), jehož republikový průměr činil 75,6 % se děti v jednotlivých krajích signifikantně nelišily (Tab.3.5).

Proti republikovému průměru kazivosti stálého chrupu (5,16 KPE zubů na dítě) byla kazivost v Praze, Ústeckém a Olomouckém kraji signifikantně nižší (3,97, 4,53 a 4,63 KPE zubů) a naopak v Jihočeském, Karlovarském a Zlínském kraji signifikantně vyšší (6,01, 5,82 a 5,99 KPE zubů) (Tab. 3.6).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 9,4 % vyšetřených dětí, signifikantně více v Ústeckém a Moravskoslezském kraji (13,3 a 13,8 %) a signifikantně méně ve Zlínském kraji (5,5 %) (Tab. 3.7).

Podíl dětí s CPI=0 v 5 a více sextantech byl proti republikovému průměru (77,2 %) signifikantně vyšší v Jihomoravském a Olomouckém kraji (82,3 a 82,5 %) a signifikantně nižší ve Zlínském kraji (69,5 %) (Tab. 3.8).

Z dětí potřebujících bezprostřední péči pro bolest bylo 94,0 % dětí potřebujících ošetření, 4,5 % dětí se sanovaným a 1,5 % dětí s dosud intaktním stálým chrupem. V průměru měly tyto děti signifikantně vyšší kazivost stálého chrupu proti republikovému průměru (7,10 proti 5,16 KPE zubů) a vyšší počet zubů s neošetřeným kazem (2,76 proti 1,25) (Tab. 3.9).

Děti s potřebou bezprostřední péče pro bolest měly v menším podílu případů zdravý parodont (CPI=0 v 53,4 % proti 69,8 % bez potřeby bezprostřední péče), signifikantně vyšší podíl dětí měl CPI=1 (30,6 proti 30,9 %) a CPI=2 (15,7 proti 9,0 %) (Tab. 3.10).

Jedinci ve věku 18 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 4.1)

Bylo vyšetřeno celkem 5769 18letých jedinců, z nich mělo 6,5 % intaktní stálý chrup, 35,8 % mělo všechny zuby s kazem ošetřené výplní a 57,7 % potřebovalo ošetření. Bez extrakce stálého zubu pro následky kazu bylo 95,1 % jedinců. Průměrný počet prořezaných stálých zubů činil 29,08.

Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 7,00 KPE zubů. Z toho průměrný počet stálých zubů s neošetřeným kazem činil 1,59, zubů s výplní 5,33 a zubů extrahovaných pro kaz 0,08. Restorativní index (RI) činil v průměru 77,0 %.

Potřeba ošetření (Tab. 4.2)

V celém souboru připadala na jedince potřeba konzervačně ošetřit v průměru 1,54 stálého zubu a 0,05 zubu by bylo potřeba extrahovat (včetně důvodů ortodontických). V přepočtu na osoby potřebující ošetření činily tyto hodnoty 2,67 resp. 0,09.

Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 13,3 % osob (23,1 % z osob potřebujících ošetření).

Stav parodontu (Tab. 4.3)

Hodnotu CPI=0 mělo 50,7 % osob, CPI=1 23,5 %, CPI=2 24,8 % a CPI=3 0,9 % osob. Procento jedinců s alespoň 5 sextanty s CPI=0 činil 75,4 %. Z celkem 34569 hodnocených sextantů připadalo 70,9 % s CPI=0, 21,0 % s CPI=1, 7,8 % s CPI=2

a 0,4 % s CPI=3. Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=0 se vyskytoval v frontálních sextantech (77,5, 72,5 %) a v dolních postranních sextantech (73,0, 73,0). Signifikantně nižší podíl hodnot CPI=1 se vyskytoval ve frontálních sextantech (19,3 a 19,2 %). Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=2 se vyskytoval v dolním frontálním sextantu (23,4 %), signifikantně nižší v ostatních sextantech. Distribuce hodnot CPI=3 byla nejnižší v horním frontálním sextantu (0,2) (Tab. 4.4).

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 4.5)

Podíl 18letých osob s intaktním stálým chrupem činil za celou republiku 6,5 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly osoby vyšetřené v Praze (20,5 %) a v Moravskoslezském kraji (8,4 %). Statisticky významně pod tímto průměrem byly osoby v Královéhradeckém kraji (3,0 %). Podíl 18letých bez extrakce stálého zubu pro následky kazu, který v republikovém průměru činil 95,1 %, byl signifikantně vyšší v Moravskoslezském kraji (96,8 %) a signifikantně nižší v Ústeckém kraji (92,7 %) (Tab.4.5).

Proti republikovému průměru kazivosti stálého chrupu (7,00 KPE zubů na jedince) byla kazivost v Praze, Středočeském Ústeckém a Moravskoslezském kraji signifikantně nižší (5,77, 6,40, 6,26 a 6,51 KPE zubů) a naopak v Jihočeském, Karlovarském, Královéhradeckém, Pardubickém kraji, na Vysočině a ve Zlínském kraji signifikantně vyšší (7,95, 8,57, 7,85, 8,12, 7,92 a 8,16 KPE zubů) (Tab. 4.6).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 13,3 % vyšetřených osob, signifikantně méně pak v Jihočeském kraji (9,3 %) (Tab. 4.7).

Podíl osob s CPI=0 v 3 a více sextantech byl proti republikovému průměru (75,4 %) signifikantně vyšší v Jihomoravském a Olomouckém kraji (81,1 a 83,9 %) a signifikantně nižší v Královéhradeckém a ve Zlínském kraji (64,4 a 70,3 %) (Tab. 4.8).

Z osob potřebujících bezprostřední péči pro bolest bylo 62,0 % jedinců potřebujících ošetření, 32,5 % jedinců se sanovaným a 5,5 % s dosud intaktním chrupem. V průměru měly tyto osoby signifikantně vyšší kazivost stálého chrupu proti republikovému průměru (7,56 proti 7,00 KPE zubů) a vyšší počet zubů s neošetřeným kazem (1,75 proti 1,59) (Tab. 4.9).

Osoby s potřebou bezprostřední péče pro bolest měly v menším podílu případů zdravý parodont (CPI=0 v 53,4 % proti 69,8 % bez potřeby bezprostřední péče), signifikantně vyšší podíl osob měl CPI=1 (30,6 proti 30,9 %) a CPI=2 (15,7 proti 9,0 %).

Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 4.9)

Ve skupině 18letých osob pracujících byl signifikantně nižší podíl jedinců s intaktním chrupem (4,1 %) proti jedincům ještě nepracujícím (studujícím) (6,8 %). Skupina pracujících měla signifikantně vyšší průměrnou hodnotu kazivosti (8,30 KPE zubů)

než skupina studujících (6,82 KPE zubů) a také vyšší průměrný počet zubů s neošetřeným kazem (2,18) proti skupině studujících (1,55) (Tab. 4.9).

Skupina 18letých osob již pracujících také v signifikantně větším procentu případů potřebovala bezprostřední péči pro bolest (19,2 %) proti osobám nepracujícím (studujícím) (12,5 %) (Tab. 4.10).

Sociální rozdíly ve stavu parodontu 18letých byly charakterizovány signifikantně nižším podílem již pracujících osob s třemi a více sextanty s CPI=0 (65,3 %) proti skupině studujících (76,8 %). U pracujících byla dále signifikantně vyšší prevalence zubního kamene – CPI=2 (37,7 %) proti studujícím (23,0 %) a mělkých parodontálních chobotů – CPI=3 (2,6 % proti 0,7 %) (Tab. 4.11).

Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest (Tab. 4.12)

Bezprostřední potřeba péče pro bolest se vyskytla u signifikantně nižšího podílu 18letých osob s intaktním chrupem (1,0 %) a se sanovaným chrupem (7,4 %) proti osobám bez obtíží (6,6 % resp. 40,5 %) a u signifikantně vyššího podílu osob potřebujících ošetření (91,6 % proti 52,9 %).

Osoby s potřebou bezprostřední péče pro bolest měly signifikantně vyšší průměrnou hodnotu KPE zubů (9,53) a vyšší počet zubů s neošetřeným kazem (3,03) a zubů s výplní (6,02) než osoby bez akutních obtíží (7,00 resp. 1,37, resp. 5,22) (Tab. 4.12). Měly i vyšší prevalenci zánětu dásní – CPI=1 (30,3 %), zubního kamene – CPI=2 (33,0 %) a mělkých parodontálních chobotů – CPI=3 (2,3 %) proti osobám bez akutních obtíží (22,5 % resp. 23,5 % resp. 0,7 %) (Tab. 4.13).

Osoby ve věku 35-44 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 5.1)

Bylo vyšetřeno celkem 38998 osob ve věku 35-44 let, z nich mělo 0,2 % intaktní stálý chrup, 31,2 % mělo všechny zuby s kazem ošetřené výplní a 68,6 % potřebovalo ošetření. Podíl osob s alespoň 20 vlastními zuby bez indikace k extrakci činil 94,6 %.

Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 17,91 KPE zubů. Z toho průměrný počet stálých zubů s neošetřeným kazem činil 1,72, zubů s výplní 12,37 a zubů extrahovaných 3,82. Restorativní index (RI) činil v průměru 87,8 %.

Potřeba ošetření (Tab. 5.2)

V celém souboru připadala na jedince potřeba konzervačně ošetřit v průměru 1,48 stálého zubu a 0,22 zubu by bylo potřeba extrahovat (všechny důvody). Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 17,3 % osob.

Stav parodontu (Tab. 5.3)

Hodnotitelný stav parodontu mělo celkem 99,5 % vyšetřených osob a tři a více sextantů s CPI=0 mělo 33,8 % osob.

Hodnotu CPI=0 mělo 12,1 % osob, CPI=1 13,1 %, CPI=2 55,4 %, CPI=3 16,1 % a CPI=4 3,3 % osob.

Z celkem 224763 hodnocených sextantů připadalo 32,6 % s CPI=0, 28,7 % s CPI=1, 28,7 % s CPI=2, 8,8 % s CPI=3 a 1,3 % s CPI=4.

Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=0 se vyskytoval v horním frontálním a v dolních postranních sextantech (45,3, 33,8 a 33,6 %). Signifikantně nižší podíl hodnot CPI=1 se vyskytoval v dolním frontálním sextantu (13,7 %). Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=2 se vyskytoval v dolním frontálním sextantu (62,0 %), signifikantně nižší v ostatních sextantech. Distribuce hodnot CPI=3 byla nejnižší v obou frontálních sextantech (4,8 a 5,8 %). Prevalence hlubokých parodontálních chobotů (CPI=4) byla nejvyšší v postranních sextantech (Tab. 5.4).

Zubní náhrady (Tab. 5.5)

Fixní náhrady mělo v horní čelisti 8,4 % a v dolní čelisti 5,1 % osob. Částečnou snímací náhradu v horní čelisti mělo 1,8 % a v dolní čelisti 1,8 % osob. Horní celkovou náhradu mělo 1,1 % a dolní 0,3 % osob.

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 5.6)

Podíl 35-44letých osob s intaktním stálým chrupem činil za celou republiku 0,2 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly osoby vyšetřené v Královéhradeckém kraji (0,5 %) naopak v kraji Vysočina neměl z vyšetřených osob intaktní chrup nikdo (0,0 %) (Tab. 5.6).

Proti republikovému průměru kazivosti stálého chrupu (17,91 KPE zubů na jedince) byla kazivost v Praze, Středočeském, Plzeňském, Ústeckém a Jihomoravském kraji signifikantně nižší a naopak v v ostatních krajích s výjimkou Moravskoslezského kraje signifikantně vyšší (Tab. 5.7).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 17,3 % vyšetřených osob, signifikantně nad tímto průměrem byl Ústecký, Olomoucký a Jihomoravský kraj (18,8, 19,0 a 22,6 %) (Tab. 5.8).

Podíl osob s CPI=0 v 3 a více sextantech byl proti republikovému průměru (33,8 %) signifikantně vyšší ve Středočeském, Plzeňském, Libereckém a Jihomoravském kraji (35,7, 39,5, 37,2 a 36,2 %) a signifikantně nižší v Karlovarském, Pardubickém a ve Zlínském kraji (28,8, 31,6 a 30,6 %) (Tab.5.9).

Podíl osob s částečnou zubní náhradou v obou čelistech byl signifikantně nad republikovým průměrem v Ústeckém kraji (2,5 % resp. 2,3 %), podíl osob s horní a dolní celkovou náhradou byl nejnižší v Hlavním městě Praze (0,4 % resp. 0,1 %) (Tab. 5.10).

Potřeba zhotovení fixních a snímacích náhrad v obou čelistech byla nejnižší v Hlavním městě Praze, naopak vysoká potřeba zejména snímacích náhrad byla v Ústeckém kraji (Tab. 5.11).

Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 5.12)

Podíl osob se sanovaným chrupem byl signifikantně nad republikovým průměrem (31,5 %) v kategoriích vedoucích a řídících pracovníků, vědeckých a odborných duševních pracovníků a technických, zdravotnických a pedagogických pracovníků (31,4 %, 34,4 %, 34,2 %). V těchto sociálních kategoriích byl také signifikantně nižší podíl osob potřebujících extrakce zubů. Naopak v kategoriích dělnických profesí a u nekvalifikovaných pracovníků byl nejnižší podíl osob se sanovaných chrupem a nejvyšší podíl osob potřebujících extrakce zubů (Tab. 5.12).

Průměrná hodnota kazivosti byla nejnižší u shora uvedených vyšších sociálních kategorií a vyšší (republikový průměr 17,91 KPE zubů) a nejvyšší u dělnických profesí, nekvalifikovaných a nepracujících osob (Tab. 5.13).

Analogická distribuce potřeby ošetření se týkala i bezprostřední péče pro bolest (Tab. 5.14), stavu parodontu (Tab. 5.15), používání částečných a celkových snímacích náhrad (Tab. 5.16) a potřeby protetické rehabilitace fixními nebo snímacími náhradami (Tab. 5.17).

Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest

Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest měly proti osobám bez akutních problémů signifikantně vyšší průměrný počet zubů s neošetřeným kazem (2,76 vs. 1,50) a vyšší počet zubů již extrahovaných (4,19 vs. 3,67) (Tab. 5.18). U osob potřebujících bezprostřední péči pro bolest byla také signifikantně vyšší prevalence mělkých (19,9 % vs. 15,3 %) a hlubokých (5,5 % vs. 2,8 %) parodontálních chobotů (Tab. 5.19).

Osoby ve věku 65-74 let

Kazivost a stav chrupu (Tab. 6.1)

Bylo vyšetřeno celkem 22860 osob ve věku 65-74 let, z nich bylo 18,7 % bezzubých a 25,0 % mělo alespoň 20 zubů bez indikace k extrakci. Sanovaný vlastní chrup mělo 48,2 % osob, 19,4 % potřebovalo extrakce zubů a 32,3 % potřebovalo konzervační ošetření. Průměrná hodnota kazivosti stálého chrupu činila 27,90 KPE zubů a Restorativní index (RI) činil v průměru 90,2 % (Tab. 6.1).

Potřeba ošetření (Tab. 6.2)

V celém souboru připadala na jedince potřeba konzervačně ošetřit v průměru 0,54 stálého zubu a 0,41 zubu by bylo potřeba extrahovat (všechny důvody). Bezprostřední ošetření pro bolest potřebovalo 13,6 % osob.

Stav parodontu (Tab. 6.3)

Hodnotitelný stav parodontu mělo celkem 73,1 % vyšetřených osob a průměrný počet sextantů s CPI=4 mělo 0,19 % osob.

Hodnotu CPI=0 mělo 10,9 % osob, CPI=1 11,2 %, CPI=2 35,0 %, CPI=3 32,6 % a CPI=4 10,4 % osob.

Z celkem 66862 hodnocených sextantů připadalo 27,0 % s CPI=0, 20,8 % s CPI=1, 25,8 % s CPI=2, 21,7 % s CPI=3 a 4,7 % s CPI=4 (Tab. 6.3).

Signifikantně vyšší podíl hodnot CPI=0 se vyskytoval v horním a dolním frontálním sextantu (58,7 a 74,0 %), nižší podíl hodnot CPI=0 byl v horních a dolních postranních sextantech. Vyšší prevalence parodontálních chobotů byla zjištěna v horních a dolních postranních sextantech a nižší v obou frontálních sextantech (Tab. 6.4).

Zubní náhrady (Tab. 6.5)

Fixní náhrady mělo v horní čelisti 14,5 % a v dolní čelisti 11,8 % osob. Částečnou snímací náhradu v horní čelisti mělo 23,1 % a v dolní čelisti 32,98 % osob. Horní celkovou náhradu mělo 37,0 % a dolní 22,1 % osob.

Kazivost a stav chrupu v jednotlivých krajích ČR (Tab. 6.6)

Podíl 65-74letých osob se sanovaným chrupem činil za celou republiku 48,2 %. Statisticky významně nad tímto průměrem byly osoby vyšetřené v Hlavní městě Praze (51,0 %), v Ústeckém (51,5 %) a Libereckém (52,6 %) kraji, pod republikovým průměrem byli senioři v Jihočeském (44,9 %), Jihomoravském (44,6 % a Zlínském (44,2 %) kraji. Potřeba konzervačního ošetření byla v uvedených krajích analogicky opačná, potřeba extrakcí zubů se mezi jednotlivými krajemi významně nelišila (Tab. 5.6).

Proti republikovému průměru kazivosti stálého chrupu (27,90 KPE zubů na jedince) byla kazivost v Praze významně nižší (27,46 KPE zubů) a naopak v Jihočeském kraji (28,24 KPE zubů) a v kraji Vysočina (28,46) významně vyšší (Tab. 6.7).

Bezprostřední péči pro bolest potřebovalo 13,6 % vyšetřených osob, významně nad tímto průměrem byly moravské kraje a pod tímto průměrem Hlavní město Praha (11,2 %) a kraj Vysočina (10,5 %) (Tab. 6.8).

Prevalence mělkých parodontálních chobotů (CPI=3) činila v republikovém průměru 32,6 %, hlubokých parodontálních chobotů (CPI=4) 10,4 %. Signifikantně vyšší prevalence parodontitidy byla zjištěna v Hlavním městě Praze (CPI=3 v 39,9 %, CPI=4 v 12,5 %) a nižší v Pardubickém kraji (CPI=3 v 39,9 %, CPI=4 v 12,5 %) (Tab. 6.9).

Podíl osob s částečnou zubní náhradou v obou čelistech byl signifikantně nad republikovým průměrem (HČ 23,1 %, DČ 32,9 %) v Hlavním městě Praze (25,9 % resp. 34,4 %), podíl osob s horní a dolní celkovou náhradou byl nejnižší v Pardubickém kraji (33,2 % resp. 19,6 %) (Tab. 6.10).

Potřeba zhotovení fixních náhrad se mezi jednotlivými kraji signifikantně nelišila od republikového průměru 2,3 %, vyšší potřeba částečných náhrad se ukázala v Královéhradeckém, Pardubickém kraji a na Vysočině, nižší potřeba byla v Plzeňském a Olomouckém kraji. Nižší potřeba zhotovení nových celkových náhrad byla v Hlavním městě Praze, v Královéhradeckém a Pardubickém kraji a vyšší potřeba v Plzeňském a Ústeckém kraji (Tab. 6.11).

Sociální rozdíly v kazivosti a stavu chrupu (Tab. 6.12)

Při hodnocení sociálních rozdílů v kazivosti a stavu chrupu u věkové kategorie 65-74letých se porovnávaly osoby ještě pracující s osobami již nepracujícími. Mezi pracujícími byl signifikantně větší podíl osob s alespoň 20 vlastními zuby (37,2 % proti 23,8 %). Pracující měli signifikantně nižší průměrnou hodnotu KPE zubů (26,75 proti 28,01 KPE zubů), vyšší podíl zubů s výplní (8,45 proti 6,87) a nižší počet extrahovaných zubů (17,35 proti 20,39) (Tab. 6.12). Pracující potřebovali konzervačně ošetřit v průměru 0,69 zubu proti nepracujícím (0,52 zubu) – signifikantní rozdíl (Tab. 6.13).

Stav parodontu se mezi pracujícími a nepracujícími seniory signifikantně nelišil (Tab. 6.14).

Pracující měli větší potřebu zhotovení nových fixních náhrad a nižší potřebu zhotovení částečných a celkových snímacích náhrad než nepracující (Tab. 6.15).

Stav chrupu u osob s bezprostřední potřebou péče pro bolest

Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest měly proti osobám bez akutních problémů signifikantně vyšší průměrný počet zubů s neošetřeným kazem (1,58 vs. 0,82) a vyšší počet zubů určených k extrakci (0,58 vs. 0,16) (Tab. 6.16). U osob potřebujících bezprostřední péči pro bolest byla také signifikantně vyšší prevalence hlubokých parodontálních chobotů (17,5 % vs. 9,48 %) (Tab. 6.17).

Porovnání výsledků z let 1994, 1997, 2000 a 2003 - komentář

Děti ve věku 5 let

Tabulka 1.1

U pětiletých dětí se za posledních 9 let výrazně snížila kazivost dočasného chrupu. Je to patrné především ze zvýšeného podílu dětí s intaktním chrupem. Důsledkem by měl být pokles podílů jak dětí sanovaných tak dětí potřebujících ošetření. Ve skutečnosti však poklesl pouze podíl dětí potřebujících ošetření. To naznačuje, že došlo i k určitému zlepšení stupně sanace.

Poklesl i průměrný počet kpe zubů připadající na jedno dítě. Pokles již není tak výrazný, což dokazuje, že kazivost poklesla nerovnoměrně. Přepočteme-li totiž kpe zuby pouze na "neintaktní" děti, pak řada 4,64, 4,73, 4,81 a 4,53 kpe na dítě u nich žádné zlepšení nenaznačuje. Populace pětiletých dětí se tedy zřetelně diferencuje. Část rodičů patrně vede své děti k dodržování ústní hygieny a dbá o jejich zdravou výživu, ostatní pokračují i nadále v zavedených rodinných tradicích.

Podobně je tomu i u počtu zubů s neošetřeným kazem (k zuby). Jejich pokles od roku 1994 je velmi výrazný, jen málo se měnící hodnoty restorativního indexu (ri) však ukazují, že se jedná převážně jen o důsledek poklesu kazivosti u části populace. Počet zubů, které je třeba pro zubní kaz extrahovat se nemění, relativně (procento z k zubů) mírně stoupá. Ani počet zubů extrahovaných pro kaz (e zuby) se nesnižuje, naopak, v přepočtu na jedno "neintaktní" dítě dostaneme řadu 0,42, 0,29, 0,57 a 0,55 nasvědčující spíše zhoršování stavu chrupu u této části dětí.

U pětiletých dětí je prořezáno jen málo stálých zubů. V posledních devíti letech však lze i přesto zaznamenat zřetelný pokles jejich počtu. Ten, pravděpodobně alespoň částečně, souvisí s poklesem kazivosti u části populace - děti s intaktním chrupem měly v roce 2003 prořezáno jen 0,81 stálých zubů, ostatní děti 0,99 zubů (rozdíl je signifikantní).

Pokles počtu KPE zubů je jen důsledkem zpoždění erupce stálých zubů.

Tabulka 1.2

V důsledku poklesu kazivosti klesal během posledních devíti let i počet zubů, které je třeba ošetřit konzervačně. Je to však jen důsledek poklesu procenta dětí, které ošetření potřebují. U dětí, které potřebují ošetření, se počet zubů ke konzervačnímu ošetření téměř neměnil.

Počet zubů indikovaných k extrakci zůstává bez výraznějších změn, ať jej již vyčíslujeme na celou populaci nebo jen na děti potřebující ošetření. U celé populace mírně klesá, u dětí potřebujících ošetření naopak lehce stoupá. Výrazně se za devět let snížil podíl dětí potřebujících bezprostřední péči pro bolest. Dokonce i v přepočtu na děti potřebující ošetření došlo k mírnému poklesu, přesto však stále ještě více než čtvrtina dětí, které potřebují ošetření přichází k zubnímu lékaři až s bolestí.

Tabulka 1.3

Nejvyšší podíl intaktních dětí je v Praze a Jihomoravském kraji, nejméně jich je na Zlínsku a v Moravskoslezském kraji. Částečně s tím souvisí i podíl dětí potřebujících ošetření, nejnižší je v Praze a nejvyšší na severu Moravy.

Podíl dětí se sanovaným chrupem je mimořádně nízký v Karlovarském kraji a na jižní Moravě, na jedno dítě se sanovaným chrupem tam připadá 6,38 resp. 6,32 dětí potřebujících ošetření - průměrná hodnota za celou ČR je 3,70. Přihlédneme-li k hodnotám restorativního indexu (ri), můžeme k těmto regionům s nízkým stupněm sanace přiřadit i Zlínský kraj.

Tabulka 1.4

Počet zubů s neošetřeným kazem je velmi vysoký v Moravskoslezském kraji a na Zlínsku. Příčinou je vysoká kazivost chrupu - hodnoty restorativního indexu v obou těchto krajích, 43,8 a 36,6, totiž nijak nevybočují z mezí vytyčených ostatními regiony.

S vysokou kazivostí v těchto krajích zřejmě souvisí i počet zubů, které je třeba extrahovat i vysoký počet zubů s výplní na severní Moravě.

Nejvyšší počet zubů extrahovaných pro kaz vykazuje kraj Vysočina, jinak náležející mezi průměrné kraje. Poměrně nízký počet zubů, které je třeba ještě extrahovat však naznačuje, že se nejedná o nežádoucí trend.

Tabulka 1.5

Mezi dětmi v jednotlivých krajích jsou poměrně značné relativní rozdíly v počtu prořezaných stálých zubů. Jaké jsou jejich důvody zůstává nejasné. Nízký počet KPE zubů v jižních Čechách je jen důsledkem opožděné erupce stálých zubů v tomto kraji.

Potřeba ošetření je nejvyšší na Zlínsku a na severu Moravy, což je přímým důsledkem vysoké kazivosti v obou těchto krajích. Zaráží však, jak se oba tyto kraje liší podílem dětí, které potřebují bezprostřední péči pro bolest. Rodiče dětí na Zlínsku se patrně o včasné ošetření chrupu svých dětí starají mnohem lépe než jejich sousedé na severní Moravě.

Nízký podíl dětí, které potřebují bezprostřední péči pro bolest ve středních Čechách, je patrně dán poměrně snadnou dostupností stomatologické péče. Je spíše ostudné, že tento podíl není nejnižší v Praze, kde je jistě péče nejdostupnější. Vysoký je podíl dětí přicházejících s bolestí v Ústeckém kraji a zcela jistě jej nelze vysvětlit špatnou dostupností stomatologické péče. Rodiče v tomto kraji zůstávají zřejmě hodně dlužni svým povinnostem.

Tabulka 1.6

V této tabulce jsme se pokusili zachytit rozdíl mezi dětmi, které přicházejí k zubnímu lékaři s bolestí a ostatními dětmi.

Vzhledem k tomu, že u dětí s bolestí se nemusí vždy nutně jednat o bolest kariézního zubu, nepřekvapuje, že se mezi nimi vyskytnou i děti intaktní nebo sanované.

Velmi výrazný je však rozdíl ve stavu chrupu. Rozdíl v počtu kpe zubů lze očekávat jako důsledek různého podílu intaktních dětí, je však větší než by těmto podílům odpovídalo. Naopak rozdíl v počtu zubů s výplní (p zuby) je neúměrně malý. O této

neúměrnosti svědčí i velmi rozdílné hodnoty restorativních indexů (ri). Nejvýraznější je však rozdíl v počtu zubů indikovaných k extrakci - děti s bolestí potřebují extrahovat v průměru osmkrát více zubů než děti ostatní.

Děti ve věku 12 let

Tabulka 2.1

Také u dvanáctiletých dětí se v průběhu posledních devíti let zvýšilo procento intaktních dětí, i když toto zvýšení není ani zdaleka tak výrazné jako u dětí předškolních. K jeho zvýšení však došlo výhradně na úkor podílu dětí sanovaných, procento dětí potřebujících ošetření se proti roku 1994 vůbec nesnížilo. Sanace chrupu se spíše zhoršila, jak o tom svědčí pokles počtu zubů s výplní (P zuby) při nezměněném počtu zubů s neošetřeným kazem (K zuby). Důsledkem je pokles restorativního indexu (RI).

Pokles kazivosti indikovaný počtem KPE zubů je podstatně nižší než jak by tomu nasvědčoval zvýšený podíl intaktních dětí. Přepočteme-li KPE zuby na jedno "neintaktní" dítě, řada 3,84, 3,97, 3,98 a 3,90 vůbec žádný pokles nenaznačuje. Také u dvanáctiletých dětí dochází k diferenciaci populace, třebaže ne k tak význačné jako u předškolních dětí.

Tabulka 2.2

Vlivem diferenciaci populace školních dětí a i důsledkem mírného snížení stupně sanace je zvýšená potřeba ošetření při přepočtu na děti potřebující ošetření. Rostoucí počet zubů k extrakci může být poněkud zkreslen započtením extrakcí z důvodů ortodontických, mírně se zvyšující potřeba konzervačního ošetření je však nepříjemnou skutečností. Během posledních devíti let se také zvýšil podíl dětí, které k ošetření přicházejí až při bolesti.

Tabulka 2.3

Nejnižší podíl intaktních dětí je ve Zlínském kraji, nejvíce je jich v Praze. Nejméně dětí potřebuje ošetření v Praze a v Olomouckém kraji, nejvíce jich je v jižních Čechách a v Karlovarském kraji. Procento dětí se sanovaným chrupem je v jednotlivých regionech poměrně vyrovnané. Ani ve stupni sanace se jednotlivé regiony příliš neliší, nejnižší hodnoty nacházíme na Ústecku a ve středních Čechách.

Tabulka 2.4

Nejmenší počet zubů s neošetřeným kazem (K zuby) vykazují Praha a Olomoucký kraj, tedy regiony s nejnižším počtem KPE zubů. Nejvíce jich je v jižních Čechách, na Karlovarsku, na Plzeňsku a na Zlínsku, kde je kazivost nejvyšší.

Zuby s výplní (P zuby) tvoří hlavní složku KPE zubů, proto jejich počty přibližně kopírují rozložení počtu KPE zubů v jednotlivých krajích.

Počet zubů extrahovaných pro kaz (E zuby) je poměrně nízký, mezikrajové rozdíly nejsou proto signifikantní.

Tabulka 2.5

Nejméně prořezaných stálých zubů mají děti v Praze. Zde se patrně znovu projevuje souvislost počtu prořezaných stálých zubů s podílem intaktních dětí - intaktní děti mají v ČR prořezáno jen 23,42 stálých zubů, ostatní děti 25,03 zubu, tj. signifikantně více. Poněkud urychlena je erupce stálých zubů v kraji Vysočina, situace v ostatních krajích je poměrně vyrovnaná.

Poměrně vyrovnané je procento dětí, které potřebují bezprostřední péči. Vybočují pouze Praha a severní Morava. V Praze je nepochybně důvodem zvýšený podíl intaktních dětí, u Severomoravanů pak opožděný příchod k ošetření.

Tabulka 2.6

Procento intaktních dětí a dětí se sanovaným chrupem, které přesto potřebují bezprostřední péči stomatologa je nečekaně vysoké. Ve většině případů se asi jedná o následky úrazů. Ne zcela bezvýznamnou úlohu však mohou mít i potíže spojené s erupcí stálých zubů, jak o tom svědčí překvapivě vysoký rozdíl v počtu prořezaných stálých zubů, který lze jinak jen nesnadno vysvětlit.

Očekávaným výsledkem však jsou výrazné rozdíly v počtu zubů s neošetřeným kazem (K zuby), v počtu KPE zubů, u restorativního indexu (RI) a bohužel již i v počtu zubů, u nichž je indikována extrakce.

Děti ve věku 15 let

Tabulka 3.1

Stav chrupu u patnáctiletých dětí je zaznamenáván teprve od roku 1997. Průkazný vzestup podílu intaktních dětí lze však zjistit i za dobu pouhých šesti let. Takto vyjádřený pokles kazivosti není tentokrát v rozporu s poklesem počtu KPE zubů, kazivost poklesla zřejmě vcelku rovnoměrně v téměř celé populaci patnáctiletých.

K nežádoucímu vývoji však došlo u počtu zubů s neošetřeným kazem (K zuby), jenž se proti roku 1997 zřetelně zvýšil vzdor tomu, že celkový počet KPE zubů poklesl. Důsledkem je poměrně výrazný pokles zubů s výplní (P zuby). Stupeň sanace chrupu zřetelně poklesl.

Tabulka 3.2

Postupné zvyšování potřeby ošetření jako důsledek sníženého stupně sanace chrupu se zatím omezil pouze na potřebu konzervačního ošetření.

Došlo sice k jistému zvýšení počtu zubů, které je třeba extrahovat, to však lze patrně přičíst na vrub potřebám ortodontického léčení, neboť počet zubů určených k extrakci pro kaz (Tab. 3.1) zůstává i nadále nízký.

Oproti roku 1997 se však, v přepočtu na děti, které potřebují ošetření, poněkud zvýšil podíl dětí, které potřebují bezprostřední péči pro bolest.

Tabulka 3.3

K určitým přesunům mezi jednotlivými kategoriemi došlo při hodnocení stavu parodontu. Příznivým zjištěním je snížení podílu dětí, u nichž byla zjištěna přítomnost

zubního kamene (CPI = 2). Snížení podílu dětí bez patologického nálezu na parodontu lze snad přičíst na vrub větší pozornosti při hodnocení stavu parodontu v posledních letech.

Tabulka 3.4

Porovnání jednotlivých sextantů ukazuje, že nejlepší stav parodontu je v horním frontálním úseku chrupu, kde je parodont nejčastěji bez patologických změn (CPI = 0) a jak krvácení dásní (CPI = 1) tak zubní kámen (CPI = 2) se tam vyskytují řidčeji než v průměru ostatních sextantů. Naopak dolní frontální sextant je zřejmě rozhodující pro určení celkové hodnoty CPI dítěte, neboť se tam mnohem častěji vyskytuje zubní kámen (CPI = 2), což je až na velmi řídké výjimky nejzávažnější patologický nález u patnáctiletých dětí.

Tabulka 3.5

Podobně jako u dvanáctiletých je největší podíl dětí s intaktním chrupem v Praze. Regiony, kde je podle tohoto hlediska nejvyšší kazivost, jsou jižní Čechy, Zlínsko a kraj Vysočina. Rozdíly mezi regiony z hlediska podílu dětí se sanovaným chrupem či dětí potřebujících ošetření jsou méně výrazné. Nejnižší podíl dětí potřebuje ošetření v Praze zatímco vysokým podílem dětí se sanovaným chrupem se může pochlubit Královéhradecko. Tam a v Olomouckém kraji je podle hodnot restorativního indexu (RI) nejvyšší stupeň sanace. Nejnižší je na Ústecku.

Tabulka 3.6

Rozložení kazivosti chrupu s hlediska počtu KPE zubů je poněkud odlišné. Vysokou kazivost znovu vykazují jižní Čechy a Zlínsko, místo kraje Vysočina však zaujalo Karlovarsko. To naznačuje poměrně značnou homogenitu populace na Vysočině, kde je sice málo dětí intaktních, ale ani dětí s vysokým počtem KPE zubů není mnoho. Populace dětí v Karlovarském kraji je po této stránce zřejmě více diferencována.

Nejnižší počet zubů s neošetřeným kazem je v krajích s nízkou kazivostí, na Olomoucku a v Praze. Ústecký kraj, kde je též nízká kazivost, v důsledku nízkého stupně sanace má počet zubů s neošetřeným kazem poměrně vysoký. Zuby s výplní v tomto věku již tvoří tři čtvrtiny počtu KPE zubů a do značné proto kopírují jeho krajové rozložení. Za zaznamenání stojí velmi nízký počet extrahovaných zubů na Olomoucku.

Tabulka 3.7

Počet prořezaných stálých zubů vykazuje v tomto věku již jen nepatrné mezikrajové rozdíly, z nichž příliš nevybočuje ani nejvyšší hodnota dosažená na Pardubicku. Mezikrajová distribuce potřeby ošetření téměř dokonale obráží stav chrupu. V podílu dětí potřebujících bezprostřední péči výrazně promínají hodnoty v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Na severní Moravě je pravděpodobně jednou z příčin dosti vysoká kazivost chrupu, na Ústecku však tato příčina chybí. Naopak na Zlínsku je i při vysoké kazivosti podíl těchto dětí překvapivě nízký.

Tabulka 3.8

"Nejzdravější" parodont mají děti na jižní Moravě a na Olomoucku, sousední Zlínsko však vykazuje stav podstatně horší. Hodnocení stavu parodontu v tomto věku je však založeno na stavech (CPI = 0 a CPI = 1), které jsou vratné i bez přičinění

stomatologa a mohou se v čase rychle měnit. Zjištěným rozdílem nelze proto přikládat příliš vysokou závažnost. Relativně větší mezikrajové rozdíly jsou u výskytu zubního kamene (CPI = 2), nejčastěji se vyskytuje u dětí na Karlovarsku.

Tabulka 3.9

U dětí potřebujících bezprostřední péči nacházíme ve porovnání s ostatními dětmi téhož věku mnohem více zubů s neošetřeným kazem (K zuby), zubů extrahovaných (E zuby) a zubů k extrakci určených. Tyto děti mají i více KPE zubů a zubů s výplní (P zuby). Zubů s výplní je však méně než jak by odpovídalo počtu KPE zubů, restorativní index mají proto tyto děti výrazně nižší.

Tabulka 3.10

Děti potřebující bezprostřední péči pro bolest mají však i výrazně horší stav parodontu. Protože při stupních CPI, které byly u těchto dětí zaznamenány, stav parodontu téměř jistě není důvodem potřeby bezprostřední péče, je jeho zhoršený stav důsledkem zanedbání orální hygieny. Uplatnit se může i dlouhá doba od poslední návštěvy u stomatologa, jak by tomu nasvědčoval poměrně častý nález zubního kamene.

Dorost ve věku 18 let

Tabulka 4.1

Také v této věkové skupině se k zvýšil podíl osob s intaktním chrupem. Na rozdíl od nižších věkových skupin se však zvýšil i podíl osob s chrupem sanovaným, procento osob potřebujících ošetření během posledních výrazně pokleslo.

Příznivým výsledkem je také zvyšující se podíl osob bez extrakce zubu pro kaz.

Stupeň sanace chrupu se zvýšil, počet zubů s neošetřeným kazem (K zuby) se během devíti let snížil o čtvrtinu. Snížil se také počet zubů extrahovaných pro kaz (E zuby). Vzhledem k současnému poklesu kazivosti však klesal i počet zubů ošetřených výplní (P zuby). Počet zubů indikovaných k extrakci pro kaz byl již v roce 1994 tak nízký, že se u něj již žádný výraznější pokles nemohl projevit.

Tabulka 4.2

Pokles potřeby ošetření je přímým důsledkem nejen poklesu kazivosti ale především zvýšení stupně sanace. Nepřekvapuje proto, že v přepočtu na osoby potřebující ošetření zůstává bez výraznějších změn.

Podíl osob potřebujících bezprostřední péči poklesl za posledních devět let jen velmi málo a stále téměř čtvrtina osob potřebujících ošetření přichází k zubnímu lékaři až při bolesti.

Tabulka 4.3

Stav parodontu se za devět let zlepšil jen velmi málo. Nejvýraznější změnou je pokles podílu osob se stupněm CPI = 2, zubní kámen je odstraňován důsledněji. Podíl osob s alespoň třemi sextanty CPI = 0 a bez parodontálních chobotů však stále zůstává nízký a v porovnání s rokem 1994 dokonce poklesl.

Tabulka 4.4

Také v této věkové skupině vykazuje horní frontální sextant nejlepší stav parodontu, zatímco častá přítomnost zubního kamene zhoršuje bilanci frontálního úseku chrupu v dolní čelisti. Z laterálních sextantů vykazují nepatrně lepší výsledek oba sextanty dolní.

Tabulka 4.5

Nejvyšší procento osob s intaktním chrupem je i u této věkové skupiny v Praze, nejméně je jich na Hradecku, kde však má nejvíce osmnáctiletých sanovaný chrup. Nejnižší stupeň sanace a zároveň nejvyšší míru potřeby ošetření vykazují osmnáctiletí z jižní Moravy a ze Zlínska.

Poměrně vysoký podíl osob s intaktním chrupem a zároveň vysoké procento osob bez extrakce pro zubní kaz je na severní Moravě. Vděčí za to patrně obsahu fluoridu v pitné vodě, kterou v ranném dětství (do osmi let) pili - v tomto kraji byla fluoridace značně rozšířena.

Nejnižší podíl osob bez extrakce pro kaz je v Ústeckém kraji a na Plzeňsku. Ani sousední regiony - Karlovarsko a Liberecký kraj nevykazují v tomto ohledu o moc příznivější hodnoty.

Tabulka 4.6

I v této tabulce lze ještě pozorovat vliv někdejší fluoridace na severní Moravě. Moravskoslezský kraj vykazuje, spolu s Prahou a středními Čechami, nejnižší počty KPE zubů, zatímco v nižších věkových etážích patřil ke krajům s nadprůměrnou kazivostí. Tu vykazují u osmnáctiletých jižní a východní Čechy, Vysočina a Zlínský kraj.

Nízký počet zubů s neošetřeným kazem (K zuby) na severní Moravě lze však spíše přisoudit včasné sanaci. Ta je patrně i důvodem velmi nízkého počtu zubů určených k extrakci v kraji Vysočina. Zuby s výplní (P zuby) tvoří u osmnáctiletých již více než tři čtvrtiny počtu KPE zubů, kopírují proto téměř dokonale jeho krajové rozložení.

Tabulka 4.7

Počet prořezaných stálých zubů vykazuje řadu signifikantních rozdílů od celostátního průměru, mezikrajové rozdíly jsou však i přesto poměrně malé.

Nejvíce zubů, které je třeba ošetřit konzervačně je v krajích s vysokou kazivostí, zejména ve východních Čechách a na Zlínsku, nejvíce zubů je třeba extrahovat ve Středočeském kraji. Podíl osob potřebujících bezprostřední péči je mezikrajově značně vyrovnaný, výjimku tvoří nízké procento v jižních Čechách.

Tabulka 4.8

Stav parodontu je nejlepší na jihu Moravy a na Olomoucku, sousední Zlínský kraj vykazuje výsledky podstatně horší. Nedobrá stav parodontu na Hradecku je zaviněn poměrně značnou frekvencí výskytu zánětu dásní (CPI = 1). Jeho nízký výskyt na severní Moravě je spíše než dobrou ústní hygienou zapříčiněn častou přítomností zubního kamene. Věku neúměrný je častý nález mělkých parodontálních chobotů na Plzeňsku, jeho důvod zůstává nejasný.

Tabulka 4.9

Ve věku osmnácti let pracuje jen malý podíl osob, který proto již nelze dále dělit podle profesí. Stav chrupu u těch, kteří pracují je výrazně horší než jejich většinou dále studujících vrstevníků. Méně osob je intaktních nebo sanovaných, více jich ošetření potřebuje. Je mezi nimi také méně osob bez extrakce zubu pro kaz. Mají více K, P i E zubů i celkově KPE zubů. Více zubů je také třeba extrahovat. Co však překapuje, je rozdíl v počtu prořezaných zubů, erupce osmiček je značně urychlena.

Tabulka 4.10

Vyšší kazivosti a nižšímu stupni sanace u pracujících odpovídá vyšší potřeba ošetření nejen konzervačního, ale i potřeba extrakcí. Více zubů je také třeba opatřit ochrannými korunkami.

Osoby pracující také výrazně častěji přicházejí k zubnímu ošetření až při bezprostřední potřebě péče - při bolesti.

Tabulka 4.11

Osmnáctiletí pracující mají též výrazně horší stav parodontu než jejich vrstevníci. A není to jenom mnohem častější výskyt zubního kamene (CPI = 2). Pracující mají též vzhledem ke svému věku relativně často mělké parodontální choboty (CPI = 3).

Tabulka 4.12

Také v této věkové skupině jsme vyčíslili stav chrupu u osob potřebujících bezprostřední péči v porovnání se zbytkem populace. Tyto osoby mají výrazně vyšší kazivost - méně jich má intaktní chrup a mají vyšší počet KPE zubů. Také stupeň sanace chrupu je u nich výrazně nižší - počet zubů s neošetřeným kazem je více než dvojnásobný než u ostatních a častěji je třeba pro kaz extrahovat.

Tabulka 4.13

Osoby potřebující bezprostřední péči mají výrazně horší stav parodontu. Častěji mají záněty dásní (CPI = 1) a u celé třetiny z nich se vyskytuje zubní kámen (CPI = 2). Výrazně zvýšen je i výskyt mělkých parodontálních chobotů (CPI = 3).

Dospělí ve věku 35 až 44 let

Tabulka 5.1

Mezi dospělými osobami se mohou vyskytnout jedinci, kteří již přišli o značnou část svých zubů, někdy i o všechny. Je proto účelné hodnotit, jaký podíl v populaci tito jedinci tvoří. Těch, kteří přišli o všechny zuby je méně než jedno procento a je potěšitelné, že za posledních devět let jejich podíl ještě dále poklesl.

Jedinců, kterým zbývá méně než dvacet vlastních zubů je podstatně více, ale také jejich podíl v celé populaci dosti výrazně klesá.

V této věkové skupině poklesl již podíl osob s intaktním chrupem na téměř zanedbatelné hodnoty a proto jeho sledování již nepřináší téměř žádnou informaci o stavu chrupu. Naopak podíl osob potřebujících ošetření vzrostl, je proto účelné jej

rozdělit na osoby potřebující extrakční terapii a na osoby potřebující jen konzervační ošetření.

O postupném zlepšování stavu chrupu pacientů přicházejících do zubních ordinací svědčí výrazně se zvyšující podíly osob se sanovaným chrupem. Z podílů osob potřebujících ošetření klesal relativně výrazněji podíl osob potřebujících extrakci, ale snižovala se také potřeba ošetření konzervačního.

Kazivost chrupu u této věkové skupiny můžeme sledovat již jen podle jediného ukazatele, podle počtu KPE zubů. V minulých devíti letech došlo postupně k jeho zřetelnému poklesu. Jeho největší složka, zuby s výplní (P zuby), naopak mírně vzrostla, což potvrzuje vzestup stupně sanace. Zřetelně pak poklesly hodnoty u obou dalších složek, u zubů extrahovaných (E zuby) a zubů s neošetřeným kazem (K zuby). Mírně se snížil i počet zubů určených k extrakci pro kaz. Zřetelný posun v složkách K, P a E dokumentuje postupné zvyšování hodnot restorativního indexu (RI).

Důsledkem snižování kazivosti i vyššího stupně sanace je postupný růst počtu vlastních zubů (nejsou do něho započteny zuby, které je třeba extrahovat).

Tabulka 5.2

Nižší kazivost chrupu a vyšší stupeň jeho sanace musí nezbytně vést ke snížení potřeby ošetření. Ta postupně klesala jak co do počtu zubů, které je třeba ošetřit výplní, tak i zubů, které je třeba extrahovat.

Potřeba ochranných korunek zaznamenala však v roce 1997 zřetelný výkyv.

V tomto věku ztrácí smysl přepočítání potřeby ošetření chrupu pouze na osoby, které ošetření potřebují, neboť jistá část z těchto osob může potřebovat ošetření jen z důvodů stavu parodontu nebo pro slizniční onemocnění.

Tabulka 5.3

Od roku 1994 došlo k malému, ale zřetelnému zlepšení stavu parodontu, který se projevil snížením podílů osob s parodontálními choboty (CPI = 3 a 4). Nepatrně poklesl i výskyt zubního kamene (CPI = 2). Podíl osob se zdravým parodontem (CPI = 0) se však zvýšil jen velmi málo.

Procento osob s alespoň třemi sextanty s CPI = 0 se dokonce proti roku 1994 nepatrně snížilo.

Tabulka 5.4

Stejně jako u osmnáctiletých je nejlepší stav parodontu v horním frontálním sextantu, kde se zubní kámen (CPI = 2) vyskytuje poměrně řídko a parodontální choboty (CPI = 3 a 4) jen velmi málo. Druhé místo však zaujal dolní frontální sextant vzdor velmi častému výskytu zubního kamene, neboť také zde se vyskytují parodontální choboty (CPI = 3 a 4) méně často. Situace v laterálních sextantech je velmi vyrovnaná.

Tabulka 5.5

Záznamy o vyšetření z roku 1994 neumožňovaly spolehlivě hodnotit stav a potřebu fixních náhrad (můstků). Šestileté období od roku 1997 však postačuje ke zjištění, že frekvence jejich výskytu se snižuje, stejně jako jejich potřeba. Toto zjištění

překvapuje, neboť jejich použití není zdaleka tak vázáno na špatný stav chrupu, jako je tomu u náhrad snímacích. Nahrazují totiž obvykle jen jeden až několik málo zubů a potřebují řadu zubů ke svému kotvení.

Výrazně během devíti let poklesl počet osob, které používají nebo potřebují snímací zubní náhrady. Důvodem je poměrně prudký pokles počtu chybějících z 5,40 v roce 1994 na 3,82 v roce 2003.

Tabulka 5.6

Podíl intaktních osob je nízký ve všech krajích a vykazuje jen nepatrné rozdíly. Poměrně malé jsou i rozdíly v podílu intaktních osob.

Za důležitější můžeme považovat rozdíly v procentu osob potřebujících extrakci. To je nejvyšší v krajích Plzeňském a Ústeckém. Také ve středních Čechách a na severní Moravě je toto procento dosti vysoké. Nejnižší podíl pacientů potřebujících extrakci je na Hradecku.

Největší podíl osob potřebujících jen konzervační ošetření je na jihu Moravy, ale hodně je jich i na Olomoucku, Zlínsku a v jižních Čechách. Nejméně jich je na Plzeňsku.

Tabulka 5.7

Nejvíce zubů s neošetřeným kazem (K zuby) mají pacienti na jihu Čech i Moravy. Nejvíce z nich je však třeba extrahovat na Plzeňsku a na Ústecku, nejméně na Pardubicku.

Na Plzeňsku, na Ústecku a ve Středočeském kraji chybí pacientům nejvíce zubů (E zuby), nejméně jich dosud ztratili pacienti z Prahy a z jižní Moravy.

Nejvyšší kazivost (KPE zuby) je v jižních Čechách, na Vysočině a na Zlínsku, nejnižší na Ústecku a v Praze.

Tabulka 5.8

Nejvíce zachovaných vlastních zubů mají pacienti z Prahy a z jižní Moravy, nejméně pacienti z Plzeňska a Ústecka. Tito poslední také potřebují nejvíce zubů extrahovat, zatímco pacienti z jižních Čech a jižní Moravy "vedou" v potřebě konzervačního ošetření.

S bolestí přicházejí k zubnímu lékaři nejčastěji pacienti z Olomoucka a severu Moravy, nejméně často na Liberecku. Proč tomu tak je, není příliš jasné, v ostatních hlediscích jsou totiž tyto regiony spíše průměrné.

Tabulka 5.9

Procento osob s alespoň třemi sextanty CPI = 0 (a bez parodontálních chobotů) je nejvyšší na Plzeňsku a na jižní Moravě nejnižší na Karlovarsku a na Zlínsku. Pokud posuzujeme regiony podle nejzávažnějšího nálezu, podle frekvence výskytu parodontálních chobotů (CPI = 3 a 4), je nejlepší stav parodontu na jižní Moravě a nejhorší u pacientů v Karlovarském kraji.

Přítomnost zubního kamene (CPI = 2) musíme posuzovat opatrně, neboť je téměř vždy přítomen i u pacientů hodnocených vyššími CPI kódy. Nejčastěji se proto vyskytuje na Karlovarsku, u 79,1 % osob, na severní Moravě, u 78,4 % a na Zlínsku, u 78,3 % osob. Pro celou ČR je toto procento poněkud nižší 74,8. I v nejlepších

krajích, na Liberecku a na jižní Moravě je zubní kámen přítomen u více než 70 % osob. Odstraňování zubního kamene bude proto třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Tabulka 5.10

Podíl pacientů, kteří používají snímací zubní náhrady přibližně odpovídá počtu chybějících zubů. Nejvíce snímacích náhrad mají pacienti v Ústeckém kraji. Tomuto kraji se přibližují i kraje Plzeňský a Středočeský. Naopak v Praze, jižních Čechách a na jižní Moravě je snímacích náhrad poměrně málo, jak to odpovídá i menšímu počtu extrahovaných zubů v těchto krajích. Takovouto souvislost s počtem ztracených zubů nelze očekávat u náhrad fixních, které obvykle nahrazují jen jeden či několik málo zubů. Jejich vysoký výskyt na Zlínsku, což je co do počtu ztracených zubů kraj spíše průměrný, je však překvapivý.

Tabulka 5.11

I potřeba snímacích náhrad je nejvyšší v krajích s nejvyšším počtem chybějících zubů, na Ústecku, Plzeňsku a ve středních Čechách. Nejnižší je opět v Praze a na jihu Čech a Moravy.

Potřeba fixních náhrad je vysoká na Plzeňsku a na Karlovarsku, mimořádně vysoká však je v kraji Libereckém. Nejméně fixních zubních náhrad potřebují pacienti na Vysočině a na Hradecku.

Tabulka 5.12

Nejlépe sanovanými profesními skupinami jsou vedoucí a řídící, vědečtí a odborní a techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci.

Nejčastěji potřebují extrakci pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a nepracující.

Nižší administrativní pracovníci a provozní pracovníci ve službách potřebují ponejvíce pouze konzervační ošetření.

Tabulka 5.13

Jak naznačují počty KPE zubů, první tři profesní skupiny se vyznačují poněkud nižší kazivostí chrupu. Mají také méně extrahovaných zubů a zubů určených k extrakci pro kaz.

Naopak pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a nepracující nejvíce zubů chybějících a zubů určených k extrakci pro kaz a také vysoký počet zubů s neošetřeným kazem a při vysoké kazivosti nejméně zubů s výplní.

Tabulka 5.14

První tři profesní skupiny mají zachováno nejvíce vlastních zubů, nejméně jich mají pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a nepracující.

Tyto dvě profesní skupiny také nejvíce zubů extrahovat pro kaz. Nejvyšší potřebu konzervačního ošetření mají kvalifikovaní zemědělství a lesní dělníci a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci.

Ti také nejčastěji přicházejí k ošetření až při potřebě bezprostřední péče. Tato potřeba je nejméně častá u vědeckých a odborných a technických, zdravotnických a pedagogických pracovníků.

Tabulka 5.15

Nejlepší stav parodontu mají vědečtí a odborní a techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci, mají nejméně často parodontální choboty (CPI = 3 a 4) a poměrně často zdravý parodont.

Nejvyšší frekvenci parodontálních chobotů mají pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a dále kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci. Zdravý parodont má méně než 10 % z nich.

Tabulka 5.16

Nejčastěji mají snímací zubní náhrady pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, tedy profesní skupina, které nejvíce zubů chybí. Nepracující, což je druhá skupina co do počtu ztrát vlastních zubů, však mají snímací náhrady mnohem méně často.

U fixních náhrad jsou rozdíly mezi profesními skupinami mnohem méně výrazné, nejvíce jich mají, zejména v horní čelisti, provozní pracovníci ve službách.

Tabulka 5.17

Také potřeba snímacích zubních náhrad odpovídá počtu ztracených zubů v jednotlivých profesních skupinách. Nejvíce jich potřebují pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a nepracující, nejméně první tři profesní skupiny.

Ti také potřebuje nejméně fixních zubních náhrad. Nejčastěji je potřebují poslední čtyři profesní skupiny, řemeslníci a kvalifikovaní dělníci, obsluha strojů a zařízení, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci a nepracující.

Tabulka 5.18

Pacienti, přicházející k zubnímu lékaři při bezprostřední potřebě péče, potřebují daleko častěji extrakci zubu, mají více zubů s neošetřeným kazem a chybí jim více zubů. Třebaže mají poněkud vyšší kazivost (KPE zuby), mají méně zubů s výplní a proto i nižší restorativní index (RI).

Nevyskytují se však mezi nimi pacienti bez vlastních zubů, důvodem potřeby bezprostřední péče tedy nebyly slizniční léze.

Tabulka 5.19

Důvodem potřeby bezprostřední péče mohl být i stav parodontu. Stav parodontu je u osob tuto péči potřebujících podstatně horší než u jejich vrstevníků. Mají výrazně častěji parodontální choboty (CPI = 3, 4) a podstatně méně často intaktní parodont.

Počet sextantů s hlubokými parodontálními choboty je u nich dvojnásobný v porovnání s pacienty, kteří bezprostřední péči nepotřebují.

Senioři ve věku 65 a více let

Tabulka 6.1

Od roku 1994 se znatelně zvýšil podíl seniorů, kteří mají zachován alespoň jeden vlastní zub. Podíl těch jedinců, kteří mají zachováno 20 a více vlastních zubů je sice podstatně nižší, zvyšoval se však daleko výrazněji. Je proto zřejmé, že ročníky, které

nově dosáhly této věkové kategorie jsou co do počtu zachovaných zubů diferencovány výrazněji než tomu bylo v minulosti.

Senioři vyšetření v roce 2003 jsou v průměru starší než byli jejich předchůdci v letech minulých. Zvýšení podílů osob se zachovanými vlastními zuby je tím hodnotnější.

Sanovaný chrup má nyní větší procento seniorů, méně jich potřebuje extrakce. Podíl jedinců potřebujících konzervační terapii se snížil jen nepatrně.

Hodnoty KPE jsou v tomto věku již tak vysoké, že jen málo vypovídají o kazivosti chrupu, v němž intaktní zůstaly jen ty nejodolnější zuby.

Z klesajícího počtu zubů s neošetřeným kazem (K zuby) nelze usuzovat na pokles kazivosti, neboť je ovlivněn především včasností sanace. Její zlepšení naznačují i hodnoty restorativního indexu (RI). Pokles počtu chybějících zubů (E zuby) je sice zřetelný ne však příliš výrazný. Podobně je tomu i se vzrůstem počtu vlastních zubů. Jeho nevýraznost ostře kontrastuje s výrazným vzestupem podílu osob s 20 a více vlastními zuby a podává tak další svědectví o diferenciaci populace seniorů.

Tabulka 6.2

Tabulka potřeby ošetření v této věkové skupině neopakuje pouze to, co již bylo řečeno při hodnocení stavu chrupu. Je to zejména počet zubů k extrakci, který zahrnuje i zuby, které je třeba extrahovat pro špatný stav parodontu a pro indikace protetické. Tento počet sice zřetelně poklesl, jeho pokles je však téměř shodný s poklesem počtu zubů k extrakci pro kaz. To dokazuje, že nedošlo k poklesu počtu zubů, které je třeba extrahovat z ostatních důvodů.

Tabulka 6.3

Při hodnocení stavu parodontu v této věkové skupině je třeba přihlížet i k podílu osob, u nichž je možno parodont hodnotit. Z hodnocení jsou vyřazeny nejen osoby bez vlastních zubů, ale je třeba aby v alespoň jednom sextantu byly přítomny dva zuby, u nichž není indikována extrakce.

Podíl hodnotitelných osob zřetelně vzrostl vzdor tomu, že průměrný věk se zvýšil.

Stav parodontu se proti minulým letům poněkud zhoršil. Zřetelné je to zejména u hlubokých parodontálních chobotů (CPI = 4). Z části lze snad toto zhoršení přičíst vyššímu věku seniorů vyšetřených v roce 2003 (rozdíl tři let proti roku 2000), z části asi také větší počet zachovaných zubů.

Tabulka 6.4

Rozdíly ve stavu parodontu mezi jednotlivými sextanty se do značné míry setřely. Důvodem je především značná ztráta zubů v laterálních sextantech chrupu, kde často není možné stav parodontu hodnotit. Dolní frontální sextant, který je nejčastěji hodnotitelný, proto vykazuje vyšší procento hlubokých parodontálních chobotů (CPI = 4) než některé sextanty laterální.

Nejlepší stav parodontu si však i u této věkové skupiny zachoval horní frontální sextant s nejnižším výskytem jak parodontálních chobotů (CPI = 3 a 4) tak i zubního kamene (CPI = 2).

Tabulka 6.5

Vzhledem ke skutečnosti, že v minulých devíti letech vzrostl u seniorů počet zachovaných vlastních zubů, nepřekvapuje, že počty snímacích zubních náhrad postupně klesaly. Stejně tak klesala i jejich potřeba. U fixních zubních náhrad je situace stabilizovaná s náznakem mírného vzestupu.

Tabulka 6.6

Nejvyšší podíl osob s alespoň jedním zachovaným vlastním zubem je na Pardubicku a na Hradecku. Zcela bez vlastních zubů jsou nejčastěji senioři na Plzeňsku, ve středních Čechách a na Ústecku.

Nejvyšší procento seniorů se sanovaným chrupem je na Liberecku, nejnižší na Zlínsku.

Podíly osob, potřebujících extrakci zubu jsou značně vyrovnané, nejnižší jsou na Olomoucku a na Vysočině.

Konzervační ošetření potřebují nejčastěji senioři na Zlínsku a v Pardubickém kraji.

Tabulka 6.7

Nejméně zubů s neošetřeným kazem (K zuby) mají senioři na Ústecku, nejvíce na jižní Moravě. Oba výsledky úzce souvisí s počtem zachovaných vlastních zubů, na Ústecku chybí seniorům v průměru již 21,05 zubu, na jižní Moravě jen 19,71. Spolu s Ústeckým krajem vykazuje nejvyšší ztrátu zubů (E zuby) severní Morava. Nejméně chybějících zubů mají senioři v Praze.

Pouze ty nejodolnější typy zubů zůstávají ještě intaktní, počty KPE zubů proto již o mezikrajových rozdílech v kazivosti vypovídají jen velmi málo.

Tabulka 6.8

Nejvíce vlastních zubů bez indikace k extrakci mají senioři v Praze a na jižní Moravě, nejméně v Ústeckém, Moravskoslezském a Středočeském kraji.

S těmito počty úzce souvisí i počty zubů, které je potřeba konzervačně ošetřit. Počty zubů k extrakci nejeví výraznější mezikrajové rozdíly stejně jako počty ochranných korunek.

Podíl seniorů, kteří potřebují bezprostřední péči je nejnižší na Vysočině a v Praze.

Překvapivá je poměrně častá potřeba bezprostřední péče na střední a severní Moravě a na Plzeňsku, tedy v krajích, kde zůstává zachován spíše nižší počet vlastních zubů.

Tabulka 6.9

Mezikrajové rozdíly ve stavu parodontu jsou značně zkresleny rozdílnými podíly osob, u nichž je možné stav parodontu hodnotit.

Při porovnání krajů s přibližně stejnými podíly hodnotitelných osob, je však jasně zřetelný podstatně lepší stav parodontu seniorů na Olomoucku, na jižní Moravě a v Pardubickém kraji v porovnání s Prahou a Karlovarským krajem.

Tabulka 6.10

Také u zubních náhrad jsou mezikrajové rozdíly značně ovlivněny rozdílnými ztrátami zubů v jednotlivých regionech. Nepřekvapuje proto vysoký podíl osob s celkovými

snímacími náhradami ve středních Čechách, na Plzeňsku a na Ústecku a na severní Moravě.

Velmi však překvapuje však vysoký podíl seniorů s fixními náhradami na Plzeňsku, v kraji s vysokým počtem ztracených zubů.

Tabulka 6.11

Ještě obtížněji lze posuzovat potřebu zubních náhrad. Velmi často se totiž jedná o případy, kdy nová náhrada má pouze zastoupit náhradu již existující, která však již nevyhovuje. Výklad pojmu "nevyhovující" pak může být značně ovlivněn individuálními požadavky.

U celkových snímacích náhrad však přesto jejich potřeba dobře odpovídá počtu ztracených zubů v jednotlivých krajích - nejvyšší je ve středních Čechách, v Plzeňském a Ústeckém kraji a na severní Moravě.

Tabulka 6.12

Podíl seniorů ještě pracujících je příliš malý, než aby bylo možné rozlišovat jednotlivé profesní skupiny.

Při hodnocení rozdílu mezi pracujícími a nepracujícími seniory je pak třeba přihlížet ke značnému věkovému rozdílu mezi oběma skupinami. Tento rozdíl je patrně hlavní příčinou značně rozdílného počtu zachovaných zubů, nevysvětluje však např. nižší podíl osob potřebujících extrakci u pracujících seniorů.

Tabulka 6.13

Vyšší potřeba konzervačního ošetření i častější potřeba bezprostřední péče u pracujících seniorů je téměř jistě jen důsledkem vyššího počtu zachovaných zubů.

Tabulka 6.14

Stav parodontu u seniorů, kteří ještě pracují se výrazněji neodlišuje od stavu u nepracujících.

U podílu osob s hodnotitelným parodontem pak musíme vzít v úvahu nižší věk pracujících.

Tabulka 6.15

Nižší věk a tedy vyšší počet zachovaných zubů jsou příčinou, proč pracující senioři mají, a také potřebují, méně snímacích zubních náhrad. Je však patrně i důvodem, proč potřebují více náhrad fixních.

Tabulka 6.16

Potřeba bezprostřední péče je do značné míry, třebaže nikoliv výhradně, vázána na přítomnost zubů. Proto, i přes nepatrný rozdíl v průměrném věku, mají senioři potřebující bezprostřední péči daleko častěji zachován alespoň jeden vlastní zub. Daleko častěji však potřebují extrakci a v průměru jim zůstane zachováno zubů méně než těm, kteří bezprostřední péči nepotřebují.

Tabulka 6.17

Třebaže je hodnocení stavu parodontu ztíženo rozdílným podílem hodnotitelných osob, je zřejmé, že senioři potřebující bezprostřední péči mají stav parodontu

podstatně horší než ostatní, především však mají podstatně častěji hluboké parodontální choboty (CPI = 4). Stav parodontu (parodontální abscesy) proto mohou tvořit nezanedbatelnou příčinu potřeby bezprostřední péče v tomto věku.

Orální zdraví populace ČR a cíle SZO

Základní ukazatele stavu chrupu, kterých mělo být dosaženo v programu Zdraví pro všechny do roku 2000 a jejich hodnoty, zjištěné v Celostátním výběrovém šetření stavu chrupu a ošetření vybraných věkových kategorií populace ČR jsou shrnuty v tabulce.

Stav chrupu

5letí

Přes mírně vzestupný trend podílu dětí s intaktním dočasným chrupem, který byl zaznamenán ve statistických zjišťováních v letech 1994-2003 cílové hodnoty 50 % dětí s intaktním chrupem nebylo dosaženo ani v roce 2003. Při stávajícím systému preventivních opatření a stomatologické péče o předškolní děti není žádná naděje, že by v roce 2010 bylo v populaci 5letých 80 % dětí s intaktním dočasným chrupem.

12letí

Průměrná hodnota 2,96 KPE zubů, zjištěná v roce 2003 opravňuje ke konstatování, že cíle do roku 2000 bylo dosaženo. Klesající trend kazivosti v posledních deseti letech je však příliš pozvolný, než aby se dalo očekávat splnění cílového ukazatele kazivosti 12letých v roce 2010, tedy v průměru 1,5 KPE zubů. Splnění cílového ukazatele je ohroženo zejména tím, že stávající systém stomatologické péče o školní děti dosud neimplementoval plošné preventivní programy a nevytvořil nástroje pro zvýšení dostupnosti stomatologické péče o děti s vysokým rizikem zubního kazu.

18letí

Cílový ukazatel, sledovaný jen do roku 2000, podíl 18letých bez extrakce stálého zubu pro následky kazu, činil v roce 2003 95,1 % a po celou předchozí dekádu se jeho hodnota udržovala nad hodnotou cíle pro rok 2000, tedy alespoň 85 % 18letých bez extrakce pro kaz.

35-44letí

Prevalence bezzubosti poklesla od roku 1987 z 0,8 % na 0,2 % v roce 2003 a i další pomocný ukazatel stavu chrupu, podíl osob s alespoň 20 vlastními zuby dosáhl 94,6 % v roce 2003. Oba ukazatele už splňují cíle do roku 2010.

65-74letí

Prevalence bezzubosti se snížila z 28,5 % v roce 1987 na 18,7 % v roce 2003, avšak cíle v roce 2010, prevalence bezzubosti nižší než 5 %, pravděpodobně dosaženo

nebude. Stejně tak i pomocný cíl, podíl osob alespoň s 20 vlastními zuby, stanovený pro rok 2000 byl splněn, ale očekávaný podíl těchto osob v roce 2010, 75 %, pravděpodobně splněn nebude.

Stav parodontu

15letí

Tato věková kategorie byla zařazena mezi referenční věkové skupiny pro sledování orálního zdraví populace až v programu Zdraví 21. Cílový ukazatel, 90 % dětí s alespoň pěti sextanty s klinicky zdravou gingivou v roce 2003 ještě splněn nebyl a nepříznivý vývojový trend stavu parodontu u této věkové skupiny, daný absencí plošných preventivních programů u školních dětí, zatím nedává naději na plošné zlepšení stavu parodontu 15letých.

18letí

Ukazatel, sledovaný v cílech do roku 2000 i v cílech pro druhou dekádu 21. století, podíl osob s 3 sextanty s CPI=0 a celkovou hodnotou CPI menší než 3 u 90 % osob byl zjištěnou hodnotou v roce 2003 (99,0 %), splněn.

34-44letí

Ukazatelem cílového stavu parodontu v roce 2000 bylo 75 a více % osob s celkovým CPI menším než CPI=3, tedy aby jen méně než čtvrtina osob střednětěké kategorie měla parodontitidu. V roce 2003 splňovalo toto kritérium 80,6 % vyšetřených osob a cíl byl tedy splněn. Podíl osob s CPI=4 (hluboké parodontální choboty) činil v roce 2003 3,3 procenta a průměrný počet sextantů s CPI=4 činil 1,3 sextantu. Prevalence pokročilé parodontitidy ve věkové kategorii 35-44letých v poslední dekádě sice postupně klesala přes současnou malou dostupnost specializované parodontologické péče je cíl v roce 2010, splnitelný.

65-74letí

Cíl pro rok 2000, podíl osob s CPI=4 (pokročilá parodontitida) menší než 10 % byl v roce 2003 prakticky splněn (10,4 %). Průměrný počet sextantů s CPI=4 však činil 4,7 procenta. Hodnota tohoto ukazatele se v poslední dekádě prakticky neměnila, a proto je nepravděpodobné, že by mohlo být cíle pro rok 2010, 0,5 sextantů s CPI=4, dosaženo.

Věková skupina	Cíl pro rok	Ukazatel orálního zdraví	Šetření 2003	Ukazatel Nesplněn Splněn
		Kazivost a stav chrupu		
5 let	2000	intaktní dočasný chrup u 50 % dětí	41,6 %	N
	2010	intaktní dočasný chrup u 80 % dětí		
12 let	2000	počet KPE zubů nižší než 3,0	2,96	S
	2010	počet KPE zubů nižší než 1,5		
18 let	2000	žádná extrakce zubu pro kaz u 85 % mladistvých	95,1 %	S
	2010	<i>žádná extrakce zubu pro kaz u 100 % mladistvých</i>		
35 až 44 let	2000	podíl osob bez vlastních zubů - snížení proti roku 1980 o 1/2	0,2 % proti 0,8 %	S
	2000	podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 75 %	94,6 %	S
	2010	<i>podíl osob bez vlastních zubů nižší než 2 %</i>		
	2010	<i>podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 90 %</i>		
65 a více let	2000	podíl osob bez vlastních zubů - snížení proti roku 1980 o 1/4	18,7 % proti 28,5 %	S
	2000	podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 25 %	25,0 %	S
65 až 74 let	2010	<i>podíl osob bez vlastních zubů nižší než 5 %</i>		
	2010	<i>podíl osob s alespoň dvaceti funkčními zuby vyšší než 75 %</i>		
		Stav parodontu		
15 let	2010	<i>5 sextantů s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % dětí</i>		
18 let	2000	3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % osob	99,0 %	S
	2010	<i>3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 90 % osob</i>		
35 až 44 let	2000	3 sextanty s CPI=0 a celkové CPI<3 u 75 % osob	80,6 %	S
	2010	<i>průměrný počet sextantů s CPI=4 nižší než 0, 1</i>		
65 a více let	2000	podíl osob s CPI=4 nižší než 10 %	10,4 %	téměř S
65 až 74 let	2010	<i>průměrný počet sextantů s CPI=4 nižší než 0, 5</i>		

Tabulková příloha

Tabulka 1.1	Stav dočasného a stálého chrupu u dětí ve věku 5 let	42
Tabulka 1.2	Potřeba ošetření u dětí ve věku 5 let	43
Tabulka 1.3	Stav dočasného chrupu u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR	44
Tabulka 1.4	Kazivost dočasného chrupu u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR	45
Tabulka 1.5	Stav stálého chrupu a potřeba ošetření u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR	46
Tabulka 1.6	Stav dočasného a stálého chrupu u dětí ve věku 5 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	47
Tabulka 2.1	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let	48
Tabulka 2.2	Potřeba ošetření u dětí ve věku 12 let	49
Tabulka 2.3	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR	50
Tabulka 2.4	Kazivost stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR	51
Tabulka 2.5	Potřeba ošetření stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR	52
Tabulka 2.6	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	53
Tabulka 3.1	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let	54
Tabulka 3.2	Potřeba ošetření u dětí ve věku 15 let	55
Tabulka 3.3	Stav parodontu u dětí ve věku 15 let, děti	56
Tabulka 3.4	Stav parodontu u dětí ve věku 15 let, jednotlivé sextanty	57
Tabulka 3.5	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR	58
Tabulka 3.6	Kazivost stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR	59
Tabulka 3.7	Potřeba ošetření stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR	60
Tabulka 3.8	Stav parodontu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR	61
Tabulka 3.9	Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	62
Tabulka 3.10	Stav parodontu u dětí ve věku 15 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	62
Tabulka 4.1	Stav stálého chrupu u osob ve věku 18 let	63

Tabulka 4.2	Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let.....	64
Tabulka 4.3	Stav parodontu u osob ve věku 18 let , jedinci	65
Tabulka 4.4	Stav parodontu u osob ve věku 18 let, jednotlivé sextanty	66
Tabulka 4.5	Stav chrupu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR	67
Tabulka 4.6	Kazivost stálého chrupu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR	68
Tabulka 4.7	Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let podle krajů ČR.....	69
Tabulka 4.8	Stav parodontu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR	70
Tabulka 4.9	Stav chrupu u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující.....	71
Tabulka 4.10	Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující	71
Tabulka 4.11	Stav parodontu u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující.....	72
Tabulka 4.12	Stav chrupu u osob ve věku 18 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest.....	73
Tabulka 4.13	Stav parodontu u osob ve věku 18 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest.....	73
Tabulka 5.1	Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let	74
Tabulka 5.2	Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let	75
Tabulka 5.3	Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, jedinci	76
Tabulka 5.4	Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, jednotlivé sextanty	77
Tabulka 5.5	Zubní náhrady u osob ve věku 35 až 44 let	78
Tabulka 5.6	Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR	79
Tabulka 5.7	Kazivost chrupu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR.....	80
Tabulka 5.8	Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR.....	81
Tabulka 5.9	Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR	82
Tabulka 5.10	Procento osob ve věku 35 až 44 let nosících zubní náhrady podle krajů ČR.....	83
Tabulka 5.11	Procento osob ve věku 35 až 44 let potřebujících zubní náhrady podle krajů ČR.....	84
Tabulka 5.12	Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny	85

Tabulka 5.13	Kazivost chrupu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny	86
Tabulka 5.14	Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny	87
Tabulka 5.15	Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny	88
Tabulka 5.16	Procento osob ve věku 35 až 44 let se zubními náhradami, sociální skupiny.....	89
Tabulka 5.17	Potřeba protetických náhrad osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny	90
Tabulka 5.18	Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	91
Tabulka 5.19	Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	91
Tabulka 6.1	Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let	92
Tabulka 6.2	Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let.....	93
Tabulka 6.3	Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, jedinci.....	94
Tabulka 6.4	Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, jednotlivé sextanty.....	95
Tabulka 6.5	Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let	96
Tabulka 6.6	Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR.....	97
Tabulka 6.7	Kazivost a ztráty zubů u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR	98
Tabulka 6.8	Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR	99
Tabulka 6.9	Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR.....	100
Tabulka 6.10	Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR	101
Tabulka 6.11	Potřeba zubních náhrad u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR.....	102
Tabulka 6.12	Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující	103
Tabulka 6.13	Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující.....	103
Tabulka 6.14	Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující	104
Tabulka 6.15	Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující.....	104
Tabulka 6.16	Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	105
Tabulka 6.17	Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let s potřebou bezprostřední péče pro bolest	105

Tabulka 1.1 Stav dočasného a stálého chrupu u dětí ve věku 5 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	1766	1617	3383	1879	1699	3578	1614	1572	3186	1731	1606	3337
Procento dětí												
s intaktním chrupem	↓ 22,7	↓ 25,2	↓ 23,9	↓ 23,0	↓ 26,6	↓ 24,7	↓ 27,9	↓ 31,7	↓ 29,8	40,0	43,2	41,6
se sanovaným chrupem	12,3	12,1	12,2	12,0	12,3	12,1	↑ 14,7	14,8	↑ 14,8	11,9	13,0	12,4
potřebujících ošetření	↑ 65,0	↑ 62,7	↑ 63,9	↑ 65,0	↑ 61,1	↑ 63,2	↑ 57,4	↑ 53,5	↑ 55,5	48,1	43,8	46,0
Stav dočasného chrupu - průměry a SE												
Zuby s neošetřeným kazem (k)	↑ 2,30 0,07	↑ 2,16 0,07	↑ 2,23 0,05	↑ 2,41 0,07	↑ 2,02 0,07	↑ 2,23 0,05	↑ 1,95 0,07	↑ 1,75 0,06	↑ 1,85 0,05	1,66 0,06	1,35 0,06	1,51 0,04
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	0,28 0,03	0,26 0,03	0,27 0,02	0,31 0,03	0,24 0,02	0,27 0,02	0,26 0,03	0,25 0,03	0,25 0,02	0,27 0,03	0,19 0,02	0,23 0,02
procento z počtu k zubů	12,3	12,0	12,2	12,9	11,8	12,1	13,1	14,3	13,6	16,2	13,8	15,2
Zuby s výplní (p)	0,96 0,04	0,99 0,04	0,98 0,03	↑ 1,08 0,04	↑ 1,15 0,05	↑ 1,12 0,03	↑ 1,15 0,05	↑ 1,11 0,05	↑ 1,13 0,03	0,82 0,04	0,82 0,04	0,82 0,03
Zuby extrahované pro kaz (e)	0,32 0,04	0,32 0,04	0,32 0,03	0,29 0,03	↓ 0,24 0,03	0,27 0,02	0,35 0,04	0,44 0,05	0,40 0,03	0,32 0,04	0,32 0,04	0,32 0,03
kpe zuby	↑ 3,58 0,08	↑ 3,47 0,09	↑ 3,53 0,06	↑ 3,79 0,09	↑ 3,41 0,09	↑ 3,61 0,06	↑ 3,46 0,09	↑ 3,30 0,09	↑ 3,38 0,06	2,80 0,09	2,49 0,08	2,65 0,06
Restorativní index (ri)	29,5	31,5	30,5	30,9	36,3	33,4	37,1	38,8	37,9	33,0	37,9	35,7
Stav stálého chrupu - průměry a SE												
Prořezané stálé zuby	↑ 1,36 0,05	↑ 1,56 0,06	↑ 1,46 0,04	1,03 0,06	↑ 1,13 0,06	↑ 1,07 0,04	1,01 0,06	↑ 1,18 0,06	↑ 1,09 0,04	0,89 0,05	0,95 0,05	0,92 0,04
KPE zuby	↑ 0,07 0,01	↑ 0,08 0,01	↑ 0,07 0,01	↑ 0,07 0,01	↑ 0,07 0,01	↑ 0,07 0,01	0,03 0,01	0,02 0,01	0,03 0,01	0,03 0,01	0,01 0,00	0,02 0,00

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 1.2 Potřeba ošetření u dětí ve věku 5 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	1766	1617	3383	1879	1699	3578	1614	1572	3186	1731	1606	3337
Potřeba ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 1,83 0,06	↑ 1,77 0,06	↑ 1,80 0,04	↑ 2,00 0,07	↑ 1,70 0,06	↑ 1,86 0,04	↑ 1,62 0,06	↑ 1,44 0,05	↑ 1,53 0,04	1,39 0,05	1,17 0,05	1,28 0,04
zuby k extrakci	0,28 0,03	0,26 0,03	0,27 0,02	0,31 0,03	0,24 0,02	0,27 0,02	0,26 0,03	0,25 0,03	0,25 0,02	0,27 0,03	0,19 0,02	0,23 0,02
Potřeba ošetření na dítě potřebující ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	2,82 0,08	2,82 0,08	2,82 0,05	3,12 0,08	2,76 0,08	2,95 0,06	2,82 0,08	2,69 0,08	2,76 0,06	2,89 0,08	2,66 0,08	2,79 0,06
zuby k extrakci	0,51 0,04	0,50 0,04	0,51 0,03	0,54 0,04	0,44 0,04	0,50 0,03	0,51 0,05	0,54 0,05	0,53 0,04	0,64 0,06	0,51 0,05	0,58 0,04
Děti potřebující bezprostřední péči pro bolest												
procento dětí	↑ 21,7	↑ 19,7	↑ 20,8	↑ 20,4	↑ 16,8	↑ 18,7	↑ 15,0	13,9	↑ 14,5	12,1	13,4	12,8
procento z dětí potřebujících ošetření	33,4	31,4	↑ 32,5	↑ 31,3	27,6	29,6	26,1	↓ 26,0	26,1	25,2	30,7	27,8

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 1.3 Stav dočasného chrupu u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených dětí	Procento dětí			Restorativní index (ri)
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících ošetření	
Hlavní město Praha	351	↑ 49,6	14,0	↓ 36,5	39,7
Středočeský kraj	349	46,4	13,8	↓ 39,8	41,4
Jihočeský kraj	217	37,8	10,6	51,6	40,3
Karlovarský kraj	198	40,4	8,1	51,5	28,9
Plzeňský kraj	105	43,8	12,4	43,8	36,1
Ústecký kraj	280	36,4	13,2	50,4	34,8
Liberecký kraj	149	37,6	12,1	50,3	37,1
Královéhradecký kraj	188	46,8	11,7	41,5	34,3
Pardubický kraj	205	47,3	13,2	39,5	36,1
Kraj Vysočina	134	41,0	16,4	42,5	39,7
Jihomoravský kraj	351	↑ 47,9	↓ 7,1	45,0	28,8
Olomoucký kraj	213	41,8	14,1	44,1	41,6
Zlínský kraj	221	↓ 34,4	13,1	52,5	26,3
Moravskoslezský kraj	376	↓ 29,8	14,9	↑ 55,3	35,3
Česká republika	3337	41,6	12,4	46,0	35,7

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 1.4 Kazivost dočasného chrupu u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (k)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (p)		Zuby extrahované pro kaz (e)		kpe zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	1,32	0,14	0,24	0,07	0,85	0,10	0,24	0,07	2,41	0,18
Středočeský kraj	↓ 1,08	0,10	0,19	0,05	0,76	0,09	0,24	0,07	↓ 2,08	0,16
Jihočeský kraj	↓ 1,12	0,09	↓ 0,00	0,00	0,76	0,10	↓ 0,08	0,02	↓ 1,96	0,15
Karlovarský kraj	1,85	0,20	0,20	0,08	0,75	0,11	↓ 0,10	0,06	2,71	0,23
Plzeňský kraj	1,42	0,23	0,26	0,13	0,80	0,15	↓ 0,12	0,06	2,34	0,30
Ústecký kraj	1,62	0,15	0,17	0,04	0,86	0,10	0,33	0,09	2,81	0,20
Liberecký kraj	1,80	0,23	0,23	0,08	1,06	0,16	↓ 0,07	0,03	2,93	0,28
Královéhradecký kraj	1,23	0,16	0,23	0,09	0,64	0,10	0,44	0,15	2,31	0,25
Pardubický kraj	↓ 1,10	0,13	0,19	0,06	0,62	0,09	0,68	0,18	2,40	0,23
Kraj Vysočina	1,25	0,18	0,13	0,05	0,82	0,13	↑ 0,87	0,25	2,93	0,32
Jihomoravský kraj	1,60	0,13	0,24	0,06	0,65	0,08	↓ 0,05	0,02	2,29	0,17
Olomoucký kraj	1,27	0,14	0,19	0,06	0,90	0,11	0,44	0,14	2,61	0,23
Zlínský kraj	↑ 2,29	0,23	↑ 0,42	0,09	0,81	0,11	0,51	0,14	↑ 3,61	0,28
Moravskoslezský kraj	↑ 2,04	0,15	↑ 0,39	0,07	↑ 1,11	0,10	0,48	0,10	↑ 3,63	0,20
Česká republika	1,51	0,04	0,23	0,02	0,82	0,03	0,32	0,03	2,65	0,06

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 1.5 Stav stálého chrupu a potřeba ošetření u dětí ve věku 5 let podle krajů ČR

	Stav stálého chrupu				Potřeba ošetření				
	prořezané stálé zuby		KPE zuby		zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci		děti potřebující bezprostřední péči pro bolest
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	procento
Hlavní město Praha	0,96	0,11	0,02	0,01	1,09	0,10	0,24	0,07	13,7
Středočeský kraj	↓ 0,61	0,09	0,03	0,02	↓ 0,92	0,08	0,19	0,05	↓ 8,6
Jihočeský kraj	↓ 0,08	0,03	↓ 0,00	0,00	1,12	0,09	↓ 0,00	0,00	10,1
Karlovarský kraj	1,11	0,16	0,01	0,01	1,57	0,16	0,20	0,08	11,1
Plzeňský kraj	1,09	0,23	0,01	0,01	1,16	0,19	0,26	0,13	13,3
Ústecký kraj	1,06	0,14	0,01	0,01	1,48	0,14	0,17	0,04	↑ 17,9
Liberecký kraj	↑ 1,43	0,24	0,01	0,01	1,53	0,19	0,23	0,08	12,8
Královéhradecký kraj	0,82	0,13	0,03	0,02	1,03	0,13	0,23	0,09	12,8
Pardubický kraj	0,81	0,13	0,02	0,01	↓ 0,90	0,11	0,19	0,06	11,7
Kraj Vysočina	1,22	0,21	0,03	0,02	1,13	0,16	↓ 0,13	0,04	11,9
Jihomoravský kraj	0,96	0,12	0,04	0,02	1,42	0,12	0,24	0,06	12,8
Olomoucký kraj	↑ 1,52	0,18	0,02	0,01	1,11	0,13	0,19	0,06	15,5
Zlínský kraj	0,90	0,13	0,02	0,01	↑ 1,84	0,18	↑ 0,42	0,09	↓ 8,1
Moravskoslezský kraj	0,84	0,09	0,01	0,01	↑ 1,63	0,12	↑ 0,39	0,07	↑ 16,2
Česká republika	0,92	0,04	0,02	0,00	1,28	0,04	0,23	0,02	12,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 1.6 Stav dočasného a stálého chrupu u dětí ve věku 5 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených dětí	426	2911
Procento dětí		
s intaktním chrupem	↓ 4,5	47,0
se sanovaným chrupem	↓ 2,8	13,8
potřebujících ošetření	↑ 92,7	39,2
Stav dočasného chrupu - průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (k)	↑ 3,86 0,17	1,17 0,04
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	0,96 0,10	0,12 0,01
procento z počtu k zubů	24,8	10,6
Zuby s výplní (p)	↑ 1,04 0,08	0,79 0,03
Zuby extrahované pro kaz (e)	0,28 0,05	0,32 0,03
kpe zuby	↑ 5,18 0,18	2,28 0,06
Restorativní index (ri)	21,2	40,3
Stav stálého chrupu - průměry a SE		
Prořezané stálé zuby	0,95 0,10	0,91 0,04
KPE zuby	0,03 0,01	0,02 0,00

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti dětem nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 2.1 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	5212	5151	10363	3413	3266	6681	2993	2897	5890	2967	2865	5832
Procento dětí												
s intaktním chrupem	↓ 22,1	↓ 18,6	↓ 20,4	↓ 20,5	↓ 18,1	↓ 19,3	24,4	↓ 20,3	↓ 22,4	25,5	22,8	24,2
se sanovaným chrupem	↑ 38,9	↑ 39,6	↑ 39,2	↑ 37,3	37,7	↑ 37,5	35,9	37,0	36,4	34,6	36,1	35,4
potřebujících ošetření	39,0	41,8	40,4	42,1	↑ 44,2	↑ 43,2	39,8	42,7	41,2	39,9	41,0	40,5
Průměry a SE												
Prořezané stálé zuby	↓23,97 0,07	↓24,85 0,06	↓24,41 0,05	↓23,90 0,08	24,96 0,07	↓24,42 0,05	24,31 0,08	25,06 0,07	24,68 0,05	24,24 0,08	25,05 0,07	24,64 0,05
Zuby s neošetřeným kazem (K)	0,73 0,02	0,82 0,02	↓ 0,77 0,01	0,82 0,02	0,85 0,02	0,84 0,02	0,83 0,03	0,85 0,03	0,84 0,02	0,81 0,03	0,85 0,03	0,83 0,02
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00	0,00 0,00
procento z počtu K zubů	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	1,3	0,7	1,0	1,0	0,7	0,8
Zuby s výplní (P)	2,07 0,03	↑ 2,45 0,03	↑ 2,26 0,02	↑ 2,18 0,04	↑ 2,52 0,04	↑ 2,35 0,03	↑ 2,13 0,04	2,35 0,04	↑ 2,24 0,03	1,97 0,04	2,25 0,05	2,11 0,03
Zuby extrahované pro kaz (E)	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00
KPE zuby	2,82 0,04	↑ 3,30 0,04	3,06 0,03	↑ 3,02 0,05	↑ 3,39 0,05	↑ 3,20 0,04	↑ 2,98 0,05	3,21 0,05	↑ 3,09 0,04	2,80 0,05	3,13 0,06	2,96 0,04
Restorativní index (RI)	74,0	74,9	74,5	72,7	74,8	73,7	72,1	73,5	72,8	70,9	72,5	71,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 2.2 Potřeba ošetření u dětí ve věku 12 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	5212	5151	10363	3413	3266	6681	2993	2897	5890	2967	2865	5832
Potřeba ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	0,81 0,02	0,88 0,02	0,85 0,01	0,88 0,02	0,88 0,02	0,88 0,02	0,87 0,03	0,88 0,03	0,87 0,02	0,87 0,03	0,90 0,03	0,89 0,02
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	0,10 0,01	↓ 0,06 0,01	↓ 0,08 0,01	↓ 0,09 0,01	0,08 0,01	0,08 0,01	0,11 0,01	0,10 0,01	0,10 0,01	0,14 0,01	0,11 0,01	0,12 0,01
korunky	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00
Potřeba ošetření na dítě potřebující ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	2,08 0,03	2,11 0,03	↓ 2,10 0,02	2,10 0,04	↓ 2,00 0,04	↓ 2,05 0,03	2,18 0,05	2,05 0,05	2,11 0,03	2,19 0,04	2,20 0,05	2,20 0,03
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	↓ 0,25 0,02	↓ 0,15 0,01	↓ 0,20 0,01	↓ 0,20 0,02	0,18 0,02	↓ 0,19 0,01	0,28 0,02	0,23 0,02	0,25 0,01	0,34 0,03	0,26 0,03	0,30 0,02
korunky	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,01	0,02 0,01	0,02 0,00	0,03 0,01	0,01 0,01	0,02 0,01	0,02 0,01	0,03 0,01	0,03 0,00
Děti potřebující bezprostřední péči pro bolest												
procento dětí	↓ 5,7	↓ 5,8	↓ 5,7	6,4	↓ 6,4	6,6	7,4	8,3	7,9	7,2	7,7	7,5
procento z dětí potřebujících ošetření	↓ 14,5	↓ 13,8	↓ 14,2	16,0	↓ 14,6	↓ 15,3	18,6	19,5	19,1	18,0	18,9	18,4

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 2.3 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených dětí	Procento dětí			Restorativní index (RI)
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících ošetření	
Hlavní město Praha	596	↑ 31,9	33,9	↓ 34,2	72,8
Středočeský kraj	525	25,7	31,8	42,5	66,6
Jihočeský kraj	377	21,2	31,6	↑ 47,2	68,5
Karlovarský kraj	366	20,2	33,9	↑ 45,9	73,4
Plzeňský kraj	202	24,3	31,7	44,1	68,8
Ústecký kraj	415	25,5	31,8	42,7	65,8
Liberecký kraj	271	26,6	36,9	36,5	74,2
Královéhradecký kraj	355	23,4	38,3	38,3	72,2
Pardubický kraj	350	21,4	36,0	42,6	75,5
Kraj Vysočina	309	28,5	35,0	36,6	75,2
Jihomoravský kraj	496	22,4	34,9	42,7	67,3
Olomoucký kraj	427	25,5	39,8	↓ 34,7	75,3
Zlínský kraj	382	↓ 19,6	39,5	40,8	75,4
Moravskoslezský kraj	761	21,4	38,1	40,5	73,7
Česká republika	5832	24,2	35,4	40,5	71,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 2.4 Kazivost stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované pro kaz (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	↓ 0,62	0,05	0,01	0,00	↓ 1,65	0,08	0,02	0,01	↓ 2,29	0,10
Středočeský kraj	0,90	0,06	0,01	0,00	↓ 1,79	0,09	0,03	0,01	2,72	0,12
Jihočeský kraj	↑ 1,08	0,09	0,01	0,01	2,34	0,12	0,02	0,01	↑ 3,44	0,16
Karlovarský kraj	0,93	0,08	0,00	0,00	↑ 2,58	0,14	0,03	0,01	↑ 3,55	0,17
Plzeňský kraj	0,96	0,12	0,01	0,01	2,10	0,18	0,05	0,02	3,11	0,22
Ústecký kraj	0,92	0,08	0,02	0,01	↓ 1,77	0,11	0,04	0,01	2,73	0,14
Liberecký kraj	0,78	0,09	0,01	0,01	2,24	0,14	0,03	0,02	3,05	0,18
Královéhradecký kraj	0,84	0,09	0,00	0,00	2,19	0,12	0,02	0,01	3,05	0,16
Pardubický kraj	0,80	0,07	0,00	0,00	↑ 2,46	0,14	0,05	0,02	3,31	0,17
Kraj Vysočina	0,68	0,07	0,01	0,01	2,07	0,13	0,01	0,01	2,76	0,16
Jihomoravský kraj	0,95	0,07	0,01	0,00	1,95	0,09	0,03	0,01	2,92	0,12
Olomoucký kraj	↓ 0,65	0,06	0,00	0,00	1,99	0,11	0,02	0,01	↓ 2,66	0,13
Zlínský kraj	0,85	0,07	0,01	0,01	↑ 2,59	0,13	0,01	0,01	↑ 3,44	0,16
Moravskoslezský kraj	0,79	0,05	0,00	0,00	2,21	0,09	0,01	0,00	3,01	0,10
Česká republika	0,83	0,02	0,01	0,00	2,11	0,03	0,02	0,00	2,96	0,04

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 2.5 Potřeba ošetření stálého chrupu u dětí ve věku 12 let podle krajů ČR

	prořezané stálé zuby		Potřeba ošetření						
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)		korunky		děti potřebující bezprostřední péči pro bolest
			průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	procento
Hlavní město Praha	↓ 24,15	0,19	↓ 0,73	0,05	0,12	0,02	0,01	0,00	↓ 5,4
Středočeský kraj	24,78	0,18	0,94	0,06	0,13	0,02	0,01	0,01	7,0
Jihočeský kraj	24,45	0,23	↑ 1,15	0,09	0,07	0,02	0,00	0,00	6,6
Karlovarský kraj	24,48	0,21	1,01	0,08	0,14	0,03	0,01	0,01	6,6
Plzeňský kraj	24,83	0,27	1,01	0,12	0,16	0,04	0,08	0,03	6,9
Ústecký kraj	24,79	0,20	0,97	0,08	0,12	0,02	0,03	0,01	8,0
Liberecký kraj	24,87	0,25	0,83	0,09	0,09	0,03	0,00	0,00	5,9
Královéhradecký kraj	24,74	0,21	0,88	0,09	0,08	0,02	0,00	0,00	5,6
Pardubický kraj	24,63	0,23	0,84	0,07	0,11	0,03	0,00	0,00	6,0
Kraj Vysočina	↑ 25,13	0,22	0,76	0,07	0,08	0,02	0,00	0,00	6,5
Jihomoravský kraj	24,60	0,19	1,03	0,07	0,14	0,03	0,00	0,00	9,3
Olomoucký kraj	24,79	0,19	↓ 0,69	0,06	0,19	0,06	0,01	0,01	8,9
Zlínský kraj	24,57	0,19	0,90	0,07	0,16	0,03	0,01	0,01	5,5
Moravskoslezský kraj	24,60	0,15	0,83	0,05	0,11	0,02	0,01	0,00	↑ 11,6
Česká republika	24,64	0,05	0,89	0,02	0,12	0,01	0,01	0,00	7,5

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 2.6 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 12 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených dětí	435	5397
Procento dětí		
s intaktním chrupem	↓ 7,6	25,5
se sanovaným chrupem	↓ 11,7	37,3
potřebujících ošetření	↑ 80,7	37,2
Průměry a SE		
Prořezané stálé zuby	↓ 23,88 0,23	24,70 0,06
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 1,77 0,09	0,75 0,02
z toho zuby určené k extrakci pro kaz procento z počtu K zubů	↑ 0,04 0,01 2,3	0,00 0,00 0,5
Zuby s výplní (P)	↑ 2,35 0,12	2,09 0,03
Zuby extrahované pro kaz (E)	0,02 0,01	0,02 0,00
KPE zuby	↑ 4,14 0,15	2,86 0,04
Restorativní index (RI)	57,1	73,5

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti dětem nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 3.1 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let

	Statistické zjišťování								
	1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	2879	3033	5912	2835	2831	5666	2565	2461	5026
Procento dětí									
s intaktním chrupem	↓ 9,9	↓ 8,2	↓ 9,0	11,2	↓ 9,0	↓ 10,1	12,7	11,2	12,0
se sanovaným chrupem	39,0	38,6	38,8	36,5	40,1	38,3	37,3	38,0	37,6
potřebujících ošetření	51,1	53,2	52,2	52,2	50,9	51,6	50,0	50,8	50,4
bez extrakce pro kaz	98,1	97,8	97,9	97,8	97,2	97,5	97,7	97,4	97,6
Průměry a SE									
Prořezané stálé zuby	↓27,97 0,03	↓28,06 0,03	↓28,01 0,02	28,03 0,02	28,10 0,02	28,06 0,02	28,10 0,03	28,17 0,03	28,13 0,02
Zuby s neošetřeným kazem ↑ ↓(K)	↓ 1,10 0,03	1,16 0,03	↓ 1,13 0,02	1,21 0,03	1,20 0,04	1,20 0,03	1,27 0,04	1,22 0,04	1,25 0,03
z toho zuby určené k extrakci pro kaz procento z počtu K zubů	0,00 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,02 0,00	0,01 0,00
Zuby s výplní (P)	↑ 4,12 0,07	↑ 4,64 0,07	↑ 4,39 0,05	3,89 0,06	↑ 4,35 0,06	↑ 4,12 0,05	3,76 0,07	3,98 0,07	3,87 0,05
Zuby extrahované pro kaz (E)	0,03 0,01	0,04 0,01	0,03 0,01	0,04 0,01	0,04 0,01	0,04 0,01	0,03 0,00	0,05 0,01	0,04 0,01
KPE zuby	5,25 0,07	↑ 5,84 0,07	↑ 5,55 0,06	5,13 0,07	↑ 5,59 0,08	↑ 5,36 0,05	5,07 0,08	5,25 0,08	5,16 0,06
Restorativní index (RI)	78,9	80,0	79,6	76,3	78,4	77,4	74,9	76,7	75,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl (P < 0,05) proti roku 2003

Tabulka 3.2 Potřeba ošetření u dětí ve věku 15 let

	Statistické zjišťování								
	1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	2879	3033	5912	2835	2831	5666	2565	2461	5026
Potřeba ošetření - průměry a SE									
zuby ke konzervačnímu ošetření	↓ 1,06 0,03	1,12 0,03	↓ 1,09 0,02	1,17 0,03	1,15 0,04	1,16 0,02	1,26 0,04	1,20 0,04	1,23 0,03
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	0,01 0,00	0,02 0,00	0,01 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,03 0,00	0,02 0,00
ochranné korunky	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,00 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00	0,01 0,00
Potřeba ošetření na dítě potřebující ošetření - průměry a SE									
zuby ke konzervačnímu ošetření	↓ 2,08 0,05	↓ 2,10 0,05	↓ 2,09 0,03	↓ 2,23 0,05	2,27 0,06	↓ 2,25 0,04	2,52 0,06	2,36 0,06	2,44 0,04
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	0,02 0,00	0,03 0,01	0,03 0,00	0,03 0,01	0,04 0,01	0,04 0,01	0,04 0,01	0,06 0,01	0,05 0,01
ochranné korunky	0,03 0,01	0,03 0,01	0,03 0,01	0,03 0,01	0,01 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00	0,02 0,00
Děti potřebující bezprostřední péči pro bolest									
procento dětí	8,6	8,5	8,6	8,3	9,2	8,8	9,4	9,3	9,4
procento z dětí potřebujících ošetření	16,8	16,0	↓ 16,4	↓ 15,8	18,1	16,9	18,8	18,3	18,6

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 3.3 Stav parodontu u dětí ve věku 15 let, děti

	Statistické zjišťování								
	1997			2000			2003		
	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem	Chlapci	Dívky	Celkem
Počet vyšetřených dětí	2857	3018	5875	2835	2831	5666	2563	2460	5023
Procento hodnotitelných dětí	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	99,8	99,9	99,8
Procento dětí s alespoň 5 sextanty s CPI = 0	↑ 80,8	81,0	↑ 80,9	76,6	78,2	77,4	75,4	79,1	77,2
Distribuce dětí podle CPI									
CPI = 0 (bez patol. nálezu)	↑ 71,7	71,9	↑ 71,8	67,7	69,0	68,3	65,5	71,1	68,3
CPI = 1 (krvácení dásní)	↓ 16,8	↓ 16,9	↓ 16,9	21,4	20,9	21,2	23,0	20,6	21,8
CPI = 2 (zubní kámen)	11,2	↑ 10,8	↑ 11,0	10,5	↑ 10,0	10,2	11,0	8,1	9,6
CPI = 3 (mělký par. chobot)	0,2	0,4	0,3	0,4	0,1	0,3	0,3	0,1	0,2
CPI = 4 (hluboký par. chobot)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Distribuce sextantů podle CPI									
Počet hodnotitelných sextantů	17101	18077	35178	16990	16975	33965	15359	14745	30104
CPI = 0 (bez patol. nálezu)	85,0	85,3	85,2	81,4	83,1	82,2	79,5	83,7	81,6
CPI = 1 (krvácení dásní)	11,3	11,3	11,3	15,2	14,1	14,6	17,2	13,9	15,6
CPI = 2 (zubní kámen)	3,4	3,1	3,2	3,3	2,7	3,0	3,2	2,3	2,8
CPI = 3 (mělký par. chobot)	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
CPI = 4 (hluboký par. chobot)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 3.4 Stav parodontu u dětí ve věku 15 let, jednotlivé sextanty

	Sextant					
	17/16	11	26/27	47/46	31	36/37
Počet vyšetřených dětí	5026					
Procento hodnotitelných sextantů	99,8	99,9	98,8	99,8	99,9	98,8
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	82,6	↑ 84,7	82,4	82,8	↓ 74,4	82,7
CPI = 1 (krvácení dásní)	15,5	↓ 14,3	15,6	15,7	16,4	15,8
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 1,7	↓ 0,8	↓ 1,9	↓ 1,5	↑ 9,1	↓ 1,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti průměru ostatních sextantů

Tabulka 3.5 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených dětí	Procento dětí			Restorativní index (RI)
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících ošetření	
Hlavní město Praha	508	↑ 20,5	38,2	↓ 41,3	74,3
Středočeský kraj	498	13,9	37,1	49,0	72,3
Jihočeský kraj	320	↓ 6,6	39,7	53,8	78,7
Karlovarský kraj	346	9,8	36,7	53,5	75,6
Plzeňský kraj	126	17,5	34,1	48,4	70,1
Ústecký kraj	427	13,3	36,3	50,4	69,5
Liberecký kraj	246	13,8	33,3	52,8	73,9
Královéhradecký kraj	289	9,0	↑ 43,9	47,1	79,5
Pardubický kraj	274	9,9	38,3	51,8	77,7
Kraj Vysočina	265	↓ 7,9	37,7	54,3	77,5
Jihomoravský kraj	424	10,4	34,9	54,7	74,2
Olomoucký kraj	388	12,6	41,2	46,1	79,5
Zlínský kraj	344	↓ 7,0	38,7	54,4	77,9
Moravskoslezský kraj	571	12,3	36,1	51,7	76,3
Česká republika	5026	12,0	37,6	50,4	75,6

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 3.6 Kazivost stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované pro kaz (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	↓ 1,02	0,09	0,01	0,01	↓ 2,94	0,13	0,02	0,01	↓ 3,97	0,17
Středočeský kraj	1,34	0,10	0,01	0,01	↓ 3,48	0,15	0,05	0,01	4,87	0,18
Jihočeský kraj	1,28	0,10	0,00	0,00	↑ 4,71	0,20	0,02	0,01	↑ 6,01	0,23
Karlovarský kraj	1,41	0,13	0,03	0,01	↑ 4,37	0,20	0,04	0,02	↑ 5,82	0,24
Plzeňský kraj	1,41	0,21	0,02	0,01	3,31	0,29	0,06	0,03	4,78	0,37
Ústecký kraj	1,35	0,10	0,03	0,01	↓ 3,08	0,15	0,09	0,02	↓ 4,53	0,18
Liberecký kraj	1,37	0,13	0,02	0,01	3,89	0,23	0,13	0,04	5,39	0,27
Královéhradecký kraj	1,15	0,11	0,02	0,01	↑ 4,44	0,21	0,04	0,01	5,62	0,23
Pardubický kraj	1,24	0,11	0,01	0,01	↑ 4,32	0,21	0,02	0,01	5,58	0,25
Kraj Vysočina	1,22	0,10	0,01	0,01	4,20	0,19	0,01	0,01	5,43	0,24
Jihomoravský kraj	1,35	0,09	0,01	0,01	3,90	0,16	0,02	0,01	5,28	0,19
Olomoucký kraj	↓ 0,95	0,08	0,01	0,01	3,68	0,16	↓ 0,00	0,00	↓ 4,63	0,19
Zlínský kraj	1,32	0,10	0,01	0,01	↑ 4,65	0,20	0,02	0,01	↑ 5,99	0,23
Moravskoslezský kraj	1,23	0,08	0,01	0,00	3,94	0,14	0,07	0,05	5,24	0,18
Česká republika	1,25	0,03	0,01	0,00	3,87	0,05	0,04	0,01	5,16	0,06

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 3.7 Potřeba ošetření stálého chrupu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR

	prořezané stálé zuby		Potřeba ošetření						
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)		ochranné korunky		děti potřebující bezprostřední péči pro bolest
			průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr
Hlavní město Praha	28,15	0,06	↓ 1,00	0,09	0,02	0,01	0,01	0,00	8,3
Středočeský kraj	28,15	0,06	1,32	0,09	0,02	0,01	0,01	0,00	9,4
Jihočeský kraj	28,25	0,08	1,27	0,10	0,01	0,01	0,01	0,01	6,3
Karlovarský kraj	28,12	0,08	1,39	0,12	0,03	0,01	0,01	0,01	10,7
Plzeňský kraj	27,94	0,15	1,39	0,20	0,05	0,02	0,02	0,02	10,3
Ústecký kraj	28,18	0,06	1,32	0,10	0,04	0,01	0,01	0,01	↑ 13,3
Liberecký kraj	28,19	0,08	1,35	0,13	0,03	0,01	0,00	0,00	7,3
Královéhradecký kraj	28,15	0,08	1,12	0,10	0,04	0,02	0,01	0,01	8,3
Pardubický kraj	↑ 28,36	0,10	1,22	0,11	0,03	0,01	0,01	0,01	7,3
Kraj Vysočina	28,10	0,08	1,21	0,09	0,02	0,01	0,00	0,00	7,2
Jihomoravský kraj	28,11	0,06	1,35	0,09	0,03	0,01	0,02	0,01	9,4
Olomoucký kraj	27,97	0,07	↓ 0,93	0,08	0,01	0,01	0,00	0,00	9,0
Zlínský kraj	28,08	0,06	1,31	0,09	0,03	0,02	0,00	0,00	↓ 5,5
Moravskoslezský kraj	28,09	0,05	1,22	0,08	0,01	0,00	0,01	0,01	↑ 13,8
Česká republika	28,13	0,02	1,23	0,03	0,02	0,00	0,01	0,00	9,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 3.8 Stav parodontu u dětí ve věku 15 let podle krajů ČR

	Počet hodnotitelných dětí	Procento dětí s alespoň 5 sextanty s CPI = 0	Distribuce dětí podle CPI				
			CPI = 0	CPI = 1	CPI = 2	CPI = 3	CPI = 4
Hlavní město Praha	507	79,7	71,3	↓ 16,9	11,8	0,0	0,0
Středočeský kraj	497	76,9	67,5	22,5	10,0	0,0	0,0
Jihočeský kraj	320	76,3	68,1	22,8	8,4	0,6	0,0
Karlovarský kraj	346	74,6	65,3	20,8	↑ 13,6	0,3	0,0
Plzeňský kraj	126	71,4	63,5	27,0	8,7	0,8	0,0
Ústecký kraj	427	78,9	69,6	20,4	9,4	0,5	0,2
Liberecký kraj	246	75,6	67,1	21,5	11,0	0,4	0,0
Královéhradecký kraj	289	73,4	↓ 58,1	↑ 33,9	8,0	0,0	0,0
Pardubický kraj	273	72,5	64,6	↑ 28,8	6,2	0,4	0,0
Kraj Vysočina	265	81,1	↑ 78,1	↓ 14,7	7,2	0,0	0,0
Jihomoravský kraj	424	↑ 82,3	↑ 73,1	19,8	7,1	0,0	0,0
Olomoucký kraj	388	↑ 82,5	71,9	18,3	9,8	0,0	0,0
Zlínský kraj	344	↓ 69,5	↓ 60,8	↑ 27,6	11,3	0,3	0,0
Moravskoslezský kraj	571	78,1	70,1	20,1	9,5	0,4	0,0
Česká republika	5023	77,2	68,3	21,8	9,6	0,2	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 3.9 Stav stálého chrupu u dětí ve věku 15 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených dětí	470	4556
Procento dětí		
s intaktním chrupem	↓ 1,5	13,1
se sanovaným chrupem	↓ 4,5	41,1
potřebujících ošetření	↑ 94,0	45,9
děti bez extrakce	↓ 94,9	97,9
Průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 2,76 0,12	1,09 0,03
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,08 0,02	0,01 0,00
procento z počtu K zubů	2,8	0,6
Zuby s výplní (P)	↑ 4,21 0,15	3,83 0,05
Zuby extrahované pro kaz (E)	0,13 0,06	0,03 0,00
KPE zuby	↑ 7,10 0,19	4,96 0,06
Restorativní index (RI)	60,5	77,9

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 3.10 Stav parodontu u dětí ve věku 15 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených osob	470	4556
Procento hodnotitelných osob	100,0	99,9
Procento osob s alespoň třemi sextanty s CPI = 0	↓ 63,2	78,7
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 53,4	69,8
CPI = 1 (krvácení dásní)	↑ 30,6	20,9
CPI = 2 (zubní kámen)	↑ 15,7	9,0
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,0	0,2
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,2	0,0
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	2811	27293
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	69,6	82,8
CPI = 1 (krvácení dásní)	25,5	14,5
CPI = 2 (zubní kámen)	4,8	2,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,1	0,1
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,1	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 4.1 Stav stálého chrupu u osob ve věku 18 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	3866	4918	8784	3616	3906	7522	3158	3267	6425	2889	2880	5769
Procento osob												
s intaktním chrupem	↓ 4,9	↓ 3,5	↓ 4,1	↓ 5,0	↓ 3,6	↓ 4,2	↓ 5,9	4,7	↓ 5,3	7,5	5,5	6,5
se sanovaným chrupem	↓ 27,3	↓ 27,4	↓ 27,4	↓ 31,5	↓ 33,1	↓ 32,3	34,7	36,5	35,7	34,1	37,6	35,8
potřebujících ošetření	↑ 67,8	↑ 69,1	↑ 68,5	↑ 63,5	↑ 63,3	↑ 63,4	59,3	58,8	59,1	58,4	56,9	57,7
Procento osob bez extrakce pro kaz	↓ 92,3	↓ 91,9	↓ 92,1	94,6	↓ 93,8	↓ 94,2	94,7	94,0	94,4	95,4	94,9	95,1
Průměry a SE												
Prořezané stálé zuby	↑29,30 0,03	↑29,18 0,03	↑29,23 0,02	29,19 0,03	29,08 0,03	29,13 0,02	↑29,28 0,03	↑29,12 0,03	↑29,20 0,02	29,15 0,03	29,02 0,03	29,08 0,02
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 2,09 0,04	↑ 2,16 0,04	↑ 2,13 0,03	1,80 0,04	↑ 1,77 0,04	↑ 1,78 0,03	1,63 0,04	1,51 0,04	1,57 0,03	1,69 0,05	1,49 0,04	1,59 0,03
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	0,04 0,00	0,04 0,00	0,04 0,00	0,03 0,00	0,03 0,00	0,03 0,00	0,04 0,01	0,03 0,01	0,04 0,00	0,03 0,00	0,04 0,01	0,04 0,00
procento z počtu K zubů	2,0	1,8	1,9	1,6	1,5	1,6	2,2	2,2	2,2	2,0	2,6	2,3
Zuby s výplní (P)	↑ 5,62 0,07	↑ 6,40 0,06	↑ 6,06 0,05	↑ 5,56 0,07	↑ 6,30 0,07	↑ 5,94 0,05	↑ 5,58 0,08	↑ 5,94 0,07	↑ 5,76 0,05	5,16 0,08	5,50 0,08	5,33 0,05
Zuby extrahované pro kaz (E)	↑ 0,17 0,01	↑ 0,18 0,01	↑ 0,18 0,01	↑ 0,09 0,01	↑ 0,11 0,01	↑ 0,10 0,01	0,09 0,01	0,11 0,01	0,10 0,01	0,09 0,01	0,08 0,01	0,08 0,01
KPE zuby	↑ 7,88 0,08	↑ 8,74 0,07	↑ 8,36 0,06	↑ 7,45 0,08	↑ 8,18 0,08	↑ 7,83 0,06	↑ 7,31 0,09	↑ 7,56 0,08	↑ 7,44 0,06	6,94 0,09	7,07 0,09	7,00 0,06
Restorativní index (RI)	72,8	74,8	74,0	75,5	78,1	76,9	77,4	79,7	78,6	75,3	78,7	77,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 4.2 Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	3866	4918	8784	3616	3906	7522	3158	3267	6425	2889	2880	5769
Potřeba ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 1,96 0,04	↑ 2,04 0,04	↑ 2,01 0,03	1,68 0,04	↑ 1,66 0,04	↑ 1,67 0,03	1,52 0,04	1,40 0,04	1,46 0,03	1,64 0,04	1,43 0,04	1,54 0,03
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	0,05 0,00	0,05 0,01	0,05 0,01	0,03 0,00	0,03 0,00	↓ 0,03 0,00	0,04 0,01	0,04 0,01	0,04 0,00	0,05 0,01	0,05 0,01	0,05 0,00
korunky	↑ 0,09 0,01	0,08 0,01	↑ 0,08 0,01	↑ 0,09 0,01	↑ 0,10 0,01	↑ 0,09 0,01	0,06 0,01	0,05 0,01	0,05 0,01	0,05 0,01	0,04 0,01	0,04 0,00
Potřeba ošetření na osobu potřebující ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	2,89 0,05	↑ 2,96 0,05	↑ 2,93 0,03	↓ 2,64 0,05	2,61 0,05	2,63 0,04	↓ 2,57 0,05	2,38 0,05	↓ 2,47 0,04	2,81 0,06	2,52 0,06	2,67 0,04
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	0,07 0,01	0,07 0,01	0,07 0,01	0,05 0,01	0,05 0,01	↓ 0,05 0,00	0,07 0,01	0,07 0,01	0,07 0,01	0,08 0,01	0,09 0,01	0,09 0,01
ochranné korunky	↑ 0,13 0,01	0,11 0,01	0,12 0,01	↑ 0,14 0,01	↑ 0,15 0,01	↑ 0,15 0,01	0,09 0,01	0,08 0,01	0,09 0,01	0,08 0,01	0,07 0,01	0,08 0,01
Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest												
procento osob	↑ 14,5	15,1	↑ 14,3	↑ 14,6	13,9	14,3	13,9	12,5	13,2	12,8	13,9	13,3
procento z osob potřebujících ošetření	21,4	↓ 21,9	21,7	23,0	21,9	22,5	23,5	↓ 21,4	22,4	21,9	24,4	23,1

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 4.3 Stav parodontu u osob ve věku 18 let , jedinci

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	3866	4918	8784	3616	3906	7522	3157	3266	6423	2889	2880	5769
Procento hodnotitelných osob	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	↑ 79,1	78,5	↑ 78,8	74,8	77,2	76,1	71,9	77,3	74,6	73,6	77,2	75,4
Distribuce osob podle CPI												
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	50,1	↓ 49,8	49,9	↓ 46,0	↓ 49,1	↓ 47,6	47,3	54,1	50,7	48,5	52,9	50,7
CPI = 1 (krvácení dásní)	↓ 16,4	↓ 17,6	↓ 17,1	↓ 19,4	↓ 19,3	↓ 19,4	23,8	22,2	23,0	24,4	22,6	23,5
CPI = 2 (zubní kámen)	↑ 31,9	↑ 30,4	↑ 31,0	↑ 33,3	↑ 30,4	↑ 31,8	27,7	22,7	25,1	26,1	23,4	24,8
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 1,5	↑ 1,9	↑ 1,7	1,2	1,1	1,1	1,3	1,0	1,1	0,9	1,0	0,9
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↑ 0,2	0,3	↑ 0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Distribuce sextantů podle CPI												
Počet hodnotitelných sextantů	23131	29399	52530	21672	23390	45062	18924	19572	38496	17311	17258	34569
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	72,9	73,0	73,0	69,1	71,6	70,4	67,4	72,9	70,2	69,1	72,7	70,9
CPI = 1 (krvácení dásní)	16,4	16,7	16,5	19,6	18,0	18,8	22,5	19,4	21,0	22,2	19,7	21,0
CPI = 2 (zubní kámen)	10,0	9,5	9,7	10,9	10,0	10,4	9,5	7,3	8,4	8,4	7,2	7,8
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 4.4 Stav parodontu u osob ve věku 18 let, jednotlivé sextanty

	Sextant					
	17/16	11	26/27	47/46	31	36/37
Počet vyšetřených osob	5746					
Procento hodnotitelných sextantů	99,8	99,9	99,9	99,8	99,9	99,8
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	72,2	↑ 77,5	↑ 72,5	↑ 73,0	57,1	↑ 73,0
CPI = 1 (krvácení dásní)	21,6	↓ 19,3	21,4	22,2	↓ 19,2	22,0
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 5,7	↓ 3,0	↓ 5,6	↓ 4,4	↑ 23,4	↓ 4,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,4	↓ 0,2	0,4	0,4	0,3	0,4
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti průměru ostatních sextantů

Tabulka 4.5 Stav chrupu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	Procento sob			Procento sob bez extrakce pro kaz
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících ošetření	
Hlavní město Praha	672	↑ 10,4	37,6	↓ 51,9	96,3
Středočeský kraj	642	6,9	36,1	57,0	94,9
Jihočeský kraj	421	6,2	37,3	56,5	95,0
Karlovarský kraj	350	4,0	36,6	59,4	93,7
Plzeňský kraj	170	4,7	36,5	58,8	91,8
Ústecký kraj	427	6,8	33,0	60,2	↓ 92,7
Liberecký kraj	225	6,7	37,2	56,0	93,3
Královéhradecký kraj	331	↓ 3,0	40,2	56,8	96,1
Pardubický kraj	282	3,9	33,3	62,8	94,7
Kraj Vysočina	259	5,4	35,1	59,5	96,1
Jihomoravský kraj	557	5,6	↓ 32,0	↑ 62,5	95,7
Olomoucký kraj	411	7,8	36,7	55,5	96,4
Zlínský kraj	340	4,1	32,9	↑ 62,9	93,5
Moravskoslezský kraj	682	↑ 8,4	37,7	54,7	↑ 96,8
Česká republika	5769	6,5	35,8	57,7	95,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 4.6 Kazivost stálého chrupu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované pro kaz (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	↓ 1,30	0,08	0,03	0,01	↓ 4,41	0,14	0,06	0,01	↓ 5,77	0,17
Středočeský kraj	1,70	0,10	0,06	0,01	↓ 4,62	0,15	0,07	0,02	↓ 6,40	0,19
Jihočeský kraj	1,69	0,12	0,03	0,01	↑ 6,18	0,21	0,09	0,02	↑ 7,95	0,26
Karlovarský kraj	1,71	0,14	0,05	0,01	↑ 6,77	0,23	0,09	0,02	↑ 8,57	0,27
Plzeňský kraj	1,66	0,19	0,06	0,03	5,49	0,32	0,12	0,04	7,26	0,36
Ústecký kraj	1,70	0,13	0,07	0,02	↓ 4,45	0,19	0,11	0,02	↓ 6,26	0,22
Liberecký kraj	1,57	0,17	0,03	0,02	4,81	0,27	0,18	0,06	6,57	0,34
Královéhradecký kraj	1,73	0,15	0,03	0,01	↑ 6,06	0,23	0,07	0,02	↑ 7,85	0,27
Pardubický kraj	1,89	0,15	0,06	0,03	↑ 6,08	0,25	0,16	0,08	↑ 8,12	0,30
Kraj Vysočina	1,58	0,14	↓ 0,00	0,00	↑ 6,30	0,28	0,05	0,02	↑ 7,92	0,32
Jihomoravský kraj	1,64	0,10	0,03	0,01	5,13	0,17	0,07	0,02	6,83	0,20
Olomoucký kraj	1,40	0,11	0,03	0,01	5,13	0,19	0,08	0,04	6,61	0,23
Zlínský kraj	1,81	0,12	0,01	0,01	↑ 6,25	0,24	0,09	0,02	↑ 8,16	0,27
Moravskoslezský kraj	↓ 1,34	0,08	0,02	0,01	5,13	0,15	0,04	0,01	↓ 6,51	0,18
Česká republika	1,59	0,03	0,04	0,00	5,33	0,05	0,08	0,01	7,00	0,06

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 4.7 Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let podle krajů ČR

	prořezané stálé zuby		Potřeba ošetření							
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)		ochranné korunky		osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest	
			průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	↑ 29,40	0,07	↓ 1,26	0,08	0,06	0,01	0,04	0,01		13,7
Středočeský kraj	↑ 29,26	0,07	1,62	0,09	0,07	0,02	0,07	0,02		13,9
Jihočeský kraj	29,12	0,08	1,66	0,11	0,04	0,01	0,02	0,01	↓	9,3
Karlovarský kraj	↑ 29,29	0,09	1,65	0,13	0,06	0,02	0,04	0,02		15,4
Plzeňský kraj	29,21	0,13	1,58	0,17	0,07	0,03	0,08	0,04		14,1
Ústecký kraj	29,10	0,08	1,58	0,11	0,08	0,03	0,08	0,03		15,5
Liberecký kraj	29,12	0,11	1,54	0,16	0,04	0,02	0,07	0,04		11,6
Královéhradecký kraj	28,87	0,15	1,71	0,14	0,06	0,02	0,02	0,01		14,2
Pardubický kraj	28,93	0,11	↑ 1,83	0,14	0,09	0,04	0,05	0,04		10,6
Kraj Vysočina	29,03	0,10	1,56	0,14	0,02	0,01	0,03	0,01		10,0
Jihomoravský kraj	29,14	0,07	1,59	0,10	0,04	0,01	0,05	0,01		15,4
Olomoucký kraj	↓ 28,67	0,07	1,34	0,10	0,03	0,01	0,03	0,02		14,1
Zlínský kraj	28,99	0,09	1,76	0,12	0,03	0,01	0,03	0,01		12,1
Moravskoslezský kraj	↓ 28,84	0,06	↓ 1,31	0,08	0,02	0,01	0,03	0,01		13,3
Česká republika	29,08	0,02	1,54	0,03	0,05	0,00	0,04	0,00		13,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 4.8 Stav parodontu u osob ve věku 18 let podle krajů ČR

	Počet hodnotitelných osob	Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	Distribuce osob podle CPI				
			CPI = 0	CPI = 1	CPI = 2	CPI = 3	CPI = 4
Hlavní město Praha	672	74,4	50,9	24,4	24,0	0,6	0,1
Středočeský kraj	642	74,5	48,3	25,7	25,2	0,8	0,0
Jihočeský kraj	421	75,3	52,5	24,0	23,3	0,2	0,0
Karlovarský kraj	350	74,3	45,7	26,6	26,3	1,4	0,0
Plzeňský kraj	170	76,5	57,1	↓ 15,9	24,1	↑ 2,9	0,0
Ústecký kraj	427	74,5	47,8	26,7	24,6	0,9	0,0
Liberecký kraj	225	80,0	54,7	19,1	25,8	0,4	0,0
Královéhradecký kraj	331	↓ 64,4	↓ 44,1	↑ 28,1	26,3	1,5	0,0
Pardubický kraj	282	70,6	49,6	27,7	20,2	2,1	0,4
Kraj Vysočina	257	75,5	52,5	19,1	27,6	0,8	0,0
Jihomoravský kraj	557	↑ 81,1	↑ 55,3	23,5	↓ 20,6	0,5	0,0
Olomoucký kraj	411	↑ 83,9	53,3	20,7	25,3	0,7	0,0
Zlínský kraj	340	↓ 70,3	48,8	24,7	25,6	0,9	0,0
Moravskoslezský kraj	682	76,8	51,9	↓ 19,3	↑ 27,9	1,0	0,0
Česká republika	5769	75,4	50,7	23,6	24,8	0,9	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 4.9 Stav chrupu u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující	Celkem
Počet vyšetřených osob	703	5066	5769
Procento osob			
s intaktním chrupem	↓ 4,1	6,8	5,5
se sanovaným chrupem	↓ 28,3	36,9	32,5
potřebujících ošetření	↑ 67,6	56,3	62,0
osoby bez extrakce pro kaz	↓ 89,5	95,9	92,7
Průměry a SE			
Prořezané stálé zuby	↑ 29,59 0,07	29,01 0,02	29,30 0,05
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 2,18 0,12	1,51 0,03	1,75 0,08
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,09 0,02	0,03 0,00	0,06 0,01
procento z počtu K zubů	4,1	1,9	3,00
Zuby s výplní (P)	↑ 5,95 0,16	5,24 0,06	5,60 0,11
Zuby extrahované pro kaz (E)	↑ 0,17 0,02	0,07 0,01	0,12 0,01
KPE zuby	↑ 8,30 0,20	6,82 0,07	7,56 0,14
Restorativní index (RI)	73,2	77,7	75,45

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 4.10 Potřeba ošetření u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	700	5046
Potřeba ošetření - průměry a SE		
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 2,05 0,11	1,47 0,03
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	↑ 0,11 0,02	0,04 0,00
korunky	↑ 0,13 0,03	0,03 0,00
Potřeba ošetření na osobu potřebující ošetření		
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 3,03 0,14	2,61 0,04
zuby k extrakci (včetně důvodů ortodontických)	↑ 0,16 0,03	0,06 0,01
ochranné korunky	↑ 0,19 0,04	0,06 0,01
Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest		
procento osob	↑ 19,2	12,5
procento z osob potřebujících ošetření	↑ 28,4	22,2

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 4.11 Stav parodontu u osob ve věku 18 let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	703	5064
Procento hodnotitelných osob	100,0	100,0
Procento osob s alespoň třemi sextanty s CPI = 0	↓ 65,3	76,8
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 35,7	52,7
CPI = 1 (krvácení dásní)	24,0	23,5
CPI = 2 (zubní kámen)	↑ 37,7	23,0
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 2,6	0,7
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	4214	30355
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	59,7	72,4
CPI = 1 (krvácení dásní)	24,5	20,5
CPI = 2 (zubní kámen)	14,7	6,8
CPI = 3 (mělký par, chobot)	1,0	0,3
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 4.12 Stav chrupu u osob ve věku 18 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených osob	769	5000
Procento osob		
s intaktním chrupem	↓ 1,0	6,6
se sanovaným chrupem	↓ 7,4	40,5
potřebujících ošetření	↑ 91,6	52,9
osoby bez extrakce pro kaz	↓ 92,2	98,4
Průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 3,03 0,12	1,37 0,03
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,12 0,02	0,02 0,00
procento z počtu K zubů	4,1	1,6
Zuby s výplní (P)	↑ 6,02 0,15	5,22 0,06
Zuby extrahované pro kaz (E)	0,48 0,05	0,41 0,01
KPE zuby	↑ 9,53 0,19	7,00 0,07
Restorativní index (RI)	66,5	79,2

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 4.13 Stav parodontu u osob ve věku 18 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

Potřeba bezprostřední péče pro bolest	je	není
Počet vyšetřených osob	769	5000
Procento hodnotitelných osob	100,0	100,0
Procento osob s alespoň třemi sextanty s CPI = 0	↓ 61,2	77,5
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 34,3	53,2
CPI = 1 (krvácení dásní)	↑ 30,3	22,5
CPI = 2 (zubní kámen)	↑ 33,0	23,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 2,3	0,7
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	4602	29967
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	57,3	73,0
CPI = 1 (krvácení dásní)	29,9	19,6
CPI = 2 (zubní kámen)	11,9	7,2
CPI = 3 (mělký par, chobot)	0,9	0,3
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	0,0	0,0

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 5.1 Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	22335	30221	52556	20345	26057	46402	19903	24541	44444	17614	21384	38998
Procento osob												
s alespoň jedním vlastním zubem	↓ 99,4	↓ 99,4	↓ 99,4	99,7	↓ 99,5	↓ 99,6	99,7	99,7	99,7	99,7	99,8	99,8
s alespoň 20 zuby bez indikace k extrakci	↓ 89,4	↓ 88,7	↓ 89,0	↓ 91,9	↓ 91,2	↓ 91,5	↓ 93,2	↓ 93,5	↓ 93,4	94,5	94,6	94,6
Procento osob z celkového počtu osob s alespoň jedním vlastním zubem												
s intaktním chrupem	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	↓ 0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
se sanovaným chrupem	↓ 22,0	↓ 23,6	↓ 22,9	↓ 24,1	↓ 26,8	↓ 25,6	↓ 29,6	↓ 31,1	↓ 27,8	29,7	32,5	31,2
potřebujících extrakci	↑ 17,0	↑ 12,7	↑ 14,5	↑ 12,9	↑ 9,8	↑ 11,2	12,8	9,1	10,8	12,2	9,1	10,5
jen konzervační ošetření	↑ 61,3	↑ 63,9	↑ 62,8	↑ 63,2	↑ 63,8	↑ 63,5	↑ 59,4	↑ 60,0	↑ 59,7	57,8	58,3	58,1
Průměry a SE												
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 2,45 0,02	↑ 2,31 0,02	↑ 2,37 0,01	↑ 2,19 0,02	↑ 1,94 0,02	↑ 2,05 0,01	↑ 1,96 0,01	↑ 1,66 0,01	↑ 1,79 0,01	1,88 0,02	1,58 0,01	1,72 0,01
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,27 0,01	↑ 0,17 0,00	↑ 0,21 0,00	0,21 0,01	↑ 0,14 0,00	0,17 0,00	0,22 0,01	0,12 0,00	0,16 0,00	0,20 0,01	0,12 0,00	0,16 0,00
procento z počtu K zubů	11,0	7,4	8,9	9,6	7,2	8,3	11,4	7,1	9,2	10,9	7,3	9,1
Zuby s výplní (P)	↓ 10,31 0,04	↓ 12,42 0,03	↓ 11,52 0,02	↓ 10,93 0,04	↓ 12,97 0,03	↓ 12,08 0,02	↓ 11,20 0,04	13,23 0,03	12,32 0,03	11,39 0,04	13,18 0,04	12,37 0,03
Zuby extrahované (E)	↑ 5,15 0,05	↑ 5,59 0,05	↑ 5,40 0,04	↑ 4,57 0,03	↑ 5,01 0,03	↑ 4,82 0,02	↑ 4,14 0,03	↑ 4,32 0,03	↑ 4,24 0,02	3,70 0,03	3,93 0,03	3,82 0,02
KPE zuby	↑ 17,90 0,04	↑ 20,32 0,04	↑ 19,29 0,03	↑ 17,69 0,04	↑ 19,92 0,04	↑ 18,94 0,03	↑ 17,30 0,05	↑ 19,21 0,04	↑ 18,35 0,03	16,96 0,05	18,69 0,04	17,91 0,03
Vlastní zuby bez indikace k extrakci	↓ 25,90 0,04	↓ 25,49 0,03	↓ 25,66 0,02	↓ 26,67 0,04	↓ 26,15 0,03	↓ 26,33 0,02	↓ 26,95 0,04	↓ 26,80 0,03	↓ 26,87 0,02	27,37 0,04	27,14 0,03	27,24 0,02
Restorativní index (RI)	80,8	84,3	82,9	83,3	87,0	85,5	85,1	88,9	87,3	85,8	89,3	87,8

↑ ↓ signifikantní rozdíly (P < 0,05) proti roku 2003

Tabulka 5.2 Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	22335	30221	52556	20345	26057	46402	19903	24541	44444	17614	21384	38998
Potřeba ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 1,94 0,02	↑ 1,91 0,01	↑ 1,92 0,01	↑ 1,77 0,02	↑ 1,64 0,01	↑ 1,69 0,01	↑ 1,63 0,01	↑ 1,45 0,01	↑ 1,53 0,01	1,58 0,02	1,39 0,01	1,48 0,01
zuby k extrakci (všechny důvody)	↑ 0,39 0,01	↑ 0,28 0,01	↑ 0,33 0,01	0,29 0,01	0,20 0,01	0,24 0,01	0,30 0,01	0,18 0,01	0,23 0,01	0,27 0,01	0,18 0,01	0,22 0,01
ochranné korunky	↑ 0,68 0,01	↑ 0,66 0,01	↑ 0,67 0,01	↑ 1,12 0,02	↑ 0,91 0,01	↑ 1,00 0,01	0,54 0,01	0,46 0,01	0,50 0,01	0,52 0,01	0,44 0,01	0,47 0,01
Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest												
procento osob	↑ 20,5	↑ 17,9	↑ 19,0	↑ 20,0	↑ 17,5	↑ 18,6	18,5	16,3	17,3	18,6	16,2	17,3

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 5.3 Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, jedinci

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	22335	30221	52556	20345	26057	46402	19903	24541	44444	17614	21384	38998
Procento hodnotitelných osob	↓ 98,9	↓ 99,1	↓ 99,0	↓ 99,1	↓ 99,1	↓ 99,1	↓ 99,2	↓ 99,4	↓ 99,3	99,4	99,6	99,5
Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	↑ 34,5	36,8	35,8	↓ 31,3	↓ 33,5	↓ 32,5	31,1	↓ 34,2	↓ 32,8	31,7	35,5	33,8
Počet sextantů CPI = 4 na osobu (průměry a SE)	↑ 0,12 0,01	↑ 0,08 0,00	↑ 0,10 0,00	0,10 0,00	↑ 0,08 0,00	↑ 0,09 0,00	0,08 0,00	0,06 0,00	0,07 0,00	0,09 0,00	0,06 0,00	0,07 0,00
Distribuce osob podle CPI												
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 9,8	↓ 11,1	↓ 10,6	↓ 8,6	↓ 9,9	↓ 9,4	↓ 10,0	↓ 11,7	↓ 11,0	11,1	13,0	12,1
CPI = 1 (krvácení dásní)	↓ 8,6	↓ 10,7	↓ 9,8	↓ 9,6	↓ 11,8	↓ 10,8	11,4	↓ 13,4	↓ 12,5	11,8	14,3	13,1
CPI = 2 (zubní kámen)	↑ 57,2	↑ 56,7	↑ 56,9	↑ 58,8	↑ 58,0	↑ 58,3	↑ 57,0	↑ 56,1	↑ 56,5	56,0	54,9	55,4
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 19,3	↑ 17,6	↑ 18,3	↑ 18,6	↑ 16,8	↑ 17,6	↑ 17,9	↑ 16,0	↑ 16,9	17,0	15,3	16,1
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↑ 5,2	↑ 3,9	↑ 4,4	4,5	↑ 3,5	↑ 3,9	3,7	2,8	3,2	4,1	2,6	3,3
Distribuce sextantů podle CPI												
Počet hodnotitelných sextantů	125437	168989	294426	115147	147314	262461	113512	140334	253846	101482	123281	224763
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	31,8	34,6	33,4	28,9	31,4	30,3	30,1	32,9	31,7	30,6	34,3	32,6
CPI = 1 (krvácení dásní)	24,0	25,8	25,1	26,6	28,2	27,5	27,9	29,7	28,9	27,7	29,4	28,7
CPI = 2 (zubní kámen)	31,4	28,7	29,8	32,4	30,1	31,1	30,9	27,9	29,2	30,5	27,2	28,7
CPI = 3 (mělký par, chobot)	10,8	9,5	10,0	10,3	8,9	9,5	9,7	8,5	9,0	9,6	8,1	8,8
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	2,0	1,4	1,7	1,8	1,3	1,5	1,4	1,0	1,2	1,5	1,0	1,3

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 5.4 Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, jednotlivé sextanty

	Sextant					
	17/16	11	26/27	47/46	31	36/37
Počet vyšetřených osob	38998					
Procento hodnotitelných sextantů	↓ 95,3	↑ 98,0	↓ 95,4	↓ 94,6	↑ 98,6	↓ 94,5
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	33,0	↑ 45,3	32,8	↑ 33,8	↓ 17,4	↑ 33,6
CPI = 1 (krvácení dásní)	↑ 31,0	↑ 33,6	↑ 30,4	↑ 31,9	↓ 13,7	↑ 31,7
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 24,1	↓ 15,5	↓ 24,9	↓ 22,1	↑ 62,0	↓ 22,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 10,5	↓ 4,8	↑ 10,4	↑ 10,7	↓ 5,8	↑ 10,8
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↑ 1,4	↓ 0,8	↑ 1,5	1,4	↓ 1,1	↑ 1,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti průměru ostatních sextantů

Tabulka 5.5 Zubní náhrady u osob ve věku 35 až 44 let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	22335	30221	52556	20345	26057	46402	19903	24541	44444	17614	21384	38998
Procento osob nosících fixní náhradu												
horní	-	-	-	↑ 11,2	↑ 12,6	↑ 12,0	↑ 9,4	↑ 9,7	↑ 9,6	7,9	8,8	8,4
dolní	-	-	-	↑ 6,5	↑ 8,5	↑ 7,7	↑ 5,1	↑ 6,1	↑ 5,7	4,7	5,4	5,1
Procento osob nosících částečnou snímací náhradu												
horní	↑ 8,2	↑ 10,6	↑ 9,6	↑ 2,7	↑ 2,7	↑ 2,7	↑ 2,4	↑ 2,1	↑ 2,2	1,7	1,8	1,8
dolní	↑ 4,8	↑ 7,1	↑ 6,1	↑ 2,3	↑ 3,0	↑ 2,7	↑ 2,1	↑ 2,4	↑ 2,2	1,6	2,0	1,8
Procento osob nosících celkovou snímací náhradu												
horní	↑ 1,9	↑ 2,0	↑ 2,0	↑ 1,4	↑ 1,9	↑ 1,7	1,2	↑ 1,4	↑ 1,3	1,0	1,1	1,1
dolní	↑ 0,5	↑ 0,6	↑ 0,6	0,4	↑ 0,6	↑ 0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Procento osob potřebujících fixní náhradu												
horní	-	-	-	↑ 13,7	↑ 10,2	↑ 11,7	↑ 6,7	↑ 4,8	↑ 5,6	6,1	4,2	5,1
dolní	-	-	-	↑ 13,1	↑ 10,6	↑ 11,7	6,2	5,2	5,6	6,0	5,0	5,5
Procento osob potřebujících částečnou snímací náhradu												
horní	↑ 11,2	↑ 10,8	↑ 11,0	↑ 8,4	↑ 8,0	↑ 8,2	↑ 7,7	↑ 6,2	↑ 6,9	6,2	5,4	5,7
dolní	↑ 11,0	↑ 12,5	↑ 11,8	↑ 8,0	↑ 9,5	↑ 8,8	↑ 7,1	↑ 7,2	↑ 7,2	5,8	5,9	5,8
Procento osob potřebujících celkovou snímací náhradu												
horní	↑ 2,5	↑ 2,4	↑ 2,5	↑ 1,9	↑ 2,2	↑ 2,1	↑ 1,7	1,6	↑ 1,7	1,3	1,4	1,4
dolní	↑ 0,7	↑ 0,8	↑ 0,8	↑ 0,6	↑ 0,7	↑ 0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl (P < 0,05) proti roku 2003

Tabulka 5.6 Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	Procento osob			
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících extrakci	potřebujících jen konzervační ošetření
Hlavní město Praha	4669	0,3	↑ 33,1	10,7	↓ 55,9
Středočeský kraj	3938	0,2	↑ 34,2	↑ 11,4	↓ 54,2
Jihočeský kraj	2377	0,3	↓ 28,9	9,7	↑ 61,1
Karlovarský kraj	2287	0,2	32,4	9,8	57,6
Plzeňský kraj	1158	0,4	↑ 35,4	↑ 13,2	↓ 51,0
Ústecký kraj	2770	0,3	↑ 32,8	↑ 12,1	↓ 54,8
Liberecký kraj	1590	0,1	↑ 35,0	10,2	↓ 54,8
Královéhradecký kraj	2105	↑ 0,5	↑ 33,9	↓ 8,8	56,8
Pardubický kraj	1919	0,1	32,1	9,3	58,5
Kraj Vysočina	1834	↓ 0,0	30,4	9,9	59,7
Jihomoravský kraj	4026	0,1	↓ 26,6	10,4	↑ 63,5
Olomoucký kraj	2790	0,1	↓ 28,9	9,7	↑ 61,7
Zlínský kraj	2594	0,1	↓ 29,4	9,4	↑ 61,1
Moravskoslezský kraj	4934	0,2	30,4	↑ 11,4	58,0
Česká republika	38998	0,2	31,2	10,5	58,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.7 Kazivost chrupu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	1,71	0,03	0,14	0,01	↓ 11,61	0,08	↓ 3,27	0,06	↓ 16,60	0,09
Středočeský kraj	1,63	0,04	0,17	0,01	↓ 11,85	0,09	↑ 4,11	0,07	↓ 17,59	0,10
Jihočeský kraj	↑ 1,84	0,05	0,14	0,02	↑ 13,65	0,11	3,69	0,09	↑ 19,19	0,12
Karlovarský kraj	1,68	0,05	0,13	0,01	↑ 12,66	0,11	4,00	0,10	↑ 18,33	0,13
Plzeňský kraj	1,80	0,08	↑ 0,26	0,04	↓ 11,14	0,17	↑ 4,41	0,15	↓ 17,36	0,19
Ústecký kraj	↓ 1,60	0,04	↑ 0,22	0,02	↓ 10,30	0,10	↑ 4,28	0,10	↓ 16,18	0,13
Liberecký kraj	1,71	0,07	0,17	0,03	12,61	0,14	3,97	0,12	↑ 18,29	0,16
Královéhradecký kraj	1,70	0,05	0,13	0,02	13,00	0,12	3,84	0,10	↑ 18,54	0,14
Pardubický kraj	1,61	0,05	↓ 0,12	0,01	↑ 12,87	0,12	3,94	0,10	↑ 18,41	0,14
Kraj Vysočina	1,63	0,05	0,14	0,02	↑ 13,70	0,12	3,78	0,10	↑ 19,11	0,14
Jihomoravský kraj	↑ 1,91	0,04	0,15	0,01	↓ 12,08	0,08	↓ 3,40	0,07	↓ 17,39	0,10
Olomoucký kraj	1,69	0,04	0,13	0,01	↑ 13,06	0,10	3,92	0,09	↑ 18,67	0,12
Zlínský kraj	1,63	0,04	0,14	0,01	↑ 13,61	0,10	3,89	0,09	↑ 19,14	0,12
Moravskoslezský kraj	1,78	0,03	0,17	0,01	12,37	0,08	3,88	0,06	18,02	0,09
Česká republika	1,72	0,01	0,16	0,00	12,37	0,03	3,82	0,02	17,91	0,03

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.8 Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR

	vlastní zuby bez indikace k extrakci		Potřeba ošetření						
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci		ochranné korunky		osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest %
			průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	
Hlavní město Praha	↑ 27,89	0,06	1,49	0,03	0,21	0,01	0,49	0,02	16,7
Středočeský kraj	↓ 27,01	0,08	1,38	0,04	0,26	0,02	↑ 0,53	0,02	16,4
Jihočeský kraj	27,36	0,09	↑ 1,60	0,04	0,21	0,02	0,43	0,03	↓ 15,3
Karlovarský kraj	27,10	0,10	1,46	0,04	0,20	0,02	↑ 0,56	0,03	↓ 15,7
Plzeňský kraj	↓ 26,55	0,15	1,44	0,06	↑ 0,32	0,04	↑ 0,57	0,04	↓ 15,1
Ústecký kraj	↓ 26,72	0,10	↓ 1,29	0,03	↑ 0,28	0,02	0,46	0,03	↑ 18,8
Liberecký kraj	27,11	0,13	1,46	0,06	0,23	0,03	↑ 0,59	0,04	↓ 13,3
Královéhradecký kraj	27,07	0,11	1,52	0,04	0,17	0,02	↓ 0,37	0,03	↓ 15,0
Pardubický kraj	27,19	0,10	1,44	0,04	↓ 0,16	0,02	0,40	0,03	↓ 14,3
Kraj Vysočina	27,36	0,10	1,42	0,04	0,20	0,02	↓ 0,38	0,03	↓ 15,5
Jihomoravský kraj	↑ 27,61	0,07	↑ 1,65	0,03	0,20	0,01	0,47	0,02	↑ 19,0
Olomoucký kraj	27,13	0,09	1,49	0,04	0,20	0,02	0,44	0,03	↑ 22,6
Zlínský kraj	27,20	0,09	1,41	0,03	0,20	0,02	0,50	0,03	16,7
Moravskoslezský kraj	27,18	0,07	1,53	0,03	0,24	0,02	0,47	0,02	↑ 20,0
Česká republika	27,24	0,02	1,48	0,01	0,22	0,01	0,47	0,01	17,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.9 Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let podle krajů ČR

	Počet hodnotitelných osob	Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	Distribuce osob podle CPI				
			CPI = 0	CPI = 1	CPI = 2	CPI = 3	CPI = 4
Hlavní město Praha	4659	33,6	↑ 13,3	↑ 14,4	↓ 51,7	↑ 17,5	3,1
Středočeský kraj	3916	↑ 35,7	↑ 13,5	↑ 14,2	↓ 52,7	16,2	3,4
Jihočeský kraj	2370	33,3	↓ 10,6	13,2	↑ 57,5	15,7	3,0
Karlovarský kraj	2281	↓ 28,8	↓ 10,1	↓ 10,8	57,1	↑ 18,3	3,7
Plzeňský kraj	1148	↑ 39,5	13,7	11,5	55,2	15,9	3,7
Ústecký kraj	2750	35,3	13,0	12,4	↓ 53,5	17,3	3,8
Liberecký kraj	1577	↑ 37,2	↑ 16,8	11,7	↓ 50,7	17,4	3,3
Královéhradecký kraj	2092	31,9	11,4	↑ 15,1	54,3	15,7	3,5
Pardubický kraj	1906	↓ 31,6	↓ 9,9	↑ 15,3	56,2	15,8	2,8
Kraj Vysočina	1828	32,7	13,2	14,1	↓ 53,0	16,2	3,5
Jihomoravský kraj	4012	↑ 36,2	↑ 13,9	↑ 14,5	56,4	↓ 12,4	2,8
Olomoucký kraj	2772	32,8	↓ 10,7	13,3	56,9	16,3	2,8
Zlínský kraj	2581	↓ 30,6	↓ 10,0	↓ 11,7	↑ 59,1	16,2	3,0
Moravskoslezský kraj	4910	34,0	↓ 10,6	↓ 10,9	↑ 59,2	15,7	3,5
Česká republika	38802	33,8	12,1	13,1	55,4	16,1	3,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.10 Procento osob ve věku 35 až 44 let nosících zubní náhrady podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Hlavní město Praha	4669	8,0	1,6	↓ 0,4	5,5	↓ 1,3	↓ 0,1
Středočeský kraj	3938	8,3	2,0	1,2	4,7	↑ 2,3	0,3
Jihočeský kraj	2377	9,0	1,4	0,7	5,3	↓ 1,1	0,3
Karlovarský kraj	2287	8,7	1,4	1,3	5,9	1,9	0,3
Plzeňský kraj	1158	9,2	2,2	↑ 2,1	4,7	2,0	0,3
Ústecký kraj	2770	9,1	↑ 2,5	↑ 1,6	5,0	↑ 2,3	↑ 0,6
Liberecký kraj	1590	7,9	1,9	↑ 1,6	↑ 6,6	2,0	0,4
Královéhradecký kraj	2105	8,2	2,2	1,2	↓ 4,0	2,2	0,3
Pardubický kraj	1919	7,5	2,1	0,9	4,5	2,1	0,4
Kraj Vysočina	1834	8,8	1,5	0,9	5,5	1,7	0,2
Jihomoravský kraj	4026	7,7	1,5	0,8	4,5	1,8	0,3
Olomoucký kraj	2790	8,1	1,5	↑ 1,6	5,2	1,8	0,4
Zlínský kraj	2594	↑ 10,1	1,3	1,0	↑ 6,9	1,3	0,5
Moravskoslezský kraj	4934	8,1	1,9	1,0	↓ 4,1	1,8	0,2
Česká republika	38998	8,4	1,8	1,1	5,1	1,8	0,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.11 Procento osob ve věku 35 až 44 let potřebujících zubní náhrady podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Hlavní město Praha	4669	↓ 4,3	↓ 4,5	↓ 0,6	5,7	↓ 4,2	↓ 0,2
Středočeský kraj	3938	5,5	↑ 6,9	1,6	↑ 6,7	↑ 7,2	0,5
Jihočeský kraj	2377	↓ 4,0	5,7	0,9	5,0	↓ 4,2	0,4
Karlovarský kraj	2287	↑ 6,4	5,8	1,5	↑ 6,9	↑ 7,1	0,4
Plzeňský kraj	1158	↑ 6,6	↑ 7,7	↑ 2,5	↑ 7,0	↑ 7,7	0,4
Ústecký kraj	2770	5,5	↑ 7,9	↑ 2,1	5,2	↑ 7,1	↑ 0,9
Liberecký kraj	1590	↑ 6,6	5,4	↑ 2,0	↑ 8,2	5,9	0,6
Královéhradecký kraj	2105	↓ 3,8	5,5	1,5	↓ 4,0	5,9	0,3
Pardubický kraj	1919	4,7	5,3	1,0	↓ 4,4	5,9	0,4
Kraj Vysočina	1834	4,1	5,5	1,1	↓ 2,9	5,3	0,3
Jihomoravský kraj	4026	5,5	↓ 4,9	↓ 1,0	↓ 4,7	5,4	0,4
Olomoucký kraj	2790	4,5	4,9	↑ 2,1	5,2	5,7	0,6
Zlínský kraj	2594	5,1	5,1	1,3	5,9	↓ 4,5	0,5
Moravskoslezský kraj	4934	5,2	↑ 6,3	1,4	5,4	6,4	0,3
Česká republika	38998	5,1	5,7	1,4	5,5	5,8	0,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 5.12 Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny

	Počet vyšetřených osob	Procento osob			
		s intaktním chrupem	se sanovaným chrupem	potřebujících extrakci	potřebujících jen konzervační ošetření
Vedoucí a řídicí pracovníci	3898	0,3	↑ 34,1	↓ 8,0	57,6
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1630	0,4	↑ 34,4	↓ 7,2	58,0
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	7445	↑ 0,3	↑ 34,2	↓ 7,9	57,6
Nižší administrativní pracovníci	5225	0,2	32,2	↓ 7,9	↑ 59,7
Provozní pracovníci ve službách	6698	0,2	↓ 29,8	10,1	↑ 59,9
Kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci	770	0,1	↓ 26,0	↑ 14,1	59,7
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	6737	↓ 0,0	↓ 28,9	↑ 12,9	58,1
Obsluha strojů a zařízení	1805	0,3	↓ 28,9	↑ 14,1	56,7
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1721	0,2	↓ 28,0	↑ 16,8	↓ 54,9
Nepracující	3069	0,1	29,8	↑ 15,1	↓ 55,0
Česká republika	38998	0,2	31,5	10,5	58,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.13 Kazivost chrupu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Vedoucí a řídicí pracovníci	↓ 1,62	0,04	↓ 0,10	0,01	12,30	0,09	↓ 2,89	0,05	↓ 16,81	0,10
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1,60	0,06	↓ 0,06	0,01	12,21	0,13	↓ 2,48	0,07	↓ 16,29	0,15
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	↓ 1,48	0,02	↓ 0,09	0,01	↑ 12,92	0,06	↓ 2,92	0,04	↓ 17,31	0,07
Nižší administrativní pracovníci	↓ 1,56	0,03	↓ 0,09	0,01	↑ 13,31	0,07	↓ 3,29	0,05	↑ 18,16	0,08
Provozní pracovníci ve službách	1,71	0,03	0,15	0,01	↑ 12,56	0,06	3,86	0,05	↑ 18,14	0,08
Kvalifikovaní zemědělští a lesní dělníci	↑ 2,09	0,10	0,22	0,03	↓ 11,95	0,20	↑ 4,99	0,20	↑ 19,04	0,24
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	↑ 1,84	0,03	↑ 0,20	0,01	↓ 12,00	0,07	↑ 4,26	0,06	18,09	0,08
Obsluha strojů a zařízení	↑ 1,93	0,06	↑ 0,22	0,02	↓ 11,62	0,13	↑ 4,59	0,12	18,14	0,15
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	↑ 2,24	0,08	↑ 0,39	0,04	↓ 10,96	0,14	↑ 6,96	0,17	↑ 20,17	0,17
Nepracující	↑ 1,95	0,05	↑ 0,29	0,02	↓ 11,34	0,11	↑ 5,32	0,11	↑ 18,61	0,12
Česká republika	1,72	0,01	0,16	0,00	12,37	0,03	3,82	0,02	17,91	0,03

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.14 Potřeba ošetření u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny

	vlastní zuby bez indikace k extrakci		Potřeba ošetření						
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci		ochranné korunky		osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	%
Vedoucí a řídicí pracovníci	↑ 28,29	0,06	1,43	0,03	↓ 0,15	0,01	0,43	0,02	↓ 15,9
Vědeckí a odborní duševní pracovníci	↑ 28,65	0,08	1,47	0,06	↓ 0,11	0,01	↓ 0,33	0,03	↓ 14,6
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	↑ 28,16	0,04	↓ 1,32	0,02	↓ 0,13	0,01	↓ 0,40	0,01	↓ 14,6
Nižší administrativní pracovníci	↑ 27,81	0,05	1,41	0,03	↓ 0,13	0,01	↓ 0,40	0,02	↓ 15,6
Provozní pracovníci ve službách	27,23	0,05	1,48	0,02	0,21	0,01	0,50	0,02	17,5
Kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci	↓ 26,01	0,21	↑ 1,78	0,09	0,29	0,04	0,58	0,05	↑ 23,4
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	↓ 26,81	0,06	↑ 1,55	0,02	↑ 0,28	0,01	↑ 0,54	0,02	↑ 20,1
Obsluha strojů a zařízení	↓ 26,42	0,12	↑ 1,62	0,05	↑ 0,34	0,03	↑ 0,55	0,03	↑ 19,4
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	↓ 23,91	0,17	↑ 1,72	0,06	↑ 0,50	0,05	↑ 0,70	0,04	↑ 21,4
Nepracující	↓ 25,63	0,11	1,57	0,04	↑ 0,38	0,03	0,52	0,03	18,2
Česká republika	27,24	0,02	1,48	0,01	0,22	0,01	0,47	0,01	17,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.15 Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny

	Počet vyšetřených osob	Procento hodnotitelných osob	Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	Distribuce osob podle CPI				
				CPI = 0	CPI = 1	CPI = 2	CPI = 3	CPI = 4
Vedoucí a řídicí pracovníci	3898	99,9	↑ 37,6	↑ 14,5	↑ 14,3	↓ 53,6	↓ 14,8	2,9
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1630	99,8	↑ 40,7	↑ 14,7	↑ 15,3	54,9	↓ 13,2	↓ 1,8
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	7445	99,9	↑ 39,1	↑ 14,4	↑ 14,9	55,1	↓ 13,4	↓ 2,3
Nižší administrativní pracovníci	5225	99,7	↑ 35,5	↑ 13,1	13,7	55,9	↓ 14,9	↓ 2,3
Provozní pracovníci ve službách	6698	99,7	33,8	↓ 11,4	13,0	56,0	16,3	3,3
Kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci	770	99,0	↓ 26,8	↓ 8,1	11,5	55,9	↑ 19,4	↑ 5,0
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	6737	99,4	↓ 27,9	↓ 8,9	↓ 11,1	↑ 57,5	↑ 18,2	↑ 4,2
Obsluha strojů a zařízení	1805	99,5	↓ 28,4	↓ 9,2	↓ 10,4	57,3	↑ 17,9	↑ 5,2
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1721	97,4	↓ 24,2	↓ 9,3	↓ 11,4	52,0	↑ 22,0	↑ 5,3
Nepracující	3069	98,5	32,5	↑ 13,6	13,3	↓ 52,1	17,3	3,7
Česká republika	38998	99,5	33,8	12,1	13,1	55,4	16,1	3,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.16 Procento osob ve věku 35 až 44 let se zubními náhradami, sociální skupiny

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Vedoucí a řídicí pracovníci	3898	8,4	↓ 0,9	↓ 0,2	↑ 5,8	↓ 0,8	↓ 0,1
Vědeckí a odborní duševní pracovníci	1630	↓ 6,7	↓ 0,8	↓ 0,2	5,0	↓ 0,7	0,2
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	7445	8,0	↓ 0,8	↓ 0,2	↑ 5,5	↓ 0,9	↓ 0,1
Nižší administrativní pracovníci	5225	8,0	↓ 1,0	↓ 0,5	4,7	↓ 1,4	↓ 0,2
Provozní pracovníci ve službách	6698	↑ 9,2	↓ 1,4	0,9	5,5	1,6	0,2
Kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci	770	8,4	↑ 2,9	↑ 2,7	5,5	↑ 3,0	↑ 1,0
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	6737	8,5	↑ 2,3	1,1	↓ 4,4	↑ 2,2	↓ 0,2
Obsluha strojů a zařízení	1805	8,8	↑ 3,3	1,4	5,2	↑ 2,4	0,4
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1721	9,4	↑ 5,6	↑ 5,2	↓ 3,9	↑ 6,2	↑ 1,7
Nepracující	3069	8,1	↑ 3,0	↑ 3,0	4,6	↑ 3,0	↑ 0,9
Česká republika	38998	8,4	1,8	1,1	5,1	1,8	0,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.17 Potřeba protetických náhrad osob ve věku 35 až 44 let, sociální skupiny

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Vedoucí a řídicí pracovníci	3898	↓ 4,2	↓ 3,1	↓ 0,3	↓ 4,6	↓ 2,9	↓ 0,2
Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1630	↓ 3,1	↓ 2,3	↓ 0,2	↓ 3,3	↓ 1,3	0,2
Techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci	7445	↓ 4,1	↓ 2,7	↓ 0,4	↓ 5,0	↓ 2,6	↓ 0,1
Nižší administrativní pracovníci	5225	↓ 3,7	↓ 3,5	↓ 0,6	4,9	↓ 3,3	↓ 0,2
Provozní pracovníci ve službách	6698	5,1	5,5	1,1	5,9	5,9	↓ 0,3
Kvalifikovaní zemědělstí a lesní dělníci	770	6,4	↑ 9,6	↑ 3,1	5,7	↑ 9,4	↑ 1,3
Řemeslníci a kvalifikovaní dělníci	6737	↑ 6,6	↑ 7,3	1,4	↑ 6,4	↑ 7,3	0,3
Obsluha strojů a zařízení	1805	↑ 6,4	↑ 9,5	↑ 2,0	6,4	↑ 8,6	0,7
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	1721	↑ 7,4	↑ 15,4	↑ 6,4	↑ 8,0	↑ 17,3	↑ 2,3
Nepracující	3069	↑ 5,9	↑ 10,6	↑ 3,9	5,1	↑ 11,5	↑ 1,4
Česká republika	38998	5,1	5,7	1,4	5,5	5,8	0,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních profesních skupin

Tabulka 5.18 Stav chrupu u osob ve věku 35 až 44 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

	Potřeba bezprostřední péče	
	je	není
Počet vyšetřených osob	6747	32251
Procento osob		
s vlastními zuby	↑ 100,0	99,7
se sanovaným chrupem	↓ 6,9	36,3
potřebujících extrakci	↑ 24,5	7,6
jen konzervační ošetření	↑ 68,4	55,9
Průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 2,76 0,04	1,50 0,01
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,42 0,02	0,10 0,00
Zuby s výplní (P)	↓ 11,54 0,07	12,58 0,03
Zuby extrahované (E)	↑ 4,19 0,06	3,67 0,02
KPE zuby	↑ 18,49 0,08	17,75 0,04
Vlastní zuby bez indikace k extrakci	↓ 26,58 0,06	27,46 0,02
Restorativní index (RI)	80,7	89,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 5.19 Stav parodontu u osob ve věku 35 až 44 let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

	Potřeba bezprostřední péče	
	je	není
Počet vyšetřených osob	6747	32251
Procento hodnotitelných osob	↑ 99,6	99,4
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 7,0	13,2
CPI = 1 (krvácení dásní)	12,8	13,2
CPI = 2 (zubní kámen)	54,8	55,5
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 19,9	15,3
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↑ 5,5	2,8
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	38538	186102
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	24,9	34,2
CPI = 1 (krvácení dásní)	31,1	28,2
CPI = 2 (zubní kámen)	30,6	28,3
CPI = 3 (mělký par, chobot)	11,4	8,3
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	2,0	1,1
Procento osob s alespoň 3 sextanty s CPI = 0	↓ 25,4	35,5
Počet sextantů CPI = 4 na osobu (průměry a SE)	↑ 0,12 0,01	0,06 0,00

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 6.1 Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	9846	13127	22973	9847	13049	22896	10594	13833	24427	9845	13015	22860
Průměrný věk	—	—	—	70,8	71,1	71,0	68,8	68,8	68,8	71,8	72,0	71,9
Procento osob												
s alespoň jedním vlastním zubem	↓ 79,7	↓ 79,2	↓ 79,4	↓ 80,9	↓ 79,4	↓ 80,1	↓ 81,4	↓ 79,5	↓ 80,4	82,3	80,5	81,3
s alespoň 20 zuby bez indikace k extrakci	↓ 19,7	↓ 17,1	↓ 18,2	↓ 23,1	↓ 19,6	↓ 21,1	↓ 24,4	↓ 20,8	↓ 22,4	27,0	23,5	25,0
Procento osob z celkového počtu osob s alespoň jedním vlastním zubem												
se sanovaným chrupem	↓ 43,5	↓ 43,7	↓ 43,6	↓ 43,3	↓ 44,1	↓ 43,7	46,1	49,4	48,0	46,9	49,2	48,2
potřebujících extrakci	↓ 22,7	↓ 22,8	↓ 22,8	↓ 21,3	↓ 20,9	↓ 21,0	19,5	18,3	18,9	19,9	18,9	19,4
jen konzervační ošetření	33,4	↓ 33,2	↓ 33,3	↓ 35,4	↓ 35,0	↓ 35,2	34,4	32,2	33,2	33,1	31,7	32,3
Průměry a SE												
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 1,03 0,02	↑ 0,96 0,02	↑ 0,99 0,01	↑ 0,99 0,02	↑ 0,92 0,02	↑ 0,95 0,01	0,85 0,02	0,73 0,01	0,78 0,01	0,82 0,02	0,72 0,01	0,76 0,01
z toho zuby určené k extrakci procento z počtu K zubů	↑ 0,27 0,01	↑ 0,25 0,01	↑ 0,26 0,01	↑ 0,27 0,01	↑ 0,24 0,01	↑ 0,25 0,01	0,21 0,01	0,18 0,01	0,19 0,01	0,20 0,01	0,17 0,01	0,18 0,01
Zuby s výplní (P)	↓ 5,29 0,05	↓ 5,48 0,05	↓ 5,40 0,04	↓ 6,06 0,06	↓ 6,07 0,05	↓ 6,07 0,04	↓ 6,57 0,06	↓ 6,57 0,05	↓ 6,57 0,04	6,97 0,06	7,06 0,05	7,02 0,04
Zuby extrahované (E)	↑ 21,31 0,10	↑ 21,81 0,10	↑ 21,59 0,07	↑ 20,61 0,09	↑ 21,39 0,08	↑ 21,06 0,06	↑ 20,26 0,09	↑ 21,13 0,08	↑ 20,75 0,06	19,69 0,10	20,44 0,08	20,12 0,06
KPE zuby	27,64 0,05	28,24 0,04	27,90 0,03	↑ 27,67 0,05	↑ 28,38 0,04	↑ 28,08 0,03	↑ 27,68 0,05	↑ 28,43 0,04	↑ 28,10 0,03	27,48 0,05	28,22 0,04	27,90 0,03
Vlastní zuby bez indikace k extrakci	↓ 10,03 0,09	↓ 9,52 0,08	↓ 9,74 0,06	↓ 10,81 0,09	↓ 10,02 0,08	↓ 10,36 0,06	↓ 11,17 0,09	↓ 10,34 0,08	↓ 10,70 0,06	11,73 0,10	10,98 0,08	11,30 0,06
Restorativní index (RI)	83,7	85,1	84,5	86,0	86,8	86,5	88,5	90,0	89,3	89,5	90,7	90,2

↑ ↓ signifikantní rozdíly (P < 0,05) proti roku 2003

Tabulka 6.2 Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	9846	13127	22973	9847	13049	22896	10594	13833	24427	9845	13015	22860
Potřeba ošetření - průměry a SE												
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 0,62 0,01	↑ 0,57 0,01	↑ 0,59 0,01	0,57 0,01	↑ 0,54 0,01	0,55 0,01	0,56 0,01	0,49 0,01	0,52 0,01	0,57 0,01	0,51 0,01	0,54 0,01
zuby k extrakci (všechny důvody)	↑ 0,49 0,01	↑ 0,50 0,01	↑ 0,49 0,01	0,45 0,01	↑ 0,46 0,01	↑ 0,46 0,01	0,43 0,01	0,37 0,01	0,40 0,01	0,42 0,01	0,40 0,01	0,41 0,01
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,27 0,01	↑ 0,25 0,01	↑ 0,26 0,01	↑ 0,27 0,01	↑ 0,24 0,01	↑ 0,25 0,01	0,21 0,01	0,18 0,01	0,19 0,01	0,20 0,01	0,17 0,01	0,18 0,01
ochranné korunky	↑ 0,38 0,01	↑ 0,37 0,01	↑ 0,37 0,01	↑ 0,50 0,02	↑ 0,47 0,01	↑ 0,48 0,01	↑ 0,36 0,01	↑ 0,36 0,01	↑ 0,36 0,01	0,30 0,01	0,30 0,01	0,30 0,01
Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest												
procento osob	14,5	↑ 14,0	14,2	15,2	↑ 14,8	↑ 14,9	14,0	13,6	13,8	14,2	13,2	13,6

↑ ↓ signifikantní rozdíly ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 6.3 Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, jedinci

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	9846	13127	22973	9847	13049	22896	10594	13833	24427	9845	13015	22860
Průměrný věk	—	—	—	70,8	71,1	71,0	68,8	68,8	68,8	71,8	72,0	71,9
Procento hodnotitelných osob	↓ 70,1	↓ 70,4	↓ 70,3	↓ 69,9	↓ 69,3	↓ 69,6	↓ 71,1	↓ 69,2	↓ 70,1	74,1	72,4	73,1
Počet sextantů CPI = 4 na osobu (průměry a SE)	0,18 0,01	0,17 0,01	0,18 0,01	0,19 0,01	0,16 0,01	0,17 0,01	0,18 0,01	0,14 0,01	0,16 0,00	0,21 0,01	0,17 0,01	0,19 0,01
Distribuce osob podle CPI												
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↑ 17,1	↑ 16,1	↑ 16,5	11,1	10,5	10,8	10,1	10,9	10,5	10,6	11,1	10,9
CPI = 1 (krvácení dásní)	10,9	12,1	11,6	10,5	11,5	11,1	11,2	11,9	11,6	10,4	11,7	11,2
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 32,4	↓ 33,9	↓ 33,3	36,0	↑ 37,6	↑ 36,9	33,6	35,5	34,7	34,8	35,2	35,0
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↓ 29,9	↓ 28,3	↓ 29,0	32,2	31,0	↓ 31,5	↑ 34,7	32,8	↑ 33,6	33,1	32,2	32,6
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↓ 9,7	9,7	↓ 9,7	10,2	9,4	↓ 9,7	10,4	↓ 8,9	↓ 9,6	11,1	9,8	10,4
Distribuce sextantů podle CPI												
Počet hodnotitelných sextantů	28038	36111	64149	27103	33882	60985	29630	35935	65565	29832	37030	66862
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	36,2	36,4	36,3	27,0	26,9	27,0	24,8	26,4	25,6	26,5	27,4	27,0
CPI = 1 (krvácení dásní)	17,8	19,0	18,5	19,9	21,7	20,9	21,1	22,3	21,8	20,3	21,3	20,8
CPI = 2 (zubní kámen)	22,6	22,4	22,5	27,0	27,0	27,0	26,6	26,1	26,3	25,8	25,7	25,8
CPI = 3 (mělký par, chobot)	19,0	17,7	18,3	21,3	20,0	20,6	23,0	21,4	22,1	22,1	21,3	21,7
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	4,4	4,5	4,4	4,8	4,3	4,5	4,6	3,8	4,2	5,2	4,3	4,7

↑ ↓ signifikantní rozdíly (P < 0,05) proti roku 2003

Tabulka 6.4 Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, jednotlivé sextanty

	Sextant					
	17/16	11	26/27	47/46	31	36/37
Počet vyšetřených osob	22860					
Procento hodnotitelných sextantů	↓ 42,6	↑ 58,7	↓ 42,7	↓ 42,6	↑ 74,0	↓ 41,9
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↑ 30,8	↑ 29,1	↑ 30,6	↑ 30,8	↓ 14,9	↑ 31,2
CPI = 1 (krvácení dásní)	20,8	↑ 32,5	20,6	20,5	↓ 10,9	20,1
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 19,1	↓ 17,5	↓ 20,1	↓ 19,6	↑ 49,6	↓ 19,8
CPI = 3 (mělký par, chobot)	↑ 24,1	↓ 17,2	↑ 23,5	↑ 24,2	↓ 19,6	↑ 24,2
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	5,1	↓ 3,7	5,1	4,9	↑ 5,0	4,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti průměru ostatních sextantů

Tabulka 6.5 Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let

	Statistické zjišťování											
	1994			1997			2000			2003		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Počet vyšetřených osob	9846	13127	22973	9847	13049	22896	10594	13833	24427	9845	13015	22860
Procento osob nosících fixní náhradu												
horní	-	-	-	14,7	13,8	14,2	14,7	13,9	14,2	14,5	14,5	14,5
dolní	-	-	-	↑ 13,3	10,2	11,5	11,7	↓ 9,6	↓ 10,5	11,8	10,6	11,1
Procento osob nosících částečnou snímací náhradu												
horní	↑ 25,0	↑ 26,6	↑ 25,9	22,3	24,1	23,4	23,0	23,1	23,1	23,0	23,1	23,1
dolní	↑ 33,8	↑ 36,9	↑ 35,6	32,8	↑ 35,2	↑ 34,1	32,6	↑ 36,3	↑ 34,7	31,7	33,7	32,9
Procento osob nosících celkovou snímací náhradu												
horní	↑ 40,3	↑ 42,3	↑ 41,4	↑ 38,3	↑ 41,7	↑ 40,2	↑ 36,5	↑ 41,4	↑ 39,3	34,8	38,6	37,0
dolní	↑ 23,9	↑ 24,8	↑ 24,5	↑ 22,5	↑ 24,5	↑ 23,6	↑ 22,2	↑ 24,1	↑ 23,2	20,8	23,0	22,1
Procento osob potřebujících fixní náhradu												
horní	-	-	-	2,4	2,1	2,2	2,4	2,2	2,3	2,4	2,2	2,3
dolní	-	-	-	2,1	↓ 1,7	↓ 1,9	2,4	2,2	2,3	2,5	2,1	2,3
Procento osob potřebujících částečnou snímací náhradu												
horní	37,4	↑ 37,5	↑ 37,4	36,8	35,6	36,1	37,4	35,5	36,4	37,2	35,6	36,3
dolní	↑ 51,1	↑ 52,5	↑ 51,9	↑ 49,0	↑ 50,4	↑ 49,8	48,1	↑ 49,6	↑ 48,9	46,7	47,7	47,3
Procento osob potřebujících celkovou snímací náhradu												
horní	↑ 43,3	↑ 45,5	↑ 44,6	↑ 41,0	↑ 44,8	↑ 43,2	↑ 38,9	↑ 43,5	↑ 41,5	37,2	41,2	39,5
dolní	↑ 26,3	↑ 27,4	↑ 26,9	↑ 24,8	↑ 27,0	↑ 26,1	↑ 24,1	↑ 26,2	↑ 25,3	22,9	25,0	24,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl ($P < 0,05$) proti roku 2003

Tabulka 6.6 Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	Procento osob s alespoň jedním vlastním zubem	Procento osob		
			se sanovaným chrupem	potřebujících extrakci	potřebujících jen konzervační ošetření
Hlavní město Praha	3724	82,0	↑ 51,0	18,7	↑ 30,2
Středočeský kraj	2140	↓ 79,7	49,1	19,9	30,7
Jihočeský kraj	1341	82,0	↓ 44,9	20,9	34,0
Karlovarský kraj	1456	81,6	50,3	18,4	31,1
Plzeňský kraj	575	↓ 77,9	49,1	20,8	30,1
Ústecký kraj	1639	79,7	↑ 51,5	20,1	↓ 28,3
Liberecký kraj	900	80,6	↑ 52,6	19,3	↓ 28,1
Královéhradecký kraj	1270	↑ 83,5	46,4	20,7	32,6
Pardubický kraj	1098	↑ 84,2	45,2	18,4	↑ 36,4
Kraj Vysočina	1112	82,2	48,2	17,7	34,0
Jihomoravský kraj	2473	81,9	↓ 44,6	20,0	↑ 35,4
Olomoucký kraj	1577	80,4	48,5	17,7	33,4
Zlínský kraj	1281	81,1	↓ 44,2	18,5	↑ 37,2
Moravskoslezský kraj	2274	80,3	47,9	20,2	31,9
Česká republika	22860	81,3	48,2	19,4	32,3

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.7 Kazivost a ztráty zubů u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	Zuby									
	s neošetřeným kazem (K)		z toho zuby určené k extrakci pro kaz		Zuby s výplní (P)		Zuby extrahované (E)		KPE zuby	
	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE
Hlavní město Praha	0,73	0,02	0,15	0,01	↑ 7,62	0,11	↓ 19,11	0,16	↓ 27,46	0,08
Středočeský kraj	0,71	0,03	0,21	0,02	↓ 6,35	0,13	↑ 20,65	0,20	27,71	0,11
Jihočeský kraj	0,76	0,04	0,17	0,02	7,29	0,17	20,20	0,25	↑ 28,24	0,13
Karlovarský kraj	0,78	0,04	0,19	0,02	7,00	0,16	20,35	0,24	28,13	0,13
Plzeňský kraj	0,70	0,06	0,20	0,04	6,51	0,26	20,83	0,40	28,05	0,21
Ústecký kraj	↓ 0,66	0,03	0,19	0,02	↓ 5,97	0,14	↑ 21,05	0,23	27,67	0,13
Liberecký kraj	0,76	0,07	0,19	0,04	7,43	0,22	20,01	0,32	28,20	0,15
Královéhradecký kraj	0,83	0,04	0,22	0,03	7,17	0,17	19,98	0,26	27,97	0,14
Pardubický kraj	0,83	0,04	0,21	0,03	7,17	0,18	19,99	0,27	27,99	0,14
Kraj Vysočina	0,79	0,05	0,16	0,02	7,24	0,19	20,46	0,27	↑ 28,49	0,13
Jihomoravský kraj	↑ 0,87	0,03	0,18	0,02	↑ 7,29	0,13	19,71	0,19	27,87	0,10
Olomoucký kraj	0,77	0,04	0,18	0,02	7,15	0,16	19,89	0,25	27,81	0,13
Zlínský kraj	0,79	0,04	0,16	0,02	7,54	0,18	↓ 19,72	0,27	28,06	0,13
Moravskoslezský kraj	0,76	0,03	0,21	0,02	↓ 6,28	0,12	↑ 21,05	0,19	28,09	0,10
Česká republika	0,76	0,01	0,18	0,01	7,02	0,04	20,12	0,06	27,90	0,03

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.8 Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	vlastní zuby bez indikace k extrakci		Potřeba ošetření								
			zuby ke konzervačnímu ošetření		zuby k extrakci		ochranné korunky		osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest		
			průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	průměr	SE	%
Hlavní město Praha	↑	12,33	0,16	0,53	0,02	0,38	0,02	0,34	0,02	↓	11,2
Středočeský kraj	↓	10,70	0,20	↓	0,46	0,02	0,47	0,03	0,31	0,02	14,2
Jihočeský kraj		11,22	0,25	0,55	0,03	0,42	0,04	0,35	0,03		12,5
Karlovarský kraj		11,03	0,24	0,53	0,03	0,40	0,03	0,32	0,03		13,8
Plzeňský kraj		10,59	0,39	0,45	0,04	0,48	0,06	0,29	0,04		15,3
Ústecký kraj	↓	10,36	0,23	↓	0,43	0,03	0,38	0,03	0,28	0,03	13,5
Liberecký kraj		11,34	0,32	0,57	0,05	0,46	0,06	0,33	0,04		12,0
Královéhradecký kraj		11,27	0,26	0,58	0,03	0,42	0,04	↓	0,23	0,02	13,8
Pardubický kraj		11,47	0,27	0,58	0,03	0,38	0,04	0,25	0,03		12,7
Kraj Vysočina		11,04	0,27	0,60	0,04	0,40	0,04	0,23	0,03	↓	10,5
Jihomoravský kraj	↑	11,72	0,19	↑	0,62	0,02	0,42	0,03	0,33	0,02	14,2
Olomoucký kraj		11,57	0,24	0,55	0,03	0,38	0,03	0,27	0,03	↑	15,9
Zlínský kraj		11,80	0,26	0,59	0,03	0,34	0,03	0,26	0,03	↑	16,2
Moravskoslezský kraj	↓	10,40	0,19	0,51	0,02	0,44	0,03	0,29	0,02	↑	15,9
Česká republika		11,30	0,06	0,54	0,01	0,41	0,01	0,30	0,01		13,6

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.9 Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	Procento hodnotitelných osob	Distribuce osob podle CPI				
			CPI = 0	CPI = 1	CPI = 2	CPI = 3	CPI = 4
Hlavní město Praha	3724	↑ 74,9	↓ 8,3	↓ 9,4	↓ 29,9	↑ 39,9	↑ 12,5
Středočeský kraj	2140	71,4	11,3	12,6	33,8	31,2	11,1
Jihočeský kraj	1341	74,2	11,7	10,9	36,3	30,7	10,6
Karlovarský kraj	1456	↑ 75,8	10,1	10,2	32,8	↑ 35,4	11,4
Plzeňský kraj	575	↓ 66,3	↓ 5,0	9,4	↑ 44,4	29,1	12,1
Ústecký kraj	1639	↓ 69,2	↑ 13,5	9,7	37,3	30,5	9,0
Liberecký kraj	900	75,3	14,7	↑ 13,3	34,7	29,1	8,3
Královéhradecký kraj	1270	73,5	9,1	12,9	↑ 38,2	↓ 28,4	11,5
Pardubický kraj	1098	↑ 77,0	↑ 15,0	12,6	35,7	↓ 28,6	↓ 8,0
Kraj Vysočina	1112	74,3	↑ 15,1	↓ 9,0	32,3	31,2	12,3
Jihomoravský kraj	2473	↑ 74,8	10,9	↑ 13,5	35,8	31,7	↓ 8,1
Olomoucký kraj	1577	72,0	↓ 9,1	12,0	39,4	31,4	↓ 8,1
Zlínský kraj	1281	75,1	11,0	10,9	36,9	30,9	10,3
Moravskoslezský kraj	2274	↓ 68,6	10,6	10,5	36,2	32,1	10,5
Česká republika	22860	73,1	10,9	11,2	35,0	32,6	10,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.10 Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Hlavní město Praha	3724	14,7	↑ 25,9	↓ 33,2	12,0	↑ 34,4	21,2
Středočeský kraj	2140	14,7	22,4	38,6	10,8	33,2	↑ 24,3
Jihočeský kraj	1341	↑ 16,7	↓ 20,4	36,0	12,5	↓ 30,1	21,8
Karlovarský kraj	1456	15,2	21,0	37,6	11,9	33,4	21,4
Plzeňský kraj	575	↑ 17,4	↓ 18,1	↑ 42,3	↑ 14,3	↓ 28,7	↑ 25,6
Ústecký kraj	1639	13,3	24,0	↑ 42,1	12,0	34,8	23,7
Liberecký kraj	900	15,3	21,9	38,2	11,9	30,8	22,1
Královéhradecký kraj	1270	↓ 12,1	↑ 29,0	↓ 33,6	9,5	↑ 35,6	↓ 19,7
Pardubický kraj	1098	13,2	↑ 26,2	↓ 33,2	↓ 8,3	34,4	↓ 19,6
Kraj Vysočina	1112	14,2	24,6	34,4	12,8	32,4	22,5
Jihomoravský kraj	2473	13,7	↓ 21,0	36,7	↓ 9,9	↓ 31,0	21,7
Olomoucký kraj	1577	14,8	↓ 18,8	38,9	11,3	↓ 30,6	22,3
Zlínský kraj	1281	↑ 16,9	22,7	34,8	10,0	32,9	21,8
Moravskoslezský kraj	2274	13,1	23,0	↑ 41,1	10,2	33,5	22,5
Česká republika	22860	14,5	23,1	37,0	11,1	32,9	22,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.11 Potřeba zubních náhrad u osob ve věku 65 a více let podle krajů ČR

	Počet vyšetřených osob	horní čelist			dolní čelist		
		fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu	fixní náhradu	částečnou snímací náhradu	celkovou snímací náhradu
Hlavní město Praha	3724	2,6	37,0	↓ 35,2	2,5	↓ 45,3	↓ 22,7
Středočeský kraj	2140	2,4	35,6	↑ 42,1	2,1	47,7	↑ 26,4
Jihočeský kraj	1341	2,5	38,2	38,0	2,8	47,9	23,7
Karlovarský kraj	1456	2,5	34,6	40,7	2,2	48,4	23,3
Plzeňský kraj	575	1,7	↓ 29,9	↑ 45,7	2,3	44,7	27,0
Ústecký kraj	1639	1,7	35,4	↑ 44,7	2,3	48,9	↑ 26,2
Liberecký kraj	900	2,9	35,4	40,7	3,0	45,7	24,0
Královéhradecký kraj	1270	1,7	↑ 41,2	↓ 36,1	1,7	49,6	↓ 21,7
Pardubický kraj	1098	1,7	↑ 41,3	↓ 35,4	2,1	↑ 50,8	↓ 21,6
Kraj Vysočina	1112	1,8	↑ 41,3	37,1	1,7	49,8	24,5
Jihomoravský kraj	2473	2,8	34,7	38,3	2,5	↓ 45,2	24,0
Olomoucký kraj	1577	2,5	↓ 32,2	41,8	1,9	↓ 44,6	24,3
Zlínský kraj	1281	2,0	37,4	37,0	2,0	46,5	23,8
Moravskoslezský kraj	2274	2,2	34,6	↑ 44,3	2,1	↑ 49,7	25,1
Česká republika	22860	2,3	36,3	39,5	2,3	47,3	24,1

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti souhrnu ostatních krajů

Tabulka 6.12 Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	2078	20782
Průměrný věk	69,0	72,2
Procento osob		
Procento osob s alespoň jedním vlastním zubem	↑ 84,9	80,9
se sanovaným chrupem	47,9	48,3
potřebujících extrakci	↓ 16,2	19,7
jen konzervační ošetření	↑ 35,8	31,9
Osoby s alespoň 20 zuby bez indikace k extrakci	↑ 37,2	23,8
Průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 0,95 0,04	0,75 0,01
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	0,21 0,03	0,18 0,01
procento z počtu K zubů	22,1	24,4
Zuby s výplní (P)	↑ 8,45 0,14	6,87 0,04
Zuby extrahované (E)	↑ 17,35 0,22	20,39 0,06
KPE zuby	↓ 26,75 0,12	28,01 0,03
vlastní zuby bez indikace k extrakci	↑ 13,92 0,22	11,04 0,06
Restorativní index (RI)	89,9	90,2

↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 6.13 Potřeba ošetření u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	2078	20782
Průměrný věk	69,0	72,2
Potřeba ošetření - průměry a SE		
zuby ke konzervačnímu ošetření	↑ 0,69 0,03	0,52 0,01
zuby k extrakci	0,45 0,04	0,41 0,01
ochranné korunky	0,35 0,03	0,29 0,01
Osoby potřebující bezprostřední péči pro bolest		
procento osob	★ 15,5	13,4

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 6.14 Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	2078	20782
Průměrný věk	69,0	72,2
Procento hodnotitelných osob	↑ 80,5	72,4
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	11,8	10,8
CPI = 1 (krvácení dásní)	10,5	11,2
CPI = 2 (zubní kámen)	36,3	34,9
CPI = 3 (mělký par, chobot)	31,3	32,7
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	10,2	10,4
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	7547	59315
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	28,4	26,8
CPI = 1 (krvácení dásní)	21,9	20,7
CPI = 2 (zubní kámen)	24,2	26,0
CPI = 3 (mělký par, chobot)	21,0	21,8
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	4,5	4,8

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 6.15 Zubní náhrady u osob ve věku 65 a více let, pracující vs. nepracující

	Pracující	Nepracující
Počet vyšetřených osob	2078	20782
Průměrný věk	69,0	72,2
Procento osob nosících fixní náhradu		
horní	15,3	14,4
dolní	12,3	11,0
Procento osob nosících částečnou snímací náhradu		
horní	↓ 20,2	23,4
dolní	↓ 26,9	33,5
Procento osob nosících celkovou snímací náhradu		
horní	↓ 29,7	37,7
dolní	↓ 17,9	22,5
Procento osob potřebujících fixní náhradu		
horní	↑ 3,0	2,2
dolní	↑ 3,0	2,2
Procento osob potřebujících částečnou snímací náhradu		
horní	↓ 33,0	36,6
dolní	↓ 40,2	48,0
Procento osob potřebujících celkovou snímací náhradu		
horní	↓ 32,1	40,2
dolní	↓ 19,7	24,5

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti nepracujícím

Tabulka 6.16 Stav chrupu u osob ve věku 65 a více let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

	Potřeba bezprostřední péče	
	je	není
Počet vyšetřených osob	3110	19750
Průměrný věk	71,6	72,0
Procento osob		
s vlastními zuby	↑ 97,1	78,8
se sanovaným chrupem	↓ 13,5	54,9
potřebujících extrakci	↑ 46,9	14,0
jen konzervační ošetření	↑ 39,5	30,9
Průměry a SE		
Zuby s neošetřeným kazem (K)	↑ 1,58 0,04	0,82 0,01
z toho zuby určené k extrakci pro kaz	↑ 0,58 0,03	0,16 0,01
Zuby s výplní (P)	↓ 8,17 0,10	8,72 0,05
Zuby extrahované (E)	17,21 0,15	17,45 0,07
KPE zuby	26,97 0,09	26,98 0,04
Vlastní zuby bez indikace k extrakci	↓ 13,37 0,16	14,01 0,07

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči

Tabulka 6.17 Stav parodontu u osob ve věku 65 a více let s potřebou bezprostřední péče pro bolest

	Potřeba bezprostřední péče	
	je	není
Počet vyšetřených osob	3110	19750
Průměrný věk	71,6	72,0
Procento hodnotitelných osob	↑ 83,8	68,4
Distribuce osob podle CPI		
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	↓ 4,9	8,5
CPI = 1 (krvácení dásní)	↓ 10,0	11,7
CPI = 2 (zubní kámen)	↓ 33,0	36,9
CPI = 3 (mělký par, chobot)	34,5	33,5
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	↑ 17,5	9,4
Distribuce sextantů podle CPI		
Počet hodnotitelných sextantů	10073	53338
CPI = 0 (bez patol, nálezu)	16,9	24,5
CPI = 1 (krvácení dásní)	22,5	21,7
CPI = 2 (zubní kámen)	26,7	27,2
CPI = 3 (mělký par, chobot)	26,3	22,1
CPI = 4 (hluboký p, chobot)	7,6	4,4
Počet sextantů CPI = 4 na osobu (průměry a SE)	↑ 0,29 0,02	0,18 0,01

↑ ↓ signifikantní rozdíl proti osobám nepotřebujícím bezprostřední péči